

IMPEL* Справочник за екологичен контрол

(Проверки, извършвани от експертите по околна среда)

IMPEL МРЕЖА

*Този доклад отразява становището на IMPEL мрежата, но не непременно мнението на националните администрации или на Комисията.
Докладът беше приет по време на пленарното заседание на IMPEL от 16-18 юни 1999*

Сътрудниците за този доклад са посочени на последната страница.

Подготвили: W. Maaskant/R.J.W.Hoeve/A.L.M. Rutten/J.G.Ruhaak

Проверил: W. Maaskant

Одобрил: W. Maaskant

ПРЕДИСЛОВИЕ

IMPEL справочникът за екологичен контрол беше подготвен по молба на IMPEL от ад-хок работна група, излъчена от Постоянна комисия 2.

* IMPEL — Implementation and Enforcement of Environmental Law (Прилагане и налагане на екологичното право)

Целта на този справочник е да служи като инструмент за инспекторите по околната среда в Европейския съюз.

Този справочник е предназначен за старши и средни по ранг ръководители, както и за полеви инспектори. Висшите и средните органи на изпълнителната власт ще открият полезна информация за административната и инспекционна рамка, както и за организацията на инспекторатите в страните членки на ЕС. Полевите инспектори ще открият постепенен и практичен подход за инспекционна работа. Постепенният (стъпка по стъпка) подход се придружава от практически примери от всички страни членки на ЕС.

Част III от този справочник се счита за най-важната за работата на инспекторите. Заедно с другите части на справочника се предвижда тя да допринесе за:

- Подобряване управлението на човешките ресурси и на финансовото планиране от страна на висшите и средни органи на изпълнителната власт; укрепване на институционалната рамка на инспекторатите чрез представяне на съвременни техники за управление, свързани с работата на инспекторатите, както и описание на аспектите на управление на инспекторатите в ЕС.

- Преглед и, по възможност, измерване качеството на работа на инспекторатите и качеството на дейностите по спазване на нормите, провеждани от компетентните органи, включително оценка на тяхната ефективност.

Nijmegen, март 1999

СЪДЪРЖАНИЕ

ЧАСТ I: IMPEL СПРАВОЧНИК ЗА ЕКОЛОГИЧЕН КОНТРОЛ: ВЪВЕДЕНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ	8
1.1. Предистория	8
1.2. Същност на проекта	8
1.2.1. Прилагане	10
1.2.2. Налагане	11
1.3. История на IMPEL мрежата	12
1.4. Състав на IMPEL работната група	12
1.5. Цел на IMPEL справочника за инспекторите по околната среда	13
1.6. Структура на справочника за инспекторите по околната среда	13
ЧАСТ II: КОНТРОЛ В СТРАНИТЕ ЧЛЕНКИ: ТЕОРИЯ И РАМКИ	
2. АДМИНИСТРАТИВНА РАМКА	16
2.1. Европейско законодателство	16
2.2. Някои бележки по отношение на различните системи за налагане.	17
2.3. Правни и разрешителни рамки в страните членки на ЕС.	17
3. ИНСПЕКЦИОННА РАМКА	28
3.1. Развитие на екологичното законодателство	28
3.2. Лицензи (и/или разрешителни)	28
3.3. Прилагане	28
3.4. Проверка на спазването (на изискванията) и налагане	29
3.5. Неспазване	30
4. ОРГАНИЗАЦИЯ	31
4.1. Въведение	31
4.2. Кратък преглед на организацията на контрола в държавите членки на ЕС	31
5. КОНТРОЛ	44

5.1. Въведение	44
5.2. Състояние и поставяне на приоритетите	44
5.2.1. Състояние	44
5.2.2. Поставяне на приоритетите	45
5.3. Подготовка за посещението на място	47
5.4. Посещение на място	47
5.5. Контролът от кабинета като алтернатива на проверките	48
5.6. Последващи действия	49
5.7. Налагане	51
6. УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО	53
6.1. Въведение	53
6.2. Подобряване качеството на контрола	53
6.3. Доклад от проверката	
6.4. Работа на органа по контрола	55
7. КОМУНИКАЦИЯ	57
7.1. Въведение	57
7.2. Преговаряне и решаване на конфликта	57
7.3. Комуникационни дейности по отношение на връзките с обществеността	60
7.4. Комуникационни дейности по отношение на обществената поддръжка	60
7.5. Комуникацията като средство за насърчаване на спазването	60

ЧАСТ III: КОНТРОЛ В ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕС:	
ПРАКТИЧЕСКО РЪКОВОДСТВО ЗА ИНСПЕКТОРИ	
8. ПЛАНИРАНЕ НА ПРОВЕРКАТА	62
8.1. Въведение	62
8.2. Общ подход	62
8.3. Осъвременяване на информацията	64
8.4. Видове проверки	64
8.5. Честота на проверките	65
8.6. Проверовъчен лист	73
9. ПОДГОТОВКА НА ПОСЕЩЕНИЕТО НА МЯСТО	79
9.1. Подготовка на посещението за проверка	79
9.2. Разработване на план за проверка	80
9.3. Елементи на плана за проверка	81
9.4. Инструменти за проверка	82
10. ПОСЕЩЕНИЕ НА МЯСТО	85
10.1. Въведение	85
10.2. Начало на посещението на място	85
10.3. Присъствие на инспектора на място	87
10.4. Проверка на спазването	88
10.5. Обявени или необявени проверки?	91
10.6. Посещения в отговор на инциденти	93
10.7. Завършване на посещението на място	95
10.8. Други теми	96
11. ДОКЛАД ОТ ПРОВЕРКАТА	105
11.1. Общи положения	105
11.2. Заключение по отношение на спазването	106
11.3. Пример за контурите на доклада от проверката	107
11.4. Проверовъчен лист и пример за доклад от проверката	109
11.5. Таблица за работата на оператора: пример от Шотландия	119
11.6. Последващи действия	129

ЧАСТ IV: ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1: РЕЧНИК

Приложение 2: ВАЖНИ АДРЕСИ

Приложение 3: СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 4: НАЙ-ДОБРИ НАЛИЧНИ ТЕХНОЛОГИИ (ВАТ – БЕЛЕЖКИ)

Приложение 5: ЛИТЕРАТУРА ВЪВ ВРЪЗКА С ЕКОЛОГИЧНИЯ КОНТРОЛ

Приложение 6: ЕВРОПЕЙСКИ ДИРЕКТИВИ

**Приложение 7: РЪКОВОДСТВА ЗА РАБОТАТА НА ИНСПЕКТОРА
(ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО)**

**Приложение 8: ДОКЛАД НА ИНСПЕКТОРА ЗА ИЗВЪРШЕНА ПРОВЕРКА
(ПОРТУГАЛИЯ)**

IMPEL СПРАВОЧНИК ЗА ЕКОЛОГИЧЕН КОНТРОЛ

(Проверки, извършвани от инспектора по околната среда)

ЧАСТ I: IMPEL справочник за екологичен контрол:

Въведение

Дял 1: Въведение

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Предистория

През последните години ЕС бързо разви своя политика и законодателство в областта на околната среда с цел да хармонизира изискванията на околната среда с индустрията в ЕС. Страните членки до голяма степен вече приведоха техните екологични законодателства и политики в съответствие с изискванията на ЕС. Задачите и отговорностите на екологичните инспектори в страните членки на ЕС се усложниха. Това от една страна е в резултат от хармонизирането на националното законодателство с изискванията на ЕС, а от друга страна от развитието на собствени регулаторни инструменти като системите за управление на околната среда. Организацията на инспекторатите и ограниченията, пред които са изправени ежедневно страните членки варират широко.

Този документ, наречен “IMPEL справочник за екологичен контрол” е изготвен по молба на IMPEL. Той представя основни инструменти за управление на инспекторатите и служи като справочник за работата на инспекторите.

1.2. Същност на проекта

Задачите и отговорностите на инспекторатите са главно:

- прилагане на екологичното законодателство;
- Налагане на екологичното законодателство.

Този справочник е крайният резултат от един проект насочен към създаване на инструмент в ръцете на инспекторите в ЕС, който да описва главните аспекти на прилагането и налагането.

Системата за прилагане и налагане може да се визуализира посредством т. нар. регулаторен цикъл. Този регулаторен цикъл се състои от следните звена:

- разработване на законодателството;
- издаване на разрешителни;
- прилагане (състоящо се от контрол върху спазването на нормите и насърчаване на спазването);
- Налагане.

Разбира се има различия между различните страни членки по отношение на отделните елементи на регулиране, но основният принцип на регулаторния цикъл е показан на схема 1.1.

В повечето страни членки, налагането, законодателството и системите за лицензиране са добре развити и включват в себе си и прилагането. Оказа се обаче, че налагането може да изостане и до известна степен да бъде пренебрегнато.

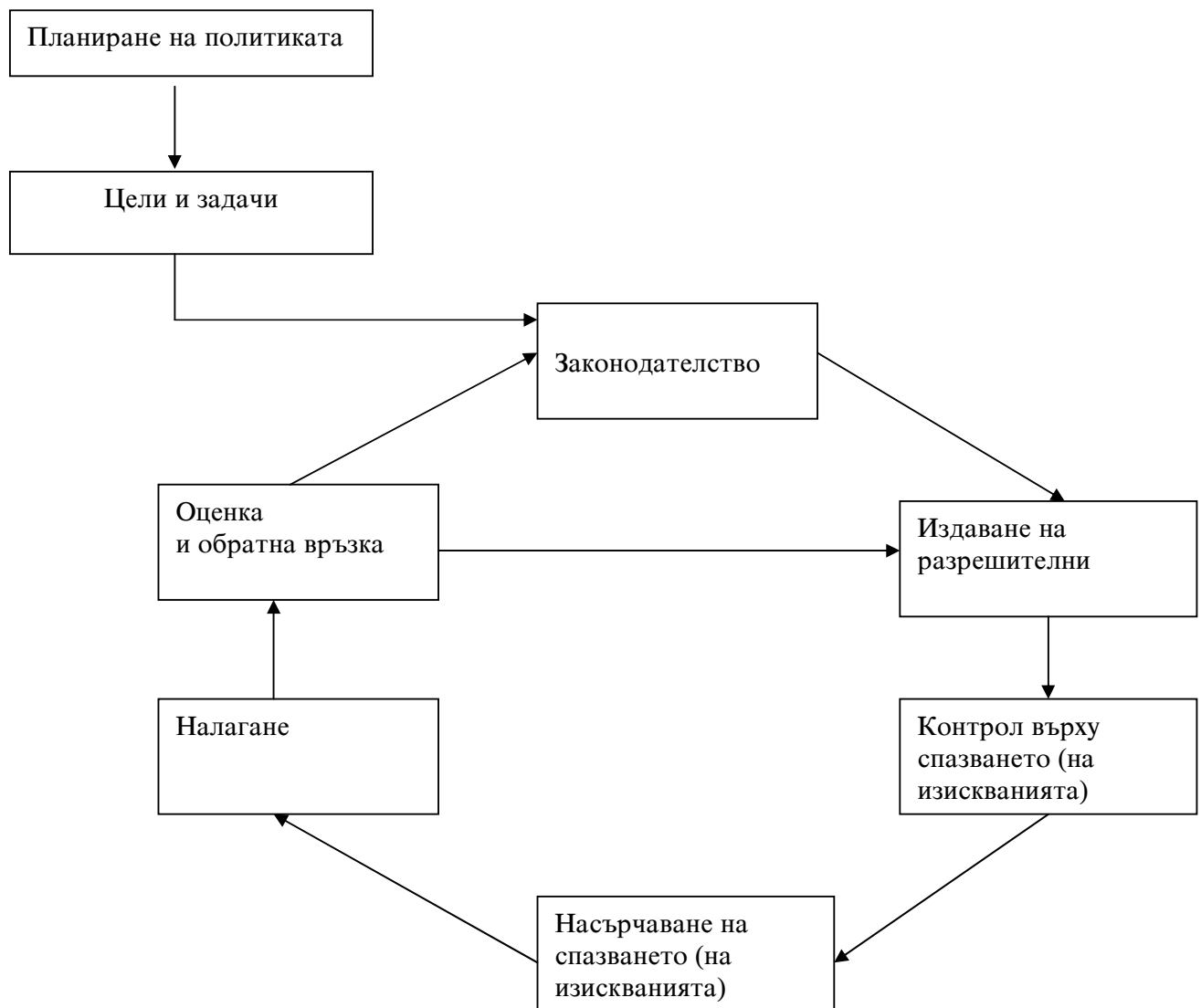


Схема 1.1: Регулаторен цикъл

Регулаторният процес е процесът, в който взимат участие различни компетентни органи с цел прилагане на регулаторния цикъл. Следователно, процесът обхваща всички дейности, които директно или индиректно допринасят за спазване на законодателството.

Това означава:

- А) насърчаване на доброволното спазване чрез осигуряване на информация и надзор;
- Б) оценка на спазването чрез надзор и проверки;
- В) в случай на неспазване на нормите — по нататъшни консултации и санкции;
- Г) контрол върху спазването чрез използване на санкциите на административното и/или частното право.

Това ще бъде мисията на инспектора в Европа — да играе важна роля в този процес.

1.2.1. Прилагане

За инспекторатите, прилагането означава контрол върху спазването на нормите и насърчаване на спазването. Компаниите са основните действащи лица в прилагането, но инспекторатите заедно с другите компетентни органи създават нужните за това условия. Прилагането се състои главно от дейности, които компаниите предприемат за да се съобразят със законодателството. Въпреки, че тази поделена отговорност може да доведе до отслабване на прилагането, от друга страна тя предлага и уникалната възможност за сътрудничество между обществения и частния сектор.

IMPEL описва минимума от критерии, които трябва да се имат предвид при осъществяване на контрола. Тези критерии наблягат главно върху подходите за контрол върху спазването и насърчаване на спазването, които се базират на проверки и посещения на обектите. Тези минимални стандарти се използват в целия справочник.

Ето някои примери за проблеми, които могат да възникнат във връзка с прилагането:

- при формирането на политиката понякога се обръща малко внимание на аспектите на прилагане. Например човешките и финансови ресурси привлечени с цел осигуряване на подходящо прилагане не винаги са достатъчни;
- синдромът NIMBY (“не в моя заден двор”), който е особено характерен за изхвърлянето на отпадъци; и властите и целевите групи искат проблемът да бъде решен, но колкото се може по-далече от тях;
- ръководните органи не винаги имат практически познания за ефективното прилагане на законодателството.

1.2.2. Налагане

Налагането е употребата на законово установени средства за принуда и санкции, чрез които се осигурява спазване на нормите в случаите, когато е установено неспазване на закон или наредба.

Уроците научени в резултат на налагането на практика дават основа за създаване на нови или промяна на съществуващите закони и правила. Оценката на практиките на налагане може да доведе до модифициране на съществуващата политика.

Екологичните инспектори винаги трябва да имат предвид, че ако искат да прибегнат до налагане, екологичният лиценз трябва да позволява такова нещо и трябва да имат готовност да се изправят пред съда (ако е необходимо).

Ето някои примери за трудности, които могат да се появят във връзка с налагането:

- условията в лиценза са прекалено общи/ недостатъчно детайлизирани, в резултат на което налагането се усложнява. Не е ясно как да се прибегне до принуда ако не са ясни задълженията на собствениците на обекта;
- органите по налагането нямат достатъчно опит по някои теми. Не винаги органите по опазване на околната среда имат достатъчно практически познания за това как ефективно да проведат налагането;
- в някои страни членки част от налагането се осъществява посредством общественения контрол;
- в много страни членки няма ясно разделяне на отговорностите. В този случай системата за налагане е уязвима, поради големия брой власти имащи

функции и отговорности (министерства, области, общини, съвети по водите, полиция, ...).

1.3. История на IMPEL мрежата

Мрежата на Европейския съюз за прилагане и налагане на екологичното право беше създадена през 1992 г. Нейните общи цели са да създаде нужните стимули в Общността за постигане на по-ефективно прилагане на екологичното законодателство. За да постигне това мрежата си и е поставила задачата да насърчава обмяната на информация и опит, да насърчава разработването на по-устойчиви подходи за прилагане, изпълнение и налагане на екологичното законодателство, като при това ударението се поставя върху екологичното законодателство на Общността. Това ще осигури рамките, в които хората, формиращи политиката, екологичните инспектори и служителите по налагането да обменят идеи заедно и поотделно, а също така ще насърчи развитието на структурите по налагането.

Мрежата се събира на пленарни заседания и обсъжда обширни теми, свързани с прилагането и налагането, както и с подобряване на работните програми и съгласуване на годишните бюджети.

За изпълнението на специфични краткосрочни проекти се формират ад-хок работните групи.

Към Мрежата е създаден секретариат, който осигурява последователността на IMPEL дейностите и подпомага страните, председателстващи ЕС при домакинството и организирането на пленарните заседания на Мрежата.

1.4. Състав на IMPEL работната група

За да се направи справочник в съответствие с целите и задачите на IMPEL беше сформирана работна група, състояща се от следните членове:

Ръководител на проекта:

- Датска Агенция по опазване на околната среда
❖ г-н Гудмънд Нелсън

Членове на екипа по проекта:

- Австрийско Министерство на околната среда, младежта и семейните въпроси
 - ❖ г-н Йозеф Беховсикс
- Управа на провинция Стирия, Австрия
 - ❖ Г-н Алфред Хамлер
- Белгийска инспекция по опазване на околната среда
 - ❖ Г-н Питър Шрайвърс
- Ирландска агенция по околна среда
 - ❖ Г-н Франк Раян
- Холандска(Фламандска) Главна инспекция по околна среда
 - ❖ Г-н Роб Глейсър
- DCMR Агенция по опазване на околната среда, Холандия
 - ❖ Г-н Ахмед Нурмохамед
- Португалски Главен инспекторат по околна среда
 - ❖ Г-ца Ана Магро е Силва
- Шотландска Агенция по околна среда
 - ❖ Г-н Кен Мак Доналд

1.5. Цел на IMPEL Справочника за инспекторите по околната среда

Целта на IMPEL справочника е да осигури на инспекторите по околната среда в ЕС инструмент за контрол, даващ основния материал, който може да бъде използван в ежедневните действия на инспекторите. Задачите са:

- разработване на последователен подход за посещенията на обекта (подготовка, изпълнение и последващи действия);
- преглед на влиянието на проверките (извършвани съгласно системите за управление на околната среда) и отчетите на компаниите върху задачите и отговорностите на инспекторите;

1.6. Структура на Справочника за инспекторите по околната среда

Справочникът съдържа 4 части:

Част I дава въведение към справочника.

Част II съдържа теорията и рамките на дейностите по контрола в страните членки на ЕС. Това включва административните и инспекционни рамки, както и организационните аспекти и аспектите, свързани с действителното провеждане на проверките. Включена е също информация за качеството на управлението и комуникацията.

Част III е практическо ръководство за полевите инспектори.

Част IV съдържа приложения.

На няколко места в текста, са дадени примери по разискваните теми, въз основа на практиките в различни страни членки. Те са отпечатани с по-дребен шрифт.

IMPEL СПРАВОЧНИК ЗА ЕКОЛОГИЧЕН КОНТРОЛ

(Проверки извършвани от инспектора по околната среда)

ЧАСТ II: Контрол в страните членки:

Теория и рамки

Дял 2: Административна рамка

Дял 3: Инспекционна рамка

Дял 4: Организация

Дял 5: Контрол

Дял 6: Управление на качеството

Дял 7: Комуникация във връзка с проверките

2. АДМИНИСТРАТИВНА РАМКА

2.1. Европейско законодателство

Законодателството на Европейския съюз е главната движеща сила, която стои зад новото екологично законодателство, въведено в страните членки. Във всички страни членки са необходими лицензи за да се изградят и заработят главните промишлени инсталации. В повечето страни членки законодателството, свързано с даването на разрешителни, е разработено от изпълнителната власт и се прилага на национално ниво. В някои страни членки, обаче, значителна законодателна власт е делегирана на регионите.

Във всички страни членки, Министерството на околната среда (или еквивалентно) е водещото министерство в разработването на екологичното законодателство. В редица страни членки, в някои сектори, водеща роля имат други министерства или агенции.

Страните членки разработват различни подходи към законодателството по отношение на разрешителните режими. Може да има различни нормативни документи за околната среда (вода, въздух, отпадъци и т.н.) или интегрирано законодателство по отношение на разрешителните режими, при което един нормативен документ координира всички разрешителни. Може да има дори пълен контрол върху замърсяването, при който един единствен лиценз държи сметка за цялата околна среда. Структурата на законодателството на ЕС е доста голяма и покрива следните главни области:

- I. Вода
- II. Контрол върху замърсяването на въздуха
- III. Отпадъци
- IV. Вредни вещества: химикали
- V. Шум

В Приложение 6 е направен основен преглед на най-важните директиви на ЕС.

Списъкът съдържа редица добре познати директиви, като Seveso-директивата (Директива на Съвета 82/501/ЕЕС от 24 юни 1982 г. рискове от големи аварии при някои промишлени дейности), Seveso II директивата (Директива на Съвета 98/82/ЕС за контрол на големите аварии) и IPPC-директивата (Директива на Съвета 96/61/ЕС от

24 септември 1996 г. относно интегрираното предотвратяване и контрол на промишленото замърсяване). Все още не са разработени директиви на ЕС, които специфично да се занимават с провеждането на проверки.

2.2. Някои бележки по отношение на различните системи за налагане

Въпреки че през последните десетилетия беше извършена голяма работа по хармонизирането, все още екологичните законодателства на страните членки съдържат значителни разлики. Представянето и обсъждането в подробности на всички разлики между законодателствата на страните членки излиза извън рамките на този справочник. Но в дял 2.3. са представени накратко най-важните аспекти.

2.3. Правни и разрешителни рамки в страните членки на ЕС

Спазването на нормите на екологичното законодателство се постига, наред с други неща, чрез налагане на общественото право, което може да се раздели на налагане на административното, наказателното и частното право. Повечето страни членки на ЕС имат тези три категории право.

Екологичните инспектори се възползват главно от инструментите на административното право за налагане. Правейки това, екологичният инспектор формира част от административната система, въвеждайки в действие административните правила в областта на околната среда.

Административно право

Приложението на административното право е основният инструмент за правителството, което иска да контролира (не)правителствените институции, компании или обикновени хора. Най-напред екологичните инспектори започват прилагането на административното право като обясняват защо компанията не е в съответствие с нормите.

За да направят надзора възможен служителите на компетентните органи имат следните административни правомощия:

- да поискат да проверят или да вземат копия от книги и други бизнес документи;
- да спират превозните средства и да претърсват товарите им;
- да влизат навсякъде с оборудване (с изключение на частните домове);

- да си осигуряват придружаващи лица при влизането им в помещенията;
- да правят списъци, да вземат и изследват проби от стоки
- да инспектират технологичните процеси и емисиите.

Могат да бъдат наложени следните административни санкции:

- упражняване на принудителни мерки: т.е. взимане на оздравителни мерки за сметка на нарушителя;
- налагане на наказателни плащания: т.е. глоби, които се прилагат до момента на прекратяване на нарушението. Плащанията се извършват за целия период от време, през който нарушението продължава или за нарушението [= принудителна сума или задължителни екологични работи] (* Не във всички страни са възможни наказателни плащания);
- промяна на режима на лицензиране или на освобождаване от данъчни и други задължения ;
- (частично) отнемане на лиценза или на освобождаването от данъчни задължения ;
- използване на официално писмо или известие, с което от нарушителя се изисква да предприеме оздравителни действия.

Следващата схема показва мерките, които могат да бъдат приложени от административното право и обстоятелства, при които тези мерки се прилагат.

Схема 5: Административно правни рамки за налагане

Административно правни мерки	Обстоятелства, при които тези мерки се прилагат
Принудителни мерки (предупреждения, писма, заповеди, известия и т.н.)	- за прекратяване ситуацията на неспазване на нормите - оздравителни дейности за сметка на нарушителя
Глоби	- за стимулиране коригирането на ситуацията на неспазване
Отнемане на лиценза	- когато условията са нарушени. Отнемането може да бъде незабавно или след известен

	период от време, така че нарушителят да има време да прекрати ситуацията на неспазване на условията посочени в лиценза - след влязла в сила присъда
--	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Спазването на нормите трябва да бъде постижимо; нормите не трябва да изискват невъзможни неща. Ако е необходимо, те трябва да могат да се поставят пред съда. Важно е дейностите по налагането да са прозрачни за обществото. В контекста на системите за налагане, по-нататъшните процедури могат да доведат до налагане по реда на наказателното право.

Наказателно право

В повечето държави членки на ЕС, друг инструмент, който може да бъде използван, е наказателното право, което в повечето случаи се прилага след като прокурорът бъде уведомен за нарушението. Прокурорът решава дали да заведе дело или не. На този етап нещата са извън правомощията на местните органи на властта или екологичните органи, включващи екологичните инспектори. Затова справочникът няма да разглежда налагането чрез наказателното право.

Схема 6: Наказателно правни рамки за налагането

Наказателно правни мерки	Обстоятелства, при които тези мерки се прилагат
Наказания	- За прекратяване ситуацията на неспазване на нормите (след като са били приложени административните мерки)
Затвор	- санкции в случай на постоянни, повтарящи се и/или сериозни случаи на неспазване на нормите

Примери за правни системи, които се прилагат

Разбира се, различните държави членки използват по различен начин правната система. Възможно е, например, инспекторите по някакъв начин да повлияят на прокурорите при вземането на решение дали да заведат дело или не. Възможно е също

така, в някои държави членки, инспекторите да се възползват от частно правната система.

Австрия

В Австрия административното право е основният инструмент, който се използва за спазване на екологичните норми. Компаниите се нуждаят от лицензи по Закона за промишлеността, Закона за водите или Закона за отпадъците в зависимост от характеристиките на различните типове промишлени дейности. Съответните власти дават лицензи и провеждат проверки. Няма специална организация на проверките. В случай на неспазване на нормите са възможни различни сценарии, например да се даде известен период от време за възстановяване на първоначалната ситуация, да се наложи глоба или да се прекрати работата на съоръженията или на част от тях, в зависимост от степента на нарушение.

Вторият инструмент е наказателното право. То се прилага успоредно с административното право. До него се прибегва, когато прокурорът бъде уведомен за сериозно замърсяване на околната среда. Информацията може да дойде от съседите, обществото, полицията, от органите на властта или от кой да е друг. В зависимост от степента на замърсяване се прибегва до наказания или затвор.

Белгия

Три белгийски региона (Фламандски, Валонски и Брюкселски столичен регион) имат изключителното право да създават и да прилагат законодателството. Регионите имат свое собствено законодателство и изпълнителна власт. Всички регионални органи на властта имат свой министър на околната среда, подпомаган от администрация.

Законодателните правомощия на областите се изразяват в укази или декрети, които имат юридическа сила сравнима с тази на федералните закони. Тъй като областите нямат собствени съдебни правомощия, престъпните нарушения на регионалното екологично законодателство се преследват и наказват от федералната съдебна система.

Фландрия

Във Фландрия изключителната компетентност за въвеждането в действие на екологичното законодателството принадлежи на Отделът за екологичен контрол. При

неспазване инспекторът трябва да състави официален протокол за нарушението и да го изпрати на прокурора. В същото време се дават инструкции за започване на проекти за извършване на пречиствателни дейности. Тези проекти се следят и оценяват от екологичните инспектори.

Нещо повече, инспекторът може:

- да изпълнява административно правни мерки (стигащи до запечатване на инсталацията);
- да предлага административни санкции на органите, издаващи лицензи (молба за временно прекратяване или отнемане на лиценза);
- да налага административни глоби (за ограничен брой нарушения);

Брюкселски столичен регион

Главната задача на Отдела по контрол и надзор при Брюкселския институт за управление на околната среда е да предотвратява замърсяванията в различните екологични сфери (въздух, вода, шум, отпадъци, почва, енергия и природа, всъщност всички екологични сфери с изключение на превода на отпадъци и всичко свързано с ядрената енергия) в Брюкселският столичен регион чрез контрол и превантивни действия. Действията по контрола се извършват главно по сигнали на отделни граждани, асоциации, както и по молба на полицията, пожарната, обществени служби, политически власти и др. Екологичната инспекция може да провежда административно правни мерки, да предлага отнемане или временно прекратяване на екологичните лицензи и в скоро време ще има възможността да налага административни глоби за всички нарушения на регионалното административно законодателство.

Превантивният подход се състои от мониторинг върху спазването на условията, поставени в екологичния лиценз или в екологичното законодателство изобщо. Затова е установено тясно взаимодействие с органите, имащи отношение към издаването на лицензи (общините и Отдела за оторизация и превенция при Брюкселския институт за управление на околната среда).

Дания

Главният закон, гарантиращ опазването на околната среда е **Законът за опазване на околната среда**, приет през 1973 г., последно изменен и допълнен през 1991 г. и консолидиран през 1997 г. Законът установява система за интегриран разрешителен режим, чрез който се контролират емисиите във въздуха, водата и почвата. Той се прилага за всички предприятия, изпускащи емисии в околната среда и е допълнен от заповеди и насоки , както е показано в таблицата по-долу.

Има редица системи на разрешителен режим в зависимост от типа и естеството на дейността.

- най-сложните дейности изискват лицензи от окръзите;
- по-простите дейности изискват лицензи от общините;
- за най-елементарните дейности трябва да се уведомят общините за тяхното извършване;
- редица сходни отрасли (ферми за отглеждане на животни за кожи, автосервиси и др.) се регулират от специфични браншови закони.

Главни закони, заповеди и насоки, установяващи разрешителния режим за промишлените съоръжения в Дания.

Лицензите се издават за минимален период от осем години (периодът на правна защита) освен ако не се появят нови опасности за околната среда или информация за замърсяване, които не са били предвидими при издаването на лиценза.

Накратко: Инспекторите разполагат със следните средства за налагане в случай на неспазване на нормите:

- да изпраща известия и официални предупреждения;
- да забранява продължаването на работата, и където е необходимо заповед за отстраняване на дейностите;
- да заповяда на ответната страна да възстанови първоначалната ситуация;
- да заповяда, след изтичане на определения срок, мерките които ще се взимат да са за сметка на ответната страна.

Полицията може да предприеме правни действия в отговор на доклади на окръжни и общински служители. При сериозни случаи, които се преследват от наказателното право могат да бъдат наложени глоби, а е възможен също така и затвор.

Финландия

Финландското законодателство свързано със замърсяването на околната среда традиционно е с отделни закони за водата, почвата и въздуха (виж таблицата). **Процедурите за екологично лицензиране (ЕРРА)** са приети през април 1991 г. и влизат в сила през 1992 г.. Това са първите стъпки насочени към създаване на интегрирана система за контрол, заедно с лицензионните процедури в областта на въздуха, отпадъците, здравето, обединени от съответните им закони (виж таблицата). Законодателството, свързано с предпазване на водите от замърсяване, остава извън тези условия и затова има две разрешителни системи:

- **Екологичен лиценз** — издава се при условията на процедурите за екологично лицензиране. Този лиценз обхваща емисиите на замърсителите на въздуха, намаляването на шума и производството на твърди отпадъци. Лицензите се издават съгласно ЕРРА от Регионалните центрове по околна среда за по-сложните съоръжения или от Общинските съвети по опазване на околната среда за по-малко сложните съоръжения, в основа на географското разпространение на въздействието върху околната среда;

- **Воден лиценз** — издава се при условията на Закона за водите, 1961 г. Този лиценз обхваща водния дебит и се предоставя за всеки отделен случай. Управлението е възложено на Регионалния воден съд, който издава лицензите и прилага налагане в случаите на неспазване на нормите.

Главни закони, наредби и насоки, въвеждащи разрешителен режим за промишлените съоръжения във Финландия.

Водните лицензи, издавани от Водния съд, като правило, са валидни за период от време от 3 до 10 години. Екологичните лицензи, издавани от Областните центрове по околна среда или Общинските съвети по опазване на околната среда са валидни до второ разпореждане. И двата вида лицензи трябва да бъдат преразгледани ако има промени в съоръженията, ако възникнат нови екологични рискове или се появят последици от замърсяването, каквито не са били предвидени при издаването на лиценза. Във Финландия, на операционно ниво, 13 областни екологични центъра и 414 общински съвети по опазване на околната среда са отговорни също за надзора върху спазването на нормите и за налагането на екологичните правила (освен издаването на лицензи). Финландската система за контрол се базира главно на разрешение за провеждане на собствен мониторинг на инсталациите. Регионалните центрове за

околна среда и Общинските съвети по опазване на околната среда са отговорни за надзора върху спазването, както и за водните и за екологичните лицензи. Съгласно условията на водния лиценз инсталациите са задължени да разработят схеми за собствен мониторинг, които трябва да бъдат одобрени от съответния Регионален център по околна среда. Екологичните лицензи съдържат подробни условия за осъществяването на собствен мониторинг и докладване. Областните центрове по околна среда и Общинските съвети по опазване на околната среда също така имат правомощия да провеждат проверки.

Областните центрове по околна среда и Общинските съвети по опазване на околната среда са отговорни за издаването на административни заповеди, когато не са изпълнени условията на екологичния лиценз. Те могат също да издават заповеди, с които да задължат операторите да проведат работите за собствена сметка или да забранят дейността, ако не са изпълнени условията на административната заповед. В случай, че такава дейност представлява опасност за здравето, органите на здравеопазването имат правото да забранят функционирането на съоръжението, освен ако съоръжението има екологичен лиценз и тогава правомощията са в ръцете на Областните центрове по околна среда и Общинските съвети по опазване на околната среда.

Санкциите за престъплението и исковете за щетите, причинени в резултат на нарушаване на наредбите, посочени в лиценза трябва да бъдат предявени от властите в Главния областен съд. Водният съд може да налага глоби, но не запрещение. Обаче прокурорът от Водния съд може да внесе случая в Главния областен съд, който има правото да налага затвор.

Франция

Първият общ закон, който класифицира съоръженията причиняващи неприятности или криещи рискове датира от 1810 г. Появилите се по късно закони през 1917, 1976, 1985, 1987, 1992, 1993 и 1995 г. са базирани до голяма степен на този пръв имперски декрет. Инсталациите с ограничено влияние върху околната среда трябва да изпратят досие съдържащо декларация, която да дава подробно описание, наред с другите неща, на типа предвиждана дейност. Префектът проучва дали досието е в съответствие с изискванията и издава квитанция и копие от общите изисквания, които са приложими за съответния клас дейности.

Инсталациите, които предизвикват най-сериозни опасности или неудобства не могат да работят без разрешение от Префектурата. Молбата за разрешително трябва да съдържа, по-специално, оценка за въздействието и оценка на риска: трябва да се вземе предвид броя на предвидимите въздействия върху околната среда.

Във Франция съществува списък на категоризираните съоръжения. Той съдържа клас 1 съоръжения, за които е необходим лиценз и клас 2 съоръжения, за които се изисква декларация. Техническите аспекти на лицензирането и контрола са отговорност на Регионални дирекции за промишленост, изследвания и развитие към Министерството на промишлеността. Има 24 Регионални дирекции за промишленост, изследвания и развитие, които се отчитат пред централната власт. В случай на екологични проблеми те докладват пред Министерство на околната среда.

Инспекторът по категоризираните съоръжения проверява спазването на техническите изисквания предявени към съоръжението. Инспекторът се намесва също така ако е подадена жалба или ако има инцидент или злополука. Ако инспекторът забележи, че изискванията не са спазени, той може да отправи препоръка до префекта за налагане, чрез административна заповед, на допълнителни изисквания. Ако операторът не изпълни условията предвидени в законодателството за категоризираните съоръжения могат да се приложат административни и наказателни санкции. Нарушението трябва да бъде отбелязано в официален доклад, изготвен от инспектор по категоризираните съоръжения или от съдебен служител. Официалните доклади се адресират до прокурора, който може да отнесе случая до компетентния съд: полицейския съд за дребни нарушения (неспазване, работа без декларация, пропуск да се декларира промяна от оператора) или областният наказателен съд за простъпки (работа без разрешително, несъобразяване с официалната заповед, възпрепятстване на задълженията на инспекторите по категоризираните съоръжения. Съдът може да принуди операторът да изпълни изискванията посредством наказание за неспазване и налагане на глоба.

Накратко: В случай на неспазване има административни и съдебни санкции. Механизмите, които използват инспекторите, след уведомяване на префекта, който има правомощия да налага административни наказания, включват:

- поставяне на капитала под попечителство;
- префектът може да организира провеждането на необходимите работи и да изиска разносните обратно от замърсяващото съоръжение.
- предприятието може да бъде затворено със заповед подписана от префекта.

В съдебните дела се включват инспекторите, подали жалба до прокурора.

Германия

В случай на неспазване инспекторите издават предупредителни известия. Ако неспазването продължи, се издава официално предупреждение за неспазване. Инспекторите имат право да преустановят работата на съоръженията. Отказът от спазване на нормите може да доведе до съдебни действия. Инспекторите имат право да налагат административни глоби. Ако глобите се окажат неефективни, случаите могат да се предадат на прокурора.

Гърция

Гръцкото Министерство на околната среда, физическото планиране и обществените работи отговаря, заедно с други, за издаването на “екологични лицензи” (в съгласие с оценката за въздействие върху околната среда) за големите (категория А) съоръжения, както и за екологичните проверки. Отделите по околна среда в местните органи на властта (префектурите) отговарят за процедурите по лицензиране и контрол на по-малките съоръжения. В бъдеще проверките ще се осъществяват от нов Апарат за екологичен контрол/налагане (“ИНСПЕКТОРАТ”). Проучванията за неговото учредяване завършиха.

В случай на неспазване се прилага поетапен подход. Първо се издава писмено предупреждение, което се подписва от префектурата и включва разписание на дейностите. Ако не се предприемат необходимите дейности, по предложение на инспекторите префектурата може да наложи административни глоби. Префектурата може да нареди спиране на съоръженията. Има процедура за обжалване на глобите. Ако нарушенията продължат Министерствата на околната среда, на здравето и на промишлеността могат да налагат по-високи глоби. Министерствата могат също така да наложат нови лицензионни условия и да затворят съоръжението.

Предвижда се затвор за нарушенията. Могат да бъдат наложени административни глоби.

Ирландия

Действията по налагане в случаите на неспазване се простират от неофициални действия като устен контакт до официални действия като завеждане на дело. Всяко неофициално предупреждение за налагане може да изиска от лицензианта да

предостави информация. Официалните действия по налагането изискват от лицензианта да даде определен отговор за определен период от време. Отговорът се взема предвид за да се определи дали са оправдани по-нататъшни действия. Решението затова как да се действа в случай на неспазване често се взема от Отдела по налагане. В случай на неспазване, отделът по налагане проверява случая, за да прецени колко сериозен е той и как да се справи с него.

Административни глоби не са предвидени, но могат да бъдат наложени наказателни санкции от съда в резултат на действия предприети от прокурора по предложение на компетентните органи. Съгласно наказателното право всеки, който причини или позволи на проникването на замърсители във водите извършва криминално нарушение. Същото се отнася и за всеки притежател на сгради, който причини или позволи изпускането на емисии от сградите в такова количество или по такъв начин, че да предизвика неприятности. Също така никой не може да държи, транспортира, възстановява или изхвърля отпадъци по начин, който причинява или е вероятно да причини замърсяване на околната среда.

Гражданското право позволява на всеки да се отнесе към подходящия съд, където всеки причинител на замърсяване попада под ударите на законите за замърсяване на водата и въздуха и законите за отпадъците. Налице са санкции за лична отговорност, включително затвор.

Италия

Първоначално при неспазване на лицензите, с проблема се занимават местните здравни органи като отправят предупреждения. Регионалните органи на властта имат право да преустановят работата на организациите и да отнемат лицензите. Към министерствата на околната среда и на здравето са прикрепени полицейски части, които ги подпомагат в действията по налагането.

Неспазването може да доведе до глоби или затвор. Правни действия могат да бъдат инициирани от регионите или от гражданите.

Люксембург

Законодателството се е погрижило за административни наказания, които могат да бъдат прилагани от агенциите по околна среда или от кмета. Административните наказания включват предупреждения, изискващи конкретни действия за определен период от време, както и временно или постоянно затваряне на предприятието. На

практика административни наказания се прилагат в случай на големи проблеми. Когато неспазването не е много сериозно се възбуждат съдебни процеси.

Започва се с официална жалба от инспекторите до съдебната система. Сега в канцелариите на прокурорите има специализиран персонал, който е отговорен за даването на ход на тези случаи в съдебната система.

Законодателството предвижда глоба или затвор за директорите и конфискация на машините и уредите.

Холандия

Екологичното регулиране в Холандия е много силно фрагментирано. На политическо ниво Министерството на жилищно-пространственото планиране и околната среда развива и координира общата екологична политика, а Министерството на транспорта, обществените работи и управлението на водите развиват политиката по отношение на управлението на водите. На оперативно ниво централните организации (инспекторатите по околна среда и управление на водите), пряко избраните провинции (12), съвети по водите (68 и 25 мениджъри по качеството на водите) и общините (572) играят важна роля в осъществяването на екологичния контрол и налагането.

Има три отделни подхода за ситуациите на неспазване. Неспазването на наредбите за опасните отпадъци обикновено води директно до съдебни действия. Най-напред се дава известен период от време за модификации на главните инсталации. Ако не се получат адекватни резултати се иницират съдебни действия. За второстепенните инсталации първоначално се набляга на обучението и убеждението. То може да бъде последвано от известен период за подобрене и накрая може да се стигне до съдебни действия. За да се предприемат правни действия инспекторите изпращат докладите си до полицейския/обществения прокурор, който поема контрола върху процеса на налагане. Инспекторите съветват полицията и прокурора. Бяха организирани курсове за служителите на полицията и прокуратурата.

Гражданските и административни санкции се налагат по-често от наказателните. Местните органи на властта могат да налагат административни глоби, а съдилищата могат да налагат глоби и затвор. Апелативната система е в сила за всички случаи.

Португалия

Налагането при неспазване на нормите зависи от това колко сериозен е случаят. Изобщо, в случай на неспазване инспекторът издава предупредително или забранително известие по време на посещението на място в зависимост от неговата преценка за сериозността на случая след като провери лицензите и разрешенията, собствения мониторинг и други документи. Предупредителното известие винаги се последва от второ посещение на място след като предписаният в известието краен срок изтече, за да се провери новата ситуация. Понякога предупредителните известия имат само административно предназначение, т.е. ако операторът изпрати документите преди крайния срок - процесът приключва. Забранителното известие заедно с доклада на инспектора и приложените документи са първите документи от досието за всяка инсталация, които се допълват с административна информация и по-късно с административната глоба. Възможно е обжалване на глобата. Когато административните глоби не се плащат случаят приключва в съда.

Системата на екологичното право разчита на административното право, тъй като наказателно право е едно допълнение към португалската правна система.

Испания

Инспекторите могат да издават предупреждения, а областните управи, водните басейнови агенции и общините могат да налагат административни глоби. В зависимост от риска за околната среда при неспазване на нормите може да бъде наложена административна глоба, лицензът може да бъде отнет или инсталацията да бъде (временно) затворена. Случаите на неспазване могат да доведат до съдебно преследване по наказателния кодекс за нанасяне на вреди върху околната среда. Възможен е затвор.

Няма стандартни процедури, даващи описание за провеждане на налагането в случай на неспазване. Действията по налагането се различават за различните видове промишлени съоръжения и зависят от потенциалния екологичен риск. В случай на нисък потенциален риск за околната среда първо се отправя предупреждение, после се налага административна глоба, а след това инсталацията може да бъде (временно) затворена. Инспекторът може да вземе решение за затваряне от името на инспектиращата организация.

В случай на висок потенциален риск (пряка заплаха) инсталацията се затваря незабавно.

Понякога при неспазване се прилага наказателното право. В този случай се въвлича прокурора, а съдът се произнася по санкциите. Възможно е да се наложат едновременно административни и наказателни санкции.

Швеция

Органите по надзора (САВ или ЕРНС, виж глава 4) имат няколко инструмента за налагане на екологичното законодателство. Системата за собствен мониторинг на оператора е важна част от надзора. Той се основава на принципа на обратното задължение за доказване на достоверността, който е част от екологичното законодателство от 1969 г. Законодателната реформа през 1999 г. направи отговорността на операторите за собствен мониторинг дори по-голяма. За дейностите, за които не са необходими лицензи властите по надзора могат да издадат предписания отнасящи се за предпазните мерки и забрани, необходими за спазване на правилата. Ако лицензиантът не зачете някое от условията, предвидени в лиценза органите по надзора могат да му заповядат да поправи нещата. В заповедите си органът по надзора може да налага глоби. Ако някой не спазва условията посочени в предписанията или не зачита подробно описаните в лицензите изисквания, органът по надзора може да заповяда пречистване за негова сметка. Органът по надзора може да заповяда на собственика да представи необходимата информация. Той може също така да заповяда на оператора да проведе проучване на дейността и действията необходими за изпълнение по надзора. Оказа се подходящо провеждането на проучването да се възложи не на оператора, а на някой друг и органът по надзора може да посочи човека. Изпълнителят на дейността трябва да поеме разходите по проучването. Задължение на органът по надзора е да следи за това нарушителите по Кодекса на околната среда да бъдат представени на съда. Ако обвинението бъде инициирано от прокурора със случая се занимава съда.

Обединено Кралство

В условията на различни закони (основно Закона за околната среда от 1995 г.) инспекторите имат правото да влизат в помещенията, да правят проверки, да вземат проби, да интервюират служителите. В много случаи правата по извършването на действия по налагане са предоставени на Агенцията или са на национално ниво. Задължение на инспектора е да сравни ръководената от компанията работа с изискванията и след консултация с колеги и по-старшите служители да инициира

официални действия, където е подходящо. Неспазването на изискванията може да доведе до предупредителни писма или известия (забранителни известия, съобщения за налагане). Следващата стъпка е правни действия в съда. Докладите отнасящи се за такива действия се пишат от инспекторите, включително и докладите до прокуратурата (в Шотландия). В Англия и Уелс прокуратурата не е въввлечена. Вместо това, Агенцията по околна среда (виж глава 4) има свои собствени правни експерти и възбужда свои собствени съдебни процеси.

Обвинението може да доведе до задължението да се плащат глоби или да се възстановят вредите нанесени на околната среда.

3. ИНСПЕКЦИОННА РАМКА

3.1. Развитие на екологичното законодателство

Първото звено в регулаторния цикъл включва разработване на екологичното законодателство. Законодателството обикновено придобива формата на рамково законодателство, което установява общите изисквания или на законодателството за изпълнение, което дава детайлите. Стандартите могат да бъдат включени в законите или да бъдат поставени в отделни указания или други ръководни документи.

3.2. Лицензи (и/или разрешителни)

Лицензите дават подробни описания на изискванията за отделните инсталации. Формата и обхватът на действие на законодателството, свързано с лицензирането варират широко. Следователно има разлики във видовете лицензи, необходими за пускането в действие на инсталациите. Може да бъде необходимо да се получат няколко отделни лиценза или един цялостен лиценз.

3.3. Прилагане

Прилагането обхваща методите и практиките, използвани от регулаторните органи за да осигурят спазване на условията в лицензите и да поощряват по-добрата работа и технологичния напредък. В същото време прилагането на лицензионните изисквания е задача на инсталациите, за които се прилага този лиценз. Тази поделена отговорност по прилагането в повечето страни е слабост в звеното “прилагане”.

Няколко примера за проблеми, които биха могли да се появят.

- понякога се обръща малко внимание на практическите аспекти на прилагането в етапа на разработване на политиката. Например човешките и финансови ресурси, необходими за осигуряване на подходящо прилагане не винаги са достатъчно.

- ръководните органи не винаги имат практични познания за ефективно прилагане на законодателството.

Важен аспект във веригата по прилагането е обратната връзка от специалистите към хората формиращи политиката или към органите извършващи лицензирането.

3.4. Проверка спазването (на изискванията) и налагане.

Налагането е крайният действен процес, който властите провеждат, за да бъдат спазени лицензионните изисквания. Налагането може да бъде превантивно или противодействащо. До противодействащото налагане се прибегва, когато компанията сериозно нарушава изискванията. В случаите на неспазване властите могат да отправят предупреждения или известия и налагат административни, наказателни и/или граждански санкции. Действията по налагането, към които властите могат да прибегнат варират значително между различните държави.

Екологичните инспектори винаги трябва да имат предвид, че екологичните лицензи трябва да могат да подлежат на налагане.

Някои примери за трудности във веригата по “налагане”:

- условията в лиценза са прекалено описателни, в резултата на което налагането се усложнява;
- инспекторът няма достатъчно опит по някои теми или му липсват практически познания за това как да проведе ефективно и резултатно налагане;
- в някои държави добре развитото чувство за социална отговорност на предприемачите усилва процеса на спазване до такава степен, че изглежда, че няма нужда от налагане. Въвличането на обществото върхлита контролните дейности на властите;
- в редица държави членки на ЕС разпределението на отговорностите между различните власти не е ясна.

Също така във веригата на налагането е важна обратната връзка от инспекторите към хората, формиращи политиката и органите, извършващи лицензирането. Уроците, научени при прилагане на налагането, на практика допринасят за подготовката на нови закони и наредби или за изменение и допълнение на съществуващите.

3.5. Неспазване (на изисквания, норми)

В страните членки на ЕС, могат да бъдат предприети няколко посоки на действие в отговор на неспазването. Те могат да включват:

- предупреждения или известия за неспазване, издавани от инспекторите;
- забранителни известия, издавани от инспекторите или от административните власти;
- спиране на процесите или на инсталациите (в случай на сериозни нарушения, предизвикващи значителен риск за общественото здраве и/или щети върху околната среда.);
- административни наказания водещи до глоби, наложени от инспекторите на административните власти;
- наказателни действия водещи до глоби и/или затвор често инициирани от прокурора в отговор на доклад от инспектора или упълномощения администратор;
- обществени действия, водещи до плащане на компенсация.

4. ОРГАНИЗАЦИЯ

4.1. Въведение

Организацията на контрола варира в широки граници между държавите членки на ЕС. В някои страни за провеждането на всички дейности по контрола е отговорно Министерството на околната среда, докато в други страни отговорностите са делегирани на други органи на властта.

4.2. Кратък преглед на организацията на контрола в държавите членки на ЕС.

Австрия

Австрия няма централна система за контрол. Лицензиращите органи в *Länder* отговарят също така и за дейностите по контрола. Всички дейности по издаването на разрешителни се покриват от три органи на властта. В зависимост от характеристиките на различните видове промишлени дейности, се прилагат различни закони и по този начин отговорните органи са различни.

- замърсяването на въздуха и шума се покриват от местните органи на властта (*Geverbebehörde*), които като правна база използват Закона за промишлеността (*Geverbeordnung*);
- отпадъците се покриват от специализирани органи на властта по отпадъците (*Abfallbehörden*), които използват Закона за отпадъците като правна база (*Abfallwirtschaftsgesetz*);
- замърсяването на водите се покрива от специализирани органи на властта по водите (*Wasserrechtsbehörden*), които ползват Закона за водите като правна база (*Wasserrecht*).

Законът за промишлеността дава правна основа за най-много проверки. Законът описва кои категории инсталации се нуждаят от лицензи и кои могат да оперират без лицензи. Това зависи от фактори като размер на инсталацията, риск от замърсяване и т.н.

Белгия

Ролята на регионалните, провинциалните и общинските органи на властта по контролиращи спазването и осъществяващи налагането варира между различните региони.

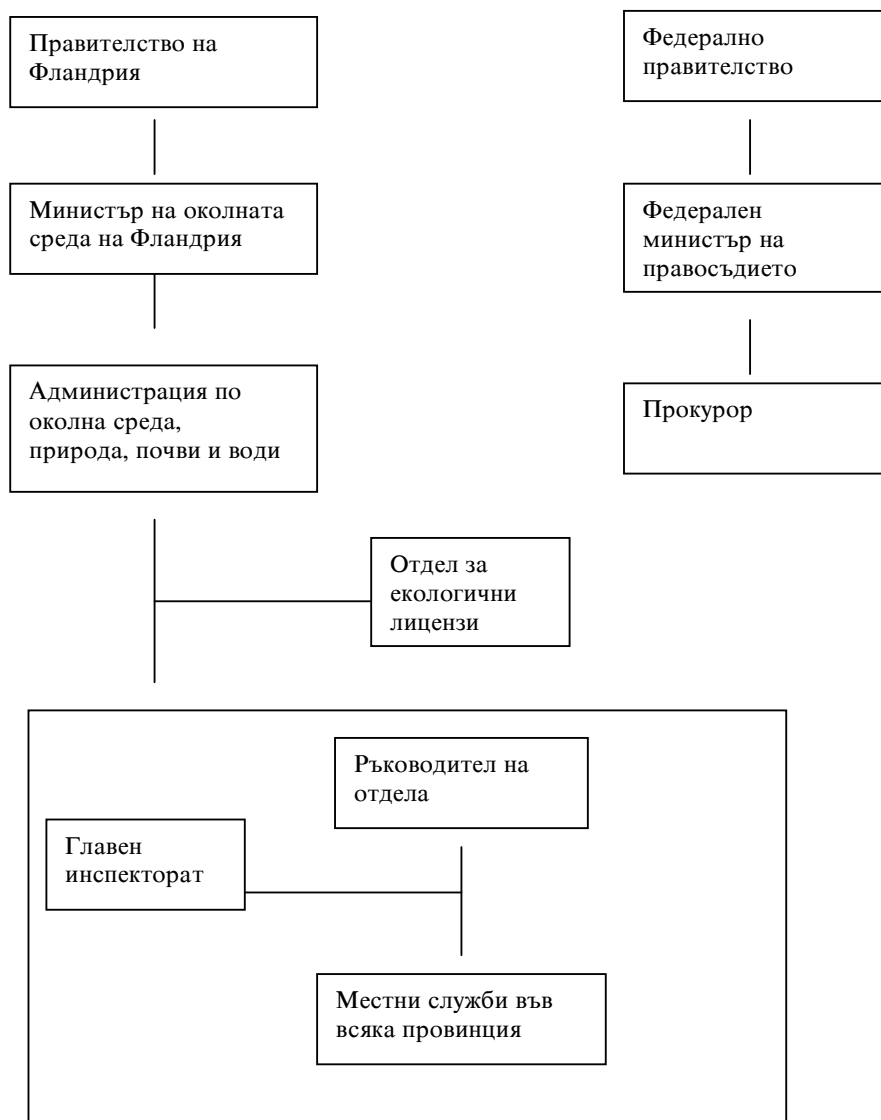
Фландрия

Във Фландрия областният отдел по екологичен контрол е отговорен за първичния надзор на повече от 10 000 предприятия от клас 1. Този отдел извършва и вторичен надзор на предприятия от клас 2 и клас 3, където първичният надзор се извършва от общините. Организацията на този отдел е следната:

- ръководител на отдела и неговия персонал;
- провинциални подотдели или местни служби по прилагането във всяка от петте провинции;
- главен инспекторат, който разработва, координира и планира проверките.
-

Организацията на институциите е дадена на фигура 1.

Фигура 1: Организация на институциите по издаването на разрешителни, контрола и налагането във Фландрия, Белгия.



Вътрешни работни групи
(отпадъци, вода, въздух, почва и подпочвени
води, шум, външна безопасност)

Брюкселски столичен регион

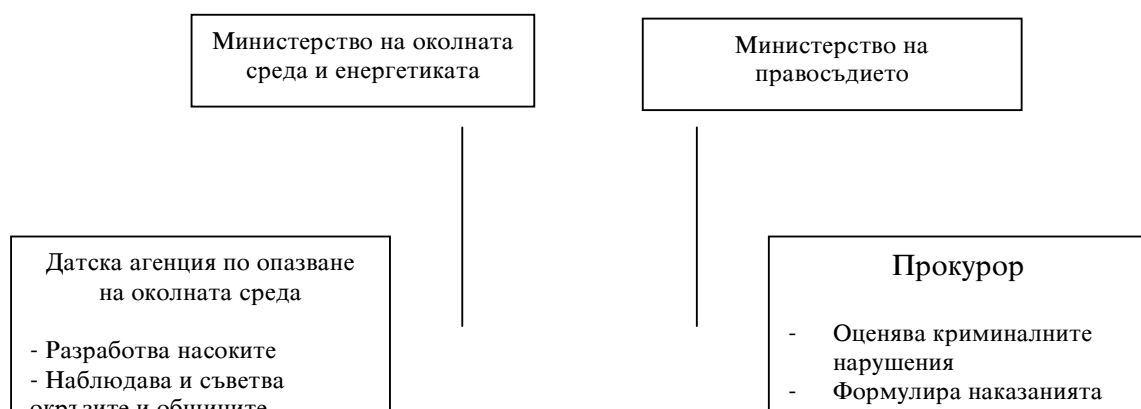
Отделът по контрола и надзор се състои от 4 секции по контрола: въздух/почва, вода/шум, отпадъци/застроени площи и правно-административен секция.

Отделът действа не само индивидуално; той също така се опитва да комбинира своите усилия с други действащи органи в тази област: с обществени служби, юридически власти, обществена полиция, въоръжената полиция и митническия и акцизен персонал, професионалните федерации, и с политическите власти.

Дания

Екологичното регулиране в Дания е децентрализирано. На *ниво политика* Министерството на околната среда и енергетиката е отговорно за екологичната политика и за установяването на правните рамки в закони. Датската агенция за опазване на околната среда издава заповеди и осигурява насоките за прилагане на законите. На *оперативно ниво* окръзите (16) и общините (275) са главната движеща сила и отговарят за издаването на лицензи, за провеждането на проверки и за налагането в областта на околната среда. Организацията на институциите е обобщена на фиг. 2.

Фигура 2: Организация на институциите за издаване на разрешителни, контрол и налагане в Дания.



Окръзи

- Дават екологични разрешителни
- Инспектират дейностите на предприятията
- Административни действия по Налагане

Общини

- както при окръзите, но в по-малък мащаб

Полиция

- Разследва криминалните престъпления

Източник: Доклад на IMPEL-PEEP

С налагането в Дания се занимават провинциите (окръзите) и общините. В законодателството ясно е определено кои инсталации чия отговорност са. По принцип съоръженията, които могат да окажат въздействие върху водните системи, разположени на територията на повече от една община попадат под отговорността на окръга. Същият принцип се прилага и за емисиите във въздуха. Инсталациите, които са собственост на общините също попадат под отговорността на окръга.

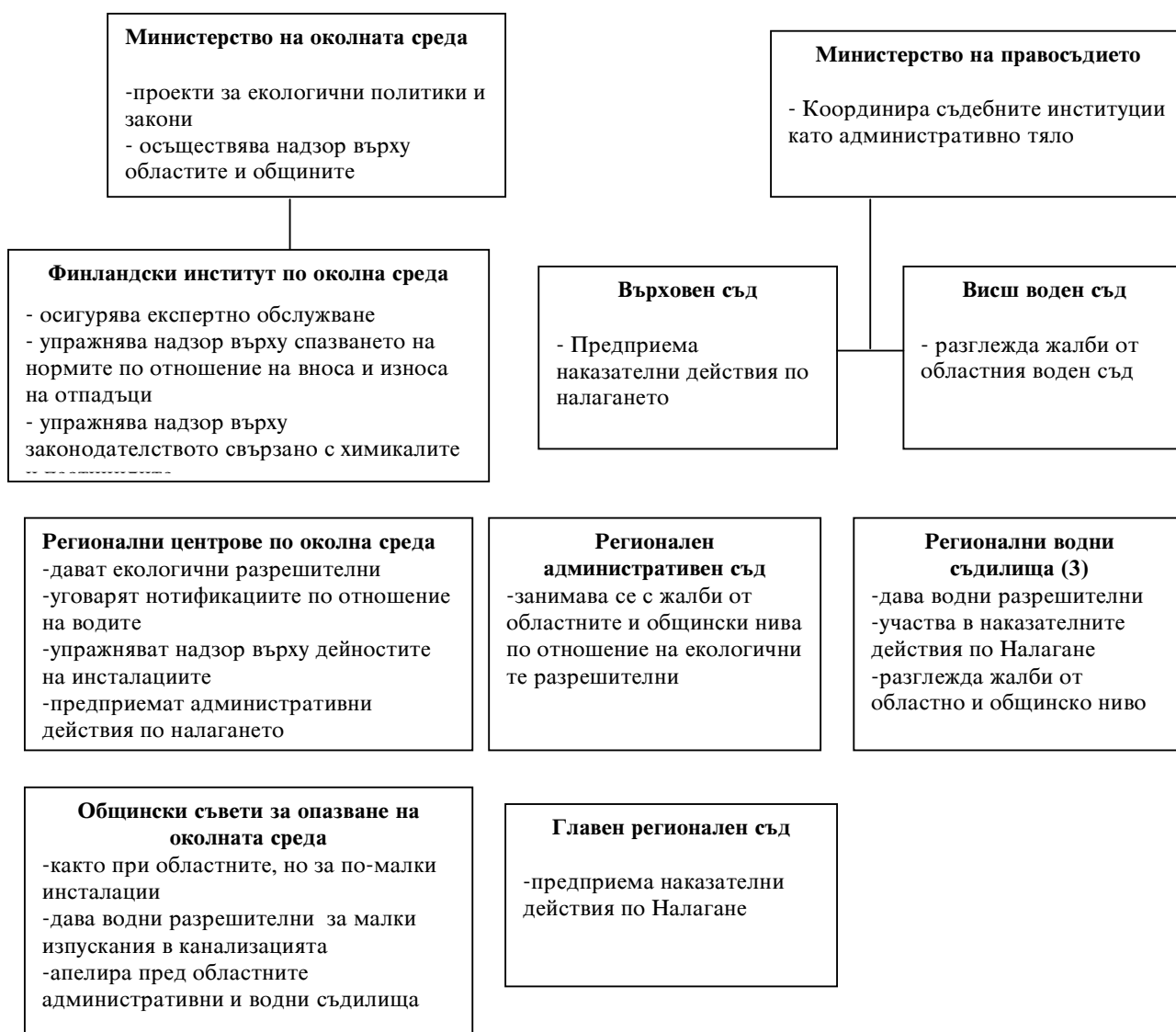
Пълният контрол върху спазването и налагането на около една шеста от инсталациите се осъществява от окръзите. За другите инсталации се грижат общините. Общините и окръзите не са подчинени едни на други, а имат еднаква власт. Държавата (Датската агенция по опазване на околната среда) няма инспекторат.

Финландия

Екологичното регулиране във Финландия е децентрализирано. На *ниво политика* Министерството на околната среда е отговорно за подготовката на закони и наредби за опазване на околната среда., за разработването на екологичната политика и за надзора върху действията, предприемани от институциите на местно ниво. Финландският институт за околна среда осъществява надзор върху законодателството,

свързано с химикалите и пестицидите, както и с трансграничното движение на отпадъците и потенциалните източници на нефтени замърсявания и други източници на екологични щети. На *оперативно ниво* Регионалните центрове по околна среда (13) и Общинските съвети по опазване на околната среда (414) играят главна роля и отговарят за издаването на лицензи, за надзора по спазването и налагането. Организацията на институциите е обобщена на фигура 3.

Фигура 3: Организация на институциите за издаване на разрешителни, контрол, и налагане във Финландия



Източник: Доклад на IMPEL-PEEP

Във Франция организацията по опазването на околната среда е централизирана. Хората ангажирани в проверките са обществени служители, платени от държавата. Министерството за пространствено планиране и околна среда е натоварено с подготовката на законодателството и с подпомагането на проверките, включително IMPEL мрежата.

В Министерството за пространствено планиране и околна среда (МАТЕ) с тези проблеми се занимава директорът по замърсяванията и предпазването от рискове (DPPR) и по-специално службата по промишлена околна среда.

На местно ниво с проблемите на околната среда се занимава префектът. Той е юридическият представител на изпълнителната власт в департамента (Франция е разделена на 100 географски области, наречени департаменти). Префектът е на подчинение на министъра. На подчинение на префекта работят някои служби за прилагане, което включва издаване на разрешителни, контрол и налагане.

Тези служби са главно:

- Регионалната дирекция за промишленост, изследвания и околна среда (DRIRE);
- Ветеринарната секция на ведомствената дирекция по земеделието и горите (DSV);
- Служба за техническа инспекция на Париж (STPC).

Двадесет и четирите Регионални дирекции за промишленост, изследвания и околна среда се занимават с промишления сектор, а 100-те Ветеринарни секции на ведомствената дирекция по земеделието и горите - със земеделските дейности. Регионалният директор на промишлеността, изследванията и околната среда е отговорен, под ръководството на префекта, за организирането на проверките на категоризираните инсталации. Има 1300 инспектора (24 часов еквивалент: 680). За специфично и техническо подпомагане Френското министерство разчита на обществени институции като INERIS, IPSN, ADEME.

Мрежата има многочислени цели:

- Да информира инспекторите за наредбите и техниките,
- Да прилага последователно наредбите ,
- Да събира мненията на инспекторите при разработването на нови наредби,
- Да споделя опита и използва обратната връзка за подобряване на наредбите и практиките по налагане.

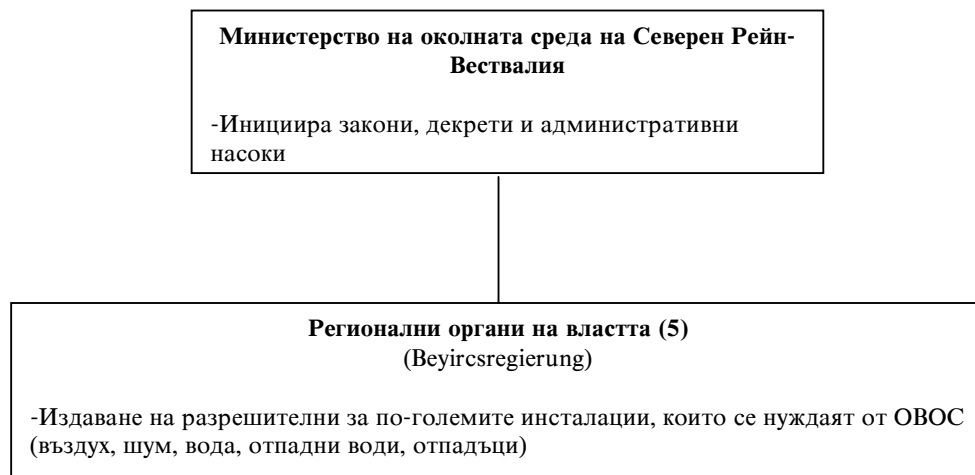
Създадена е екологична работна група за промишлеността (GTEI), която се състои от ръководителите на промишлените отдели на регионалните органи на властта и службите по технически контрол за Париж. Тази работна група се среща със службата по промишлена околна среда (SEI) пет пъти годишно. Ръководителят на SEI е националният IMPEL координатор. По време на срещите се обясняват IMPEL дейностите и се повишава осведомеността на инспекторите с цел насърчаване участието в IMPEL дейностите. Много дни се посвещават на отделни теми: замърсяване на въздуха (планиране, контролни мрежи), силози, рафинерии, контрол по безопасно управление, електролитни алкални хлориди, промишлени злополуки, замърсени площи и др. Тези срещи се посещават от инспектори, имащи отношение към тези теми на местно ниво. За някои сесии обменът се разширява и включва и инженерите, натоварени с екологичните проблеми в предприятията.

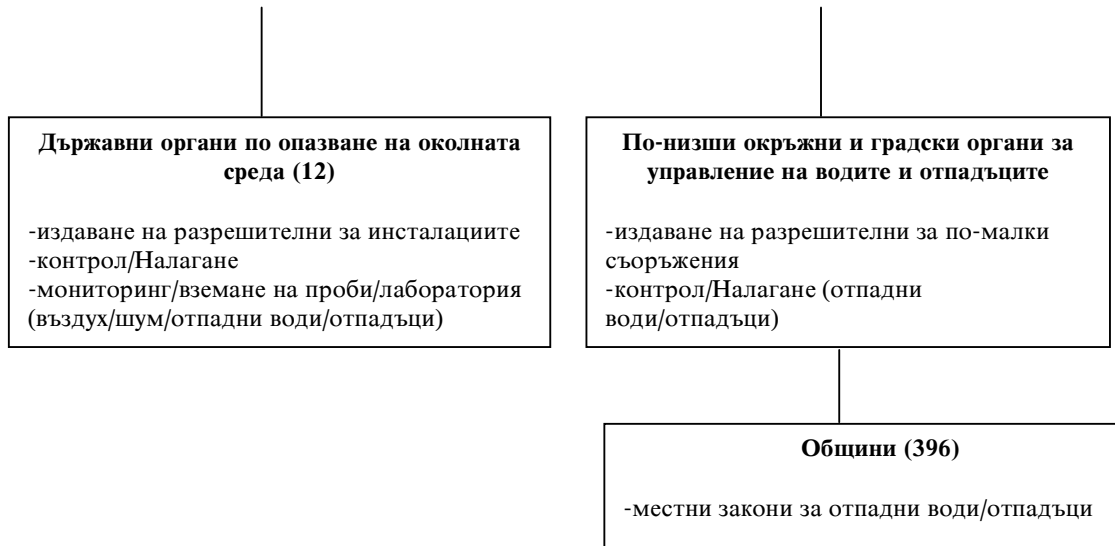
Има специална мрежа за DCV, с работна група, която се среща три пъти годишно. Тази ветеринарна екологична мрежа (REV) се състои от 22 регионални участника. В допълнение, всички 100 директори на ветеринарните служби се срещат веднъж годишно.

Германия

Федерална Република Германия се състои от 16 щата наречени "Länder". В справочника организационната структура на Северен Рейн-Вествалия ще служи като пример за Германия. Организацията на институциите в Северен Рейн-Вествалия е обобщена на фигура 4.

Фигура 4: Организационна структура по отношение на контрола и налагането в Северен Рейн-Вествалия





В Германия административните структури и отговорностите по контрола върху спазването и налагането са различни за различните Länder. В Länder на най-високо равнище е Landesregierung, на средно равнище - Bezirksregierung и на по-ниско равнище - Kreise и Staatliche Umweltämter. Bezirksregierung е отговорен за качеството на контрола, осъществяван от по-нисшите органи на властта. Staatliche Umweltämter са отговорни за проверките по спазването и налагането на големи, средни и малки инсталации, докато Kreise отговарят за малките инсталации в областта на отпадъците и отпадъчните води.

Гърция

В Гърция контрола по спазването и налагането са организирани на ниво министерства на околната среда, здравеопазването и промишлеността и на ниво префектури. Общините имат второстепенни задачи по отношение на контрола върху изхвърлянето на домашните и търговски отпадъци. Понастоящем (1999) в процес на обсъждане е създаването на Организация за екологичен контрол.

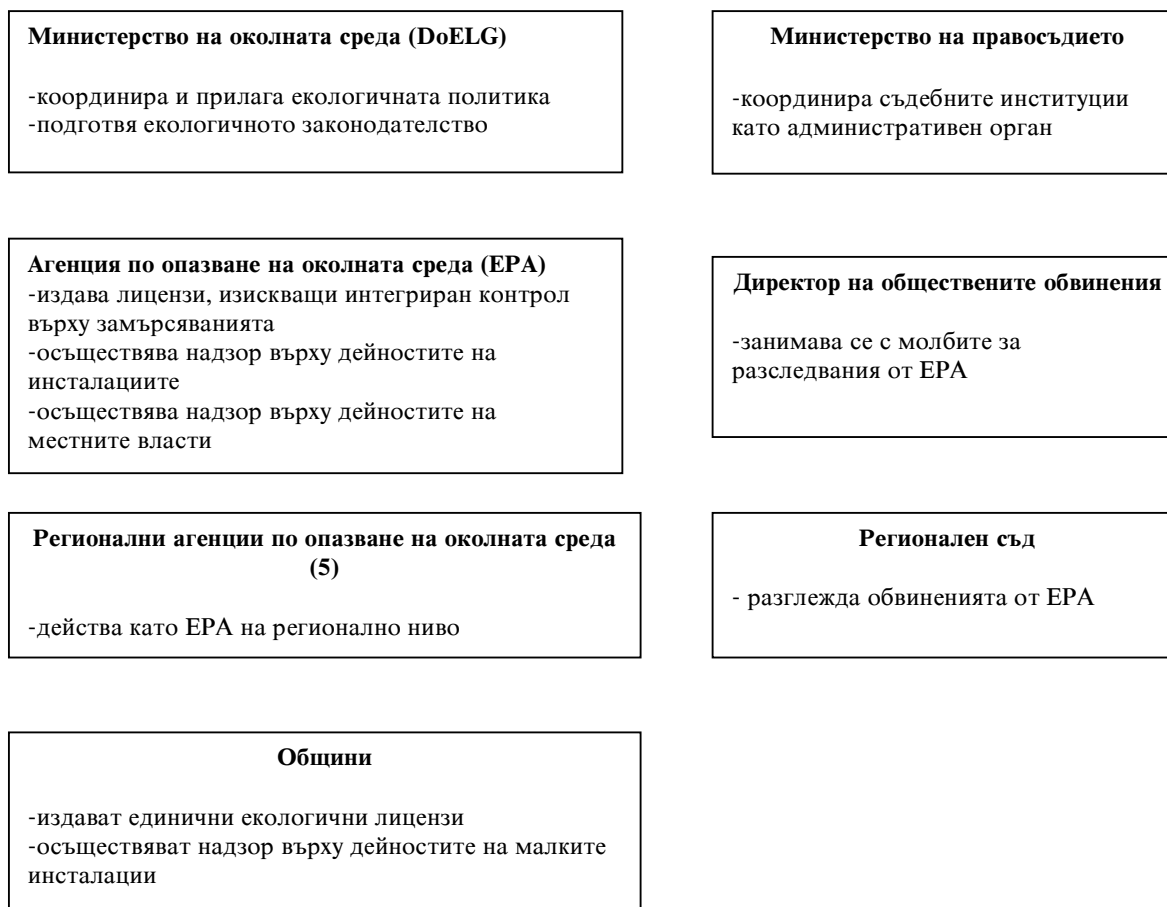
Ирландия

Ирландия е единна държава с централизирана структура на управление. Институциите, отговорни за екологичната политика, законодателство и екологични лицензи са Министерството на околната среда, 114 местни власти и Агенцията по опазване на околната среда (EPA). На централно политическо ниво, Министерството

на околната среда отговаря за координацията и прилагането на екологичната политика както и за подготовката и изпълнението на екологичното законодателство.

Организацията на институциите в Ирландия е обобщена на фигура 5:

Фигура 5: Организация на институциите за издаване на разрешителни, контрол и налагане в Ирландия



Източник: Доклад на IMPEL-PEEP

В Ирландия местните органи на властта издават единични лицензи за по-малките промишлени дейности, обхващащи замърсяването на въздуха, изпускането на отпадъчни води и изхвърлянето на отпадъци. Местните власти също така са отговорни за контрола върху спазването и за налагането. До известна степен тези задължения падат върху други помощни органи на местната власт. На правно оперативното ниво, Агенцията по опазване на околната среда (EPA) отговаря за лицензирането и контрола върху отраслите, посочени в първия списък към Закона за агенцията за опазване на околната среда; за наблюдението върху състоянието на околната среда и за надзора

върху местните власти. Надзора върху местните власти се осъществява от 5 областни инспектората.

Съоръженията, които представляват потенциален риск от големи злополуки се проверяват от властите по заетостта, здравеопазването и сигурността.

Италия

Главните съоръжения криещи опасност от злополуки се проверяват от служители на централните или регионални органи на властта. За контрола по спазването на нормите по отношение на въздуха, отпадъчните води и отпадъците частично отговарят провинциалните и местните здравни власти.

Люксембург

Министерството на околната среда е подразделено на две “управления”, Управление по околната среда и Управление по реките и горите. Контролът върху категоризираните съоръжения е една от задачите на Управлението по околната среда.

Голяма част от действителната работа по контрола се извършва от външни експерти. В Управлението по околната среда има списък от акредитирани външни организации, които са лицензирани да извършват проверки. Външните проверки се провеждат под надзора на Управлението по околната среда.

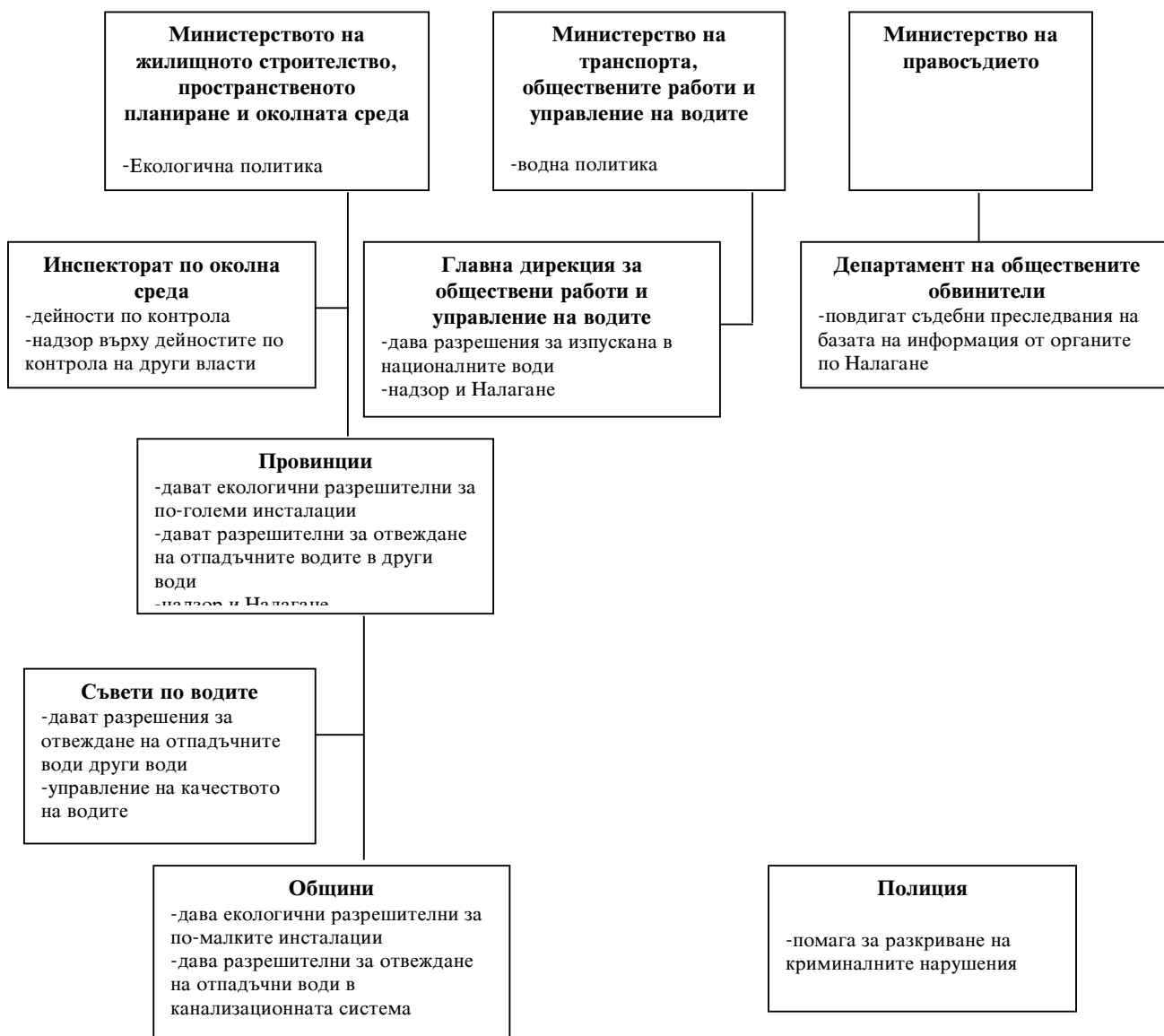
Служителите от Управлението по околната среда провеждат посещения на място само от време на време, най-често за да отговорят на жалби, а понякога за да проверят работата на акредитираните външни експерти.

Холандия

Провинциите (12), общините (572) и съветите по водите (68) до голяма степен отговарят за издаването на разрешителни и за контрола по спазването. Обаче за някои сектори, например опасните отпадъци, тези дейности се извършват от централни организации като Инспектората за околна среда (част от Министерството на жилищното строителство, пространственото планиране и околната среда и Главна Дирекция за обществени работи и управление на водите (Rijkswaterstaat).

Организацията на институциите в Холандия е обобщена на фигура 6.

Фигура 6. Организация на институциите за издаване на разрешителни, контрол и налагане в Холандия.



Източник: Доклад на IMPEL-PEEP

Генералният инспекторат осъществява надзора върху провинциите, общините и съветите по водите, включително първичен и вторичен контрол по спазването и действия по налагане.

Португалия

Главният инспекторат по околна среда — IGA — е нова структура поставена в рамките на Министерството на околната среда в Португалия. Неговото ядро беше пренесено от бившата Служба по контрола, чиито форма и способности се подновяват с цел подобряване ефективността от прилагането, както и от налагането на екологичното право. Предполага се, че този процес ще завърши през 1999 г.

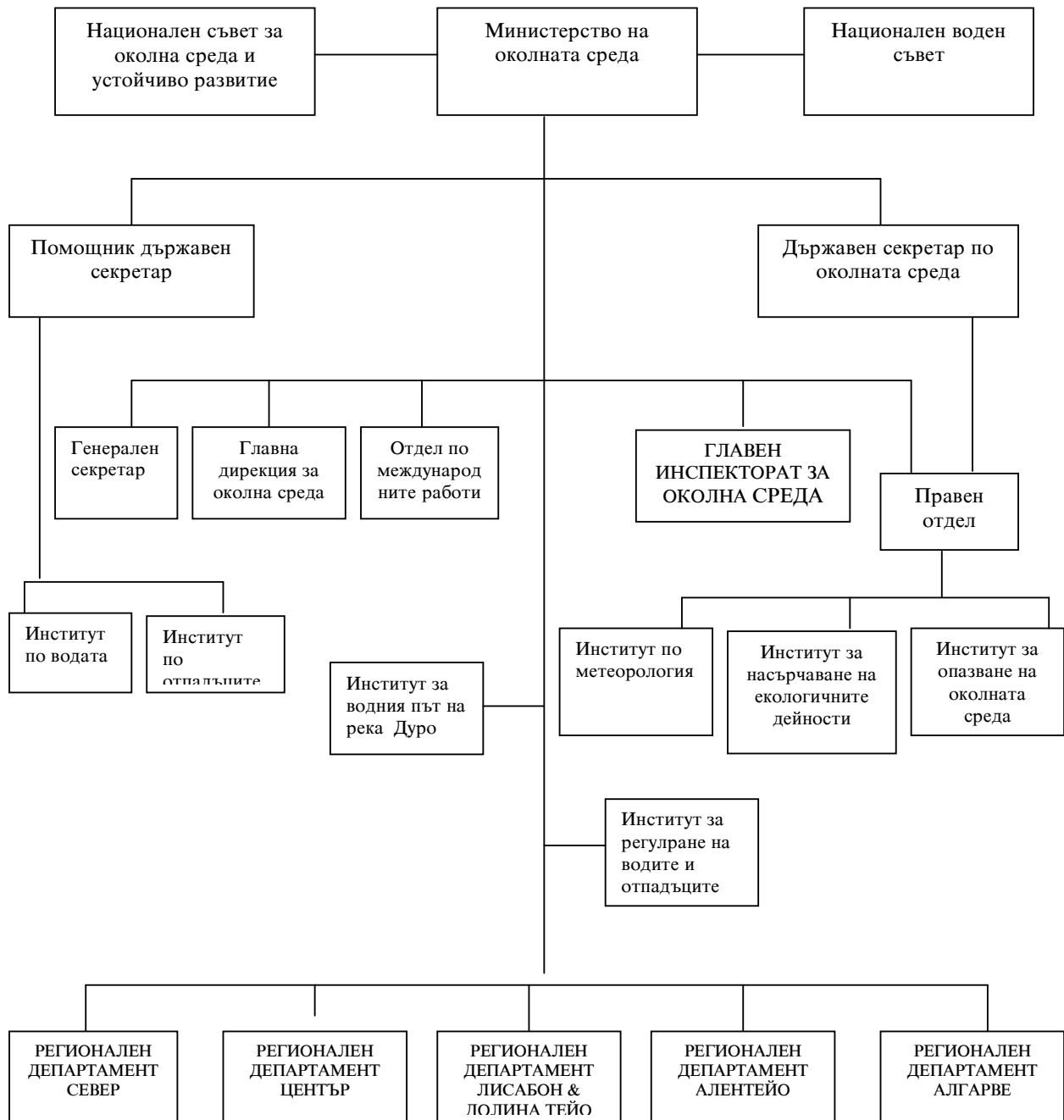
Главният лиценз за промишлените инсталации се издава от Министерството на икономиката, с част отнасяща се за околната среда, парафирана от Министерството на околната среда. Компетентният орган по прилагането и налагането на екологичното право е Главния инспекторат по околна среда, с интегриран подход за проверките, занимаващи се с различен тип замърсявания - въздух, шум, вода, твърди отпадъци, а също и други аспекти свързани с екологичното законодателство, например промишлена безопасност, зони критични по отношение на риска.

Главният инспекторат по околна среда се занимава също така с проверки по спазването на екологичния договор, системите за водоснабдяване, изпусканията от селищните пречиствателни станции за отпадъчни води и колективните производствени пречиствателни станции за отпадъчни води и злополуките.

Издаването на разрешенията за изпускане на отпадъчни води е предмет на дейност на пет регионални отдела на Министерството на околната среда. Тези отдели осъществяват също така и проверките по спазването на лиценза, които се провеждат от подходящо обучен персонал.

Институционалната организация на Министерството на околната среда на Португалия е обобщена на фигура 7.

Фигура 7: Организационна структура на Министерството на околната среда в Португалия

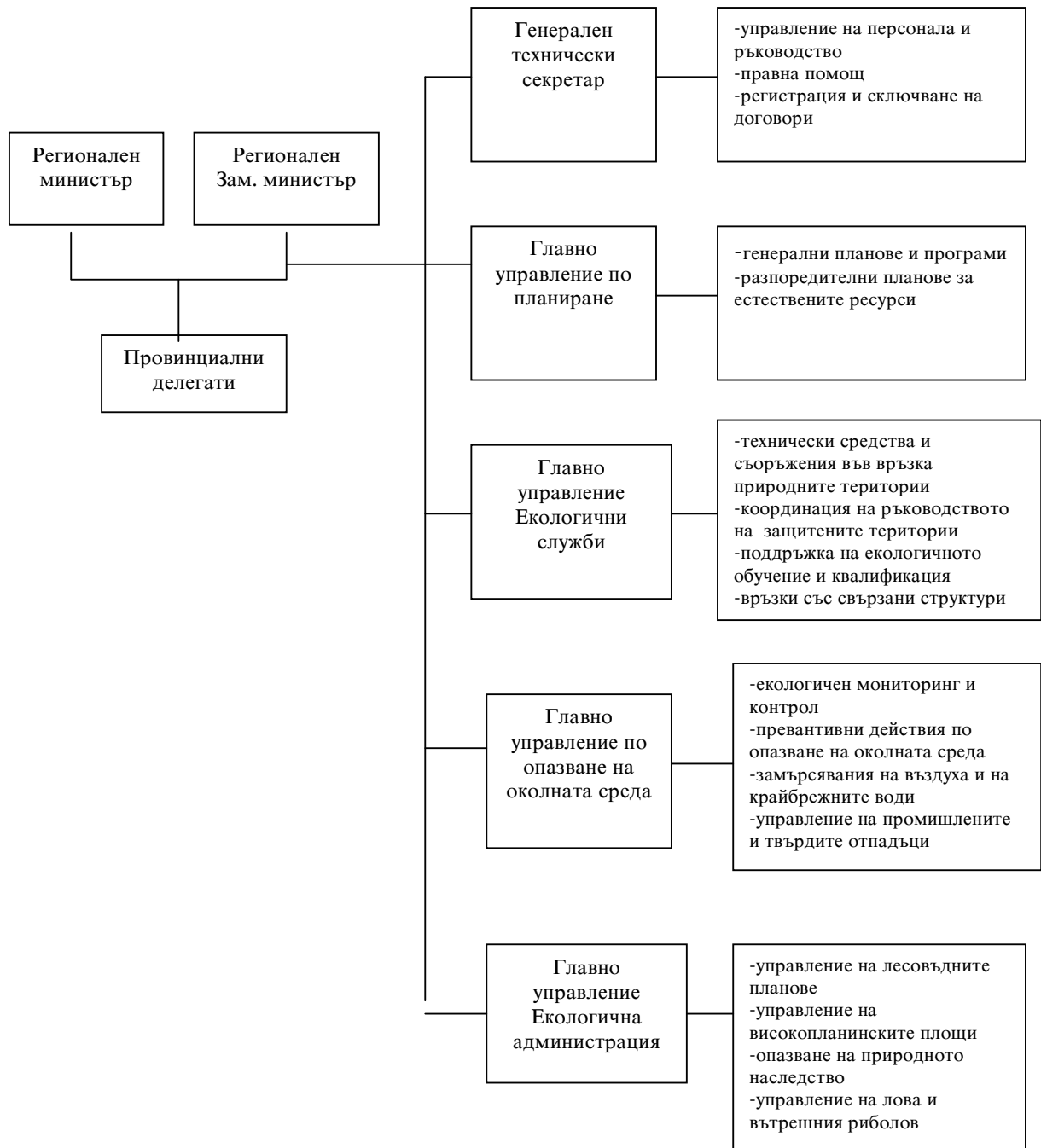


Испания

Организацията на системата за контрол в Испания е до голяма степен сравнима със ситуацията в Германия. Системата за контрол в отделните щати е организирана на регионално ниво. Няма национална система за контрол. Ето защо

положението в Андалусия ще послужи като пример за Испания. Организацията на институциите в Андалусия е обобщена на фигура 8.

Фигура 8: Структура на регионалното Министерство на околната среда в Андалусия (Испания)



Швеция

Надзора върху дейностите опасни за околната среда се поделва от Шведската агенция по опазване на околната среда (SEPA), Окръжните административни съвети (СAB) и Общинските съвети, т.е. Комисиите по околна среда и обществено здравеопазване (ЕРНС). Главният надзор върху спазването на правилата, отнасящи се до химичните продукти и биотехническите организми, се упражнява от Националните инспекторати по химичните вещества в сферата на производството, вносителите и други доставчици. Когато се засяга опазването на природата във връзка с работата с химични продукти, задачите се изпълняват от SEPA.

SEPA е централният орган по надзора. Тя координира работата по надзора. Функциите на SEPA включват издаване на препоръки и обезпечаване на насоки за планиране работата на САВ и ЕРНС. САВ упражнява надзор върху дейностите изискващи лицензи по Закона за опазване на околната среда, а ЕРНС упражнява контрол върху всички останали дейности по този закон.

Обединено Кралство

В Обединеното кралство има главно три системи за регулиране на околната среда. Това се дължи на различните правни системи, които съществуват в Англия, Уелс, Шотландия и Северна Ирландия. Общата схема обаче е, че екологичните закони и наредби се създават на национално ниво и тогава се прилагат от Агенция по околна среда, която е полуавтономна. Има три такива агенции: Агенцията по околна среда (Англия и Уелс), Шотландската агенция за опазване на околната среда и Службата по околна среда и наследството (Северна Ирландия). В допълнение към работата на трите агенции, някои екологични функции се изпълняват от други организации (Министерството на околната среда, транспорта и регионите; местните органи на властта; органите на властта по водите и др.)

Таблицата по-долу обобщава положението в Обединеното Кралство.

Държава	Законодател		Регулиране и налагане	
	Законодател	Главни функции	Регулатор	Сфери на действие

Англия и Уелс	Министерство на околната среда, транспорта и регионите	Създаване на закони, наредби и насоки	Агенция по околната среда (EA)	Вода, твърди отпадъци, емисии във въздуха от мащабната промишленост, интегриран контрол върху замърсяванията (УРС), радиоактивност
			Местни органи на властта	Промислени емисии във въздуха, които не са регулирани от EA
			Водни компании	Изпускане на промишлени отпадъчни води в канализацията
Шотландия	Шотландската изпълнителна власт	Създаване на закони, наредби и насоки	Шотландска агенция по опазване на околната среда (SEPA)	Вода, твърди отпадъци, промишлени емисии във въздуха, интегриран контрол върху замърсяванията, радиоактивност Изпускане на промишлени отпадъчни води в канализацията
			Органи на властта по водите	
Северна Ирландия	Министерство на околната среда на Северна Ирландия	Създаване на закони, наредби и насоки	Служба по околната среда и наследството	Вода, твърди отпадъци, промишлени емисии във въздуха, интегриран контрол върху замърсяванията, (от март 1998), радиоактивност

5. КОНТРОЛ

5.1. Въведение

Тази глава съдържа обща информация за елементите на контрола. Тя включва съществуващото положение и приоритетните постановки, подготовката за посещения на място и за проверките при посещенията на място и други видове проверки различни от посещенията на място и последващите проверки. Специфичната информация за инспекторите е включена в част III на този справочник.

5.2. Състояние и поставяне на приоритетите

Всеки път, когато влиза в сила нов законодателен акт, стотици, а може би хиляди инсталации са предмет на този акт. Невъзможно е за инспекторатите непрекъснато да проверяват дали всяко изискване е съобразено за всяко съоръжение. Ето защо това е предизвикателната страна на програмите по спазването и налагането при разработването на стратегии за постигане на най-голяма полза от способите (често ограничени), които са на разположение на инспекторатите.

5.2.1. Състояние

Всеки инспекторат трябва да отдели известно време за създаване, поддържане и осъвременяване на обобщена справка за всички (потенциални) замърсяващи инсталации в неговата област. Една реалистична оценка показва, че известен процент от наличното време трябва да се отдели за поддържане и осъвременяване на съществуващите справки.

Тези справки могат да бъдат създадени и актуализирани чрез:

- консултиране с вписванията в промишлените и търговски камари;
- консултиране с жълтите страници / бизнес телефонните указатели;
- консултиране с вписванията в местните власти (включително местното данъчно управление), местните бизнес организации (браншови организации) и местните екологични организации;
- пътувания в областта и изработване на регистър;
- жалби от обществеността (съседи, групи граждани или групи упражняващи екологичен натиск);

- съобщения на компаниите в съответствие с правните изисквания, например изискванията на Закона за планирането;
- осъвременяване като естествена част от регулаторния процес;
- статистически данни от правителствените институции.

Препоръчително е разработването на достъпна база данни, която лесно би могла да се актуализира от инспекторите и техния персонал.

Потвърждаването на получените данни е важно и може да извърши чрез:

- провеждане на проучване за установяване на местоположението, което означава посещения на всички регистрирани фирми. Тези посещения имат характера на бегъл преглед за потвърждаване на регистрираните данни по външния облик на сградата/помещението;
- посещение на всички места и влизане в помещенията на компанията за потвърждаване на регистрираните данни за промишлените дейности;
- изискване на информация от базата данни на Търговските камари;
- изпращане на писмо до компанията и изискване на справка за дейностите или добавяне на детайли.

Очевидно, когато нов законодателен акт влезе в сила, по-горе споменатите способности също могат да се използват за създаване, осъвременяване и потвърждаване на справката. Във всеки случай е възможно законодателството да изисква засегнатите инсталации и организации да влязат в контакт с екологичния регулатор за да се регистрират или да получат лиценз.

5.2.2. Поставяне на приоритетите

Дейностите по контрола могат да бъдат разделени на обичайни или рутинни и проверки в отговор на жалби или инциденти. За всяка категория рутинна проверка е определен нейния обем. От IMPEL източниците може да се види, че рутинните проверки отнемат средно 50-60% от времето на инспектората.

Повечето рутинни проверки се провеждат по разписание, тъй като тези проверки са важни за целостта на програмата по налагане. Нарушителите трябва, разбира се, да знаят, че липсата на спазване ще доведе до по-нататъшни санкции. Проверките в отговор на жалби или инциденти би трябвало да отнемат малка част от времето на инспектората. Поставянето на приоритетите в работата по контрола общо взето не трябва да бъде обусловено от жалбите, а по-скоро от систематичния подход.

Приоритетите зависят от стратегията на инспектората. Критериите, които могат да бъдат използвани включват:

- броят на проверките, които са изискани;
- броя на жалбите;
- потенциалната възможност или опасност от замърсяване, предизвикани от инсталацията;
- вида на емисията (единична проверка);
- вида на реципиента — въздух, почва, вода;
- отрасъла или вида на инсталацията;
- географската зона;
- интензивността на използването на природните ресурси;
- годишният сезон;
- наличието на система за управление на околната среда или друга система;
- собствен мониторинг на оператора;
- други програми за контрол, като кооперирането с програми за контрол на други органи на властта (национални програми за мониторинг, програми на доброволни спогодби или други екологични договори);
- спогодби/конвенции в ЕС или други (между)национални или местни органи на властта;
- специални (или нови) екологични закони;
- информация за промените, която се осигурява от предприятията;
- екологична характеристика на работата;
- екологични договори.

Потенциалната възможност или опасността от замърсяване, предизвикани на практика от инсталациите често е важен критерий за поставяне на приоритетите.

В някои държави членки инсталациите са категоризирани според степента на замърсяване, която причиняват. Колкото по-висока е степента, толкова по-голям приоритет са.

Ударението, което инспекторатът иска да постави върху специфичните или цялостните проверки също е важно за поставянето на приоритетите. Цялостните проверки са тези, при които се проверяват всички страни (аспекти) на екологичния лиценз. По време на специфичните или единичните проверки инспекторът проверява само един от елементите на околната среда (например почва). В повечето държави членки се провеждат и двата вида проверки. Честотата на проверките на една

инсталация естествено зависи от приоритета, който ѝ е даден. Средствата необходими за една инсталация (посредством хора/часове) могат да бъдат пресметнати като се умножат броя на проверките на инсталацията със средното време за провеждане на една проверка.

5.2. Подготовка на посещението на място

Докато решението по приоритетите е задача на инспекторатите, подготовката на посещенията на място е една от първостепенните задачи на инспектора. Инспекторът трябва да набере информация, която може да бъде използвана за определяне степента на спазване на лицензионните условия, на наредбите и на други изисквания.

Първата стъпка в подготовката на посещението на място е проучване на досието. На базата на тази информация, инспекторът определя най-важните екологични теми, с които ще трябва да се занимае по време на проверката. Те обикновено включват съществена екологична информация и ключовите наредби, съдържащи се в лиценза. Посредством това инспекторът може да определи начина, по който ще се изпълни проверката и на какво ще наблегне. Това обикновено се отбелязва в плана за проверка.

Втората стъпка е да се реши кой способ за контрол да се използва. Един от способите може да бъде въпросник, в който са включени възможните точки за проверка. Този и други способности като координиране с други (не)правителствени инспектори, или, съпоставяне на данните с тези получени от други бази данни са обяснени по-нататък в част ууу на справочника.

5.3. Посещение на място

Посещението на място може да включва проверка на :

- спазване на административните норми;
- спазване на организационните изисквания;
- спазване на техническите изисквания.

Ключовите моменти за успешното провеждане на посещението на място са доверието и респекта, които инспекторът внушава. За да постигне това инспекторът,

освен че да трябва има технически познания, трябва и осъществи подходящи контакти и обмен на информация по отношение посещението на място и свързаните с това действия по налагането.

Минималните критерии за всяко посещение на място включват:

- посещението трябва да се проведе по интегрирания подход, където е възможно. Ако посещението на място се провежда от повече от един инспектиращ орган необходимо да се осигури координация;
- всяко посещение трябва да бъде регистрирано, а протоколът да се сложи в архив.

Минималният критерий при посещенията на обектите в рамките на системата на планираните проверки по спазването е това, че посещението трябва да обхване проверката на спазването, поощрението и споразумението, както и анкетирането.

Минималният критерий за специалните посещения в отговор на жалби, инциденти и неспазване е това, че те трябва да обхванат проучването на жалбата, инцидента или неспазването.

Отишъл веднъж на място, инспекторът трябва се съобрази с всички специфични изисквания, особено с процедурите по безопасност.

Всички заключения трябва да бъдат оценени, а оценката трябва да доведе до извод относно по-нататъшните действия. Би трябвало преследванията на инцидентите, злоуполуките и спазванията да продължат . Задача на инспектората е да провери дали човекът, който провежда последващия етап на проверката е поел отговорността да направи подходящо разследване и промени в отговор на инцидента. Дали рутинната проверка на място се обявява предварително или не зависи от историята на обекта, от размера на инсталацията, от потенциалната опасност за околната среда и наличието и присъствието на лице за контакти във фирмата. Освен това, този подход би могъл да бъде обект на политическите решения на инспектората.

5.4. Контролът от кабинета като алтернатива на проверките на място

В допълнение към проверките на място трябва да се вземе под внимание и възможността за контрол без посещения на място. Такъв контрол от кабинета набляга на проучването и оценката на съществуващите или изискани от въпросната

инсталация данни или данните от собственото наблюдение на инсталацията, които тя предава съгласно лиценза.

Контролът от кабинета може да включва следните проучвания и оценки на съществуващите или изисканите от инсталацията данни:

- Обхваща ли съществуващата система за собствен мониторинг всички важни аспекти на замърсяванията?
- Достатъчна и благонадеждна ли е съществуващата система за собствен мониторинг?
- Дава ли гаранция системата — и може ли това да се види от данните — че се следват процедурите за собствен мониторинг, предписани в лиценза?

Проучването и оценката на данните от собствения мониторинг включват:

- Резултатите от собствения мониторинг в съгласие ли са с поставените в лиценза условия?
- Дават ли докладите от собствения мониторинг на инсталацията ясна картина за нивото на спазване?

5.6. Последващи действия

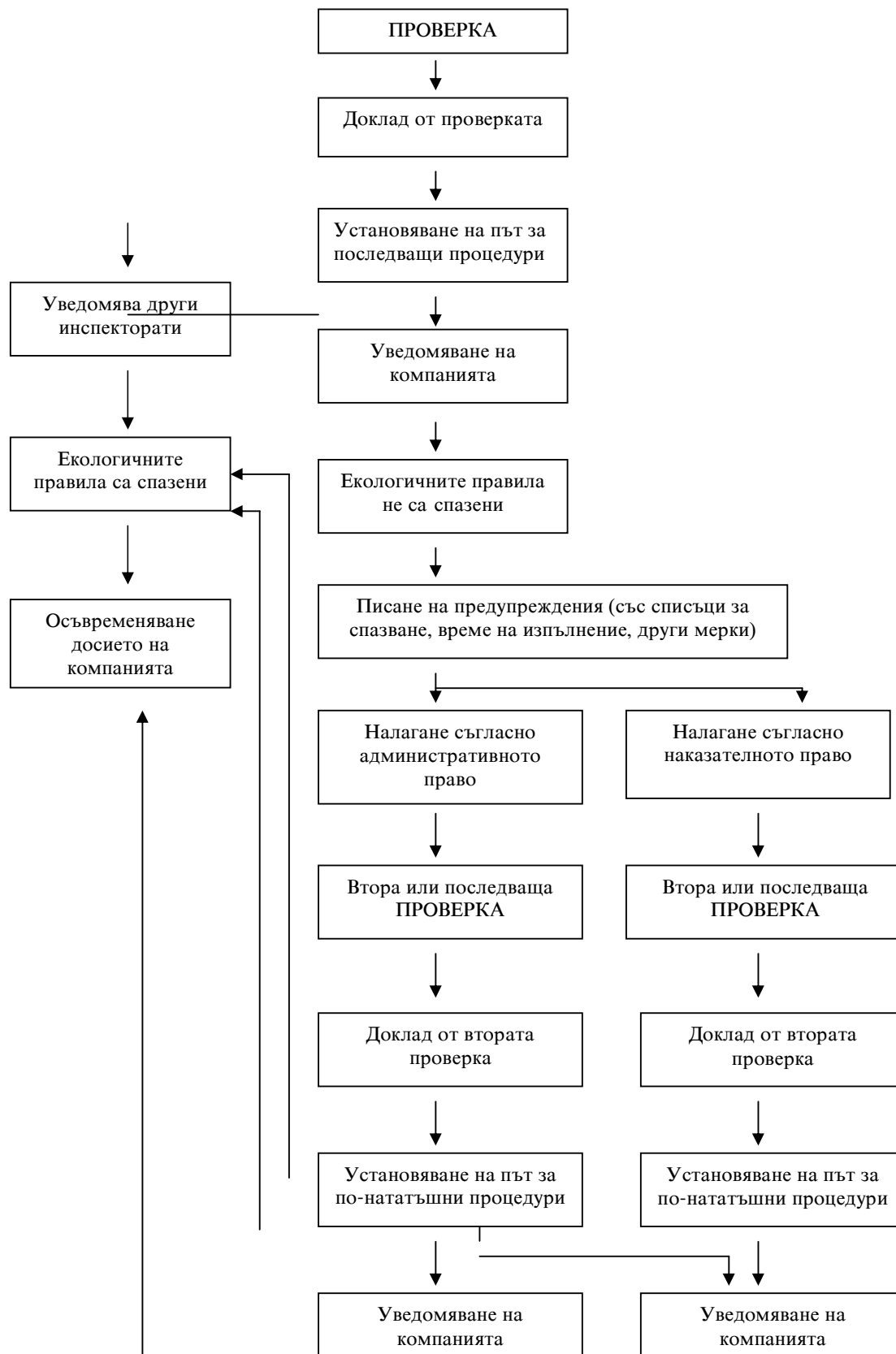
Приключването на едно посещение на място, може да бъде последвано от следните действия:

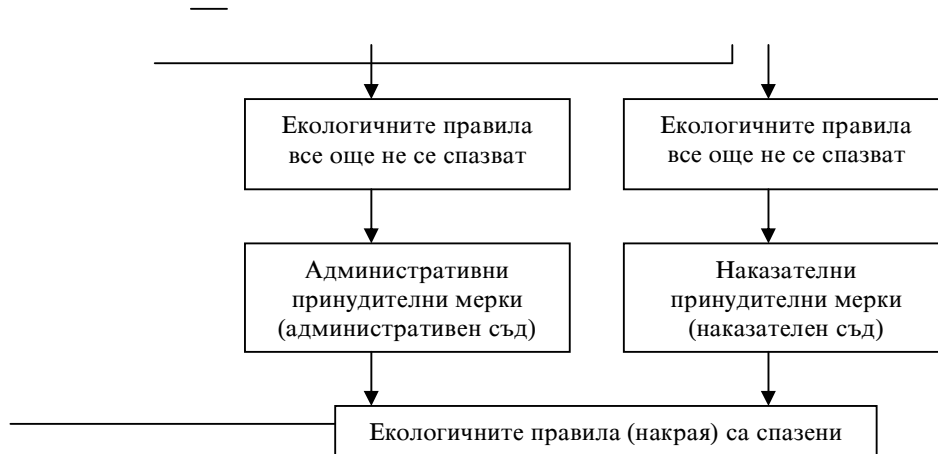
- изпращане на писмо до компанията;
- информиране на други инстанции по контрола;
- планиране на последваща проверка;
- обновяване на досието;
- писане на известия;
- наказателни или ненаказателни последици.

В някои държави членки на ЕС писмото до компанията обобщава резултатите от проверката и дава списък на споразуменията и/или действията, които се очаква да предприеме компанията. Следващата проверка по разписание може (но в някои държави членки не може) да бъде обявена. В случаите, когато има неспазване се включва и списък с възможните или предвижданите наказания. В случай на нарушение може да бъде изпратено предупредително писмо. Докладът от проверката трябва да бъде приложен към писмото.

Главните стъпки в работата по контрола са представени в схема 5.1.

Схема 5.1: Стъпки при провеждането на контрола





5.7. Налагане

Налагането често включва:

- проверки, чрез които се установява какво е положението със спазването и се установяват нарушенията;
- правни действия, когато е необходимо, за постигане на спазването и за понасяне на последиците при нарушаване на закона или поставяне под заплаха на общественото здраве или качеството на околната среда.

Понякога налагането може да включва:

- поощряване на спазването (чрез техническа помощ, образователни програми, субсидии и др.) с цел насърчаване на доброволното спазване;
- разговори с хората или ръководителите на съоръжението, което не спазва изискванията, за разработване на взаимно приемливи разписания и подходи за постигане спазване на изискванията.

Преди да стане ефективно налагането, то трябва да има подходяща рамка. Първата стъпка за създаване на такава рамка е екологичните изисквания в лицензите така да се поставят, че да подлежат на налагане (виж също глава 1.2.1). Възможността да се приложи налагане означава, изискванията да бъдат ясни, прецизни, недвусмислени и последователни. В противен случай е трудно или невъзможно изискванията да бъдат принудително изпълнени.

След това е необходима подходяща институционална рамка (виж също глави 2 и 3). Без такава рамка може да се окаже трудно да се добие ясна представа за ролята и отговорностите на различните ръководни органи, въввлечени в процеса на налагане.

Препоръчително е рамката да установи кой ръководен орган има властта да:

- издава наредби, изисквания, лицензи и др. и да ръководи процеса на прилагане на екологичните закони и наредби (като осигури съвместимост между екологичното законодателство и съществуващите закони);
- контролира инсталациите и има властта да се запознава с техните дневници (и да ги конфискува ако това е необходимо);
- предприема правни действия (съгласно административното или наказателното право) срещу нарушителите в случай на неспазване на изискванията;

- предотвратява или коригира ситуацията, които излагат на непосредствена опасност околната среда и общественото здраве;

На последно, но не най-маловажно място, е необходимо държавните институции да попълнят своя персонал със значителен състав от хора, които да посрещнат своите правни задачи и задължения и да им се даде необходимата възможност да изпълнят задачите си успешно. Ако посочените по-горе критерии се изпълняват може да се постигне ефективно налагане.

По-долу са посочени някои примери за действия по налагане специфични за различните държави.

Дания

За налагането съгласно административното право са отговорни окръзите и общините. Сериозните екологични нарушения се насочват към полицията за предприемане на действия съгласно наказателното право. В отговор полицията често изпраща случаите на прокурора, който решава какво действие да се предприеме. Налице са следните инструменти за налагане.

Административни и наказателни действия

Административно право	Наказателно право
Предупреждения Споразумения / Препоръки Заповеди Забранителни известия Самопомощ Уведомяване за наказателни/съдебни действия	Предупрежденията и т.н. са мерки, които не се предвиждат в наказателното право
В административното право не се предвиждат наказания	Наказания Формални нарушения < 30 000 DKK Вредни нарушения: зависи от суровостта на случая
В административното право не се предвижда затвор	Затвор (до 2 години)

Брой на административните действия по налагане, 1992 г.

	Споразумения	Заповеди	Забранителни известия	Наказателни действия
Общини	1093	363	26	35
Окръзи	1170	422	30	81
Общо	2263	785	56	116

Финландия

Регионалните екологични центрове и общинските съвети по опазване на околната среда отговарят за издаването на административни заповеди, в случаите когато не са изпълнени условията поставени в лицензите. Те могат също така да издават заповеди, с които се иска от оператора да проведе определени дейности за собствена сметка или да забрани работата ако не са спазени условията, поставени в административните заповеди. Където работата може да доведе до опасност за здравето, органите на общественото здравеопазване са тези, които имат правото да забранят работа на инсталацията, освен ако инсталацията не притежава екологичен лиценз, в който случай правомощията са дадени на Регионалните центрове по околна среда и Общинските съвети по опазване на околната среда.

Предявяванията на искиове за щети и наказателните санкции за превишаване на екологичните лицензи са дело на органите на Главните областни съдилища. Областните съдилища могат да налагат глоби, но не и затвор. Обаче, прокурорът от Водния съд може да внесе случая в Главния областен съд, който има правото да осъжда на затвор.

Административни и наказателни мерки

	Административни мерки	Наказателни мерки
Предупреждения	Издава заповеди Събира глоби Заповядва завършване на работата Забранява работата	няма
Наказания	11960 — 299 000 евро 2 990 000 евро	Дневни глоби ⁽¹⁾ (максимум 180 дни)

		Корпоративни глоби ⁽²⁾ : 299 000 – 29 900 000 евро
Затвор	До 6 месеца	До 2 години

1. Дневната глоба означава, че общата сума, която трябва да се плати зависи от месечните приходи, т.е. ако дневната глоба = 50, а месечния приход е 119 600 евро, общата глоба е $50 \times 119\,600$

30 (броя на дните в
месеца)

което в случая е 199 331 евро.

2. Корпоративната глоба означава, че глобата се плаща от институцията (т.е. компанията) ангажирана с работата на инсталацията, причинила нарушението.

Няма статистически данни за проведените административните и наказателни действия. Като обща оценка може да се каже, че административните действия на Общинските съвети по опазване на околната среда, Регионалните центрове по околна среда и Водните съдилища са съответно 100, 50 и 80. В по-голямата част от случаите (над 90%) се стига до наказания.

6. УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

6.1. Въведение

За да действат успешно, органите по контрола трябва да поддържат непрекъснато високо качество на работата си. Качеството може да се дефинира по следния начин:

Система от добре формулирани инструкции, работещи методи, контролни механизми и индикатори за изпълнението, които водят до предварително определен изход и ниво на качество.

За да се осигури и поддържа високо качество на контрола, от съществено значение са оценката на работата и обратната връзка. Оценката може да се разглежда като важна стъпка в цикъла планирам-върша-проверявам-действам, който е основния елемент в системите за управление на качеството. Оценката може да бъде самооценка или оценка направена от други.

Очевидно, управлението на качеството на работа на инспектората или на неговите отдели може да бъде базирано на методологията на ISO или дори да получи ISO сертификат. Изобщо, като първа стъпка в структурите на инспектората може да се сформира служба по качеството. Нейните функции могат да обхванат управлението и наблюдението на качеството и/или подготовка и прилагане на системата съгласно ISO.

Оценката и ревизията на работата по проверката се състои от три части:

1. оценка на качеството на проверката;
2. оценка на последователността и качеството на доклада от проверката;
3. оценка (на работата) на органа по контрола;

6.2. Подобряване качеството на контрола

Всеки инспектор трябва да се стреми към непрекъснато подобряване на неговата работа по проверките и да се учи от собствените си грешки. Правейки това инспекторът допринася също за непрекъснато подобрене на (работата на) органа по контрола.

За да се открият начини и средства за подобряване качеството на проверките, са необходими периодични оценки. Оценките могат да се направят като се преразгледат ръководните принципи (които са различни за всяка страна) като:

- обратната връзка за работата на инспекторите;
- ролята на инспектора в процеса на проверката (ролята по контрола/налагането и ролята му да съветва);
- процедурите по проверката, които се следват;
- продуктивността на посещенията на място;
- времето необходимо за провеждане на проверката;
- коректността и точността на проверката;
- честотата и продължителността на проверките;
- компетентността и оправданията на хората, които са въввлечени;
- съхранението на данните;
- организирането на последващи посещения.

6.3. Доклад от проверката

За да се намерят начини и средства за подобряване на последователността и качеството на доклада от проверката трябва да се има предвид:

- проверка за пълнотата на доклада. В доклада трябва да бъде включена цялата обща и специфична информация, както е описана в параграф 5.2.;
- проверка на последователността и коректността на доклада и на неговите заключения. Докладът трябва да бъде съставен така, че от него да може бързо да се извлече съответната информация от служители, които не се занимават с проверки. Всички доклади трябва да бъдат структурирани по един и същи начин и в съответствие с един и същи план. За практически примери виж т. 12 на Част 5.

6.4. Работа на органа по контрола

Има два начина за подобряване (работата) на органа по контрола.

Първият начин е обратно проследяване на резултатите като се търсят тенденции и промени в дейностите или резултатите. По този начин се наблюдава *качеството на работата* на органа по контрола. Местните/регионални доклади могат да бъдат използвани за публикуването на годишен доклад за работата на органите по контрола. Тогава ще бъде възможно за правителството/парламента/обществото, а така също и за самите инспектори да

направят сметка за средствата (човек-година и количеството на парите), изразходвани предишните години за извършване на проверки и издаване на разрешения, броя на контролираните обекти (съоръжения), броя на проверките, действията по налагане. По този начин те биха могли да се учат един от друг.

Вторият начин включва поставянето на цели и съпоставянето им след това с резултатите. По този начин се наблюдава *количеството на работата* на органа по контрола. В зависимост от положението може да се вземе решение за наблюдение или на качеството или на количеството на работата или и на двете. По-долу са дадени индикаторите и за количеството и за качеството на работа на органа по контрола.

Индикатори за качество	Индикатори за количество
-качество на данните от собственото отчитане -екологични подобрения в компаниите -промяна в степента на неспазване -промяна в броя на необходимите действия по налагане -точност на отговорите от налагането	-брой на проверките -брой на наложените глоби -количество на данните от собственото отчитане -промяна в броя на необходимите действия по налагане

Изготвянето на годишни доклади осигурява последователно наблюдение на резултатите и може да се използва като средство за оценка на работата на органа по контрола и за установяване на възможността за по-нататъшни подобрения. Затова годишният доклад трябва да направи преглед на работата, но също така и да установи недостатъците и да набележи необходимите изменения.

7. КОМУНИКАЦИЯ

7.1. Въведение

В някои страни членки на ЕС инспекторите могат да попаднат в положение, при което трябва да преговарят. В такъв случай инспекторът се нуждае от умения да преговаря и да се справя с конфликти. В тази глава ще се дискутират средствата и инструментите, които са на разположение на инспекторите. Изобщо, в стратегиите отнасящи се до спазването на нормите са важни както налагането, така и комуникационните активности. Опитът показва, че нито едно от двете не е ефективно, когато се прилага самостоятелно.

Комуникацията може да се използва като средство:

- за подобряване на връзките с обществеността;
- за изграждането на обществена подкрепа;
- за поощряване на спазването.

Комуникационните активности в органите по налагането могат да залегнат в плана за комуникацията.

Накрая, връзките с други органи на властта имат същото значение и не трябва да се пренебрегват.

7.2. Преговаряне и решаване на конфликта

Уменията да преговарят и да се справят с конфликти могат да бъдат полезни за инспектора. В някои държави членки на ЕС, инспекторът може да използва преговорите като средство за постигане на съгласие. Но в някои държави членки на ЕС преговорите между инспектора и компанията, отнасящи се до условията в лиценза и други наредби, не са възможни. Всъщност преговорите трябва да се състоят преди издаване на лиценза и следователно не могат да бъдат задача на инспектора.

Преговаряне

Промишлените отрасли, чиито лицензи се издават от екологичните власти могат да считат, че органите по налагането са “от другата страна”. Екологичните власти, които регулират промишлените процеси може да имат подобно отношение към промишлеността. Причината за това е, че двете страни имат различни интереси:

екологичните власти имат интерес да подобряват състоянието на околната среда и да прилагат законите и наредбите, докато главната цел на промишлеността е да извършва своите дейности колкото е възможно по-ефективно и по-икономично.

Промишлеността е подложена на голямо разнообразие от стимули и натиск за развитие и промяна. Като се има предвид, че екологичните регулатори могат да ръководят и контролират някои дейности в промишлеността, възможно е да се стигне до ситуации, в които е необходимо постигане на позиция, приемлива и за двете страни, като се вземат предвид редица други фактори. В такива ситуации е възможно да се иска от инспектора да преговаря с представители на компанията за да се стигне до заключението, което регулаторните органи изискват. В процеса на преговаряне изключително чувствителна тема, за която инспекторите трябва да знаят, е фактът, че компанията може да се интересува за подробностите в екологичните правила, когато ги сравнява с тези, приложени за конкурентните фирми. Компаниите имат оправдано желание да бъдат сигурни, че начинът, по който ще бъдат регулирани няма да навреди на тяхната конкурентноспособност.

При подготовката на преговорите е необходимо да се установи:

- а) съдържанието на преговорите;
- б) баланса на силите;
- в) климата, в който ще се провеждат преговорите.

Инспекторът може да използва способностите си да комуникира и да оказва въздействие за да помогне за преодоляването на такива фактори.

а) съдържанието на преговорите

Посредством аргументи, факти, мнения и условия инспекторът може да се опита да повлияе върху позицията на регулираната компания, отчитайки разходите и ползите, за да постигне най-изгодния за околната среда резултат.

б) баланса на силите

Инспекторът може да се опита да укрепи своята сила. Най-успешните тактики, които могат да бъдат използвани са:

- да докаже, че е прав като изложи фактите и експертните;
- да убеждава.

Всяка от тактиките има своите предимства и недостатъци. В повечето случаи убеждаването изглежда по-ефективно. Убеждаването е най-ефективно, когато собствените възгледи се излагат ясно и структурирано и се възприеме спокойно, но не

индиферентно отношение. Промяната в интонацията на гласа, използването на примери, обяснението на главните направления подкрепено с факти и визуална помощ допринася за успешното убеждаване.

в) климата, в който ще се провеждат преговорите

Въпреки, че повлияването върху баланса на силите може да се окаже ефективно, често е по-полезно да се създаде климат на доверие и вяра. Във всички случаи инспекторът трябва да избяга персонални атаки (устно) срещу фирмата или нейни представители. Инспекторът трябва внимателно да следи за избора на думи, да показва благодарност ако е възможно и да използва хумор, където е подходящо. Накрая, инспекторът трябва да се пребори да бъде правдоподобен и благонадежден във всеки аспект от поведението си.

За стигане до заключение от преговорите, инспекторът трябва да бъде осведомен за основната позиция от гледна точка на екологичния орган. От съществено значение е ясното разбиране за това кои теми са гъвкави и кои са фиксирани. Инспекторът трябва да убеди, че позицията на екологичния орган не подлежи на компромис.

Решаване на конфликта

Неизбежно в своята работа инспекторите се сблъскват и с конфликти. Конфликтите не трябва просто да се разглеждат като нежелани, негативни елементи. Те могат да предоставят една възможност за подновяване и промяна.

Към конфликтите може да се подходи по различни начини, в зависимост от ситуацията. Трябва да се отбележи, че където е възможно, при решаване на конфликта трябва да се цели постигане на положение, при което и двете страни са победители.

Има няколко начина за решаване на конфликтите. Най-ефективните начини са:

- сътрудничество. Ако инспекторът набляга върху сътрудничеството той отчита интересите и на двете страни;
- търсене на компромиси. Ако инспекторът търси компромиси той е загрижен както за своите интереси, така и за интересите на другата страна. Той набляга главно върху намирането на подходящи, взаимно приемливи решения;

Всеки инспектор има свой собствен предпочитан стил и в трудни ситуации това е стилът, който излиза на повърхността. Ценно качество е ако инспекторът може да

адаптира своя стил в зависимост от ситуацията. Всеки инспектор трябва да познава поне своя собствен стил при решаване на конфликта, за да предотврати задълбочаването на му. Ако инспекторът смята, че не може да се справи с конфликта, за да се предпази от безизходното положение, той трябва да помоли свой колега за помощ. Но инспекторът трябва да бъде по-скоро част от решението, отколкото част от проблема.

7.3. Комуникационни дейности по отношение на връзките с обществеността

Рекламната дейност чрез предоставяне на информация на обществото за действията на органите по налагане е важен инструмент, посредством който обществото се запознава с тези органи. Предоставянето на информация или даването на публичност на успехите може да окаже положително влияние върху имиджа на органите.

7.4. Комуникационни дейности по отношение на обществената поддръжка

Обществената подкрепа е мощно средство за органите по налагането, защото:

- обществото може да бъде съюзник за насърчаване на спазването, ако информацията е поднесена по подходящ начин;
- осигурявайки си обществената подкрепа, обществото може да функционира като преден пост за органите по налагането, който докладва за забелязани случаи на неспазване;
- обществената поддръжка може да помогне за това екологичните теми (темите по налагането) да останат в дневния ред на политиците и да продължат да получават необходимото финансиране.

7.5. Комуникацията като средство за насърчаване на спазването

Комуникацията може да бъде ефективен инструмент за налагането. Нарушенията могат да бъдат предотвратени чрез поддържане на добри контакти с фирмите по отношение на екологичните цели, правилата и спазването на нормите по време на посещенията, както и през целия процес на лицензиране.

Превантивното налагане посредством комуникацията се състои от четири елемента:

- *снабдяване с информация*

Осигуряването на информация за екологичните цели, мерки, техники и за екологично управление повишава познанията на фирмата по въпросите;

- *разбиране за ролята на всеки*

Ясното изказване на позицията на държавните органи води до взаимно разбиране и подобрява взаимоотношенията; фирмата знае каква е нейната позиция и какво се очаква от нея;

- *убеждаване за промяна в поведението*

Представянето на ясна и недвусмислена картина на налагането повишава желанието за промяна в поведението;

- *възпрепятстване*

Съобщенията за успешни действия по налагане могат да убедят прочутите нарушители за необходимостта да станат по-съзнателни по отношение на околната среда.

IMPEL СПРАВОЧНИК ЗА ЕКОЛОГИЧЕН КОНТРОЛ

(Проверки извършвани от инспектора по околната среда)

ЧАСТ III: Контрол в държавите членки на ЕС

Практическо ръководство за инспектори

ДЯЛ 8: ПЛАНИРАНЕ НА ПРОВЕРКАТА

ДЯЛ 9: ПОДГОТОВКА ЗА ПОСЕЩЕНИЕ НА МЯСТО

ДЯЛ 10: ПОСЕЩЕНИЕ НА МЯСТО

ДЯЛ 11: ДОКЛАД ОТ ПРОВЕРКАТА

ДЯЛ 12: ПОСЛЕДВАЩИ ПРОВЕРКИ

8. ПЛАНИРАНЕ НА ПРОВЕРКАТА

8.1. Въведение

Планирането на проверката се занимава с всички дейности, свързани със съставянето на план, организирането, определянето на времето за проверка, провеждането на проверката и последващите дейности. В този дял най-важните аспекти на планирането на проверките са представени като:

- Общ подход;
- Осъвременяване на информацията;
- Видове проверки;
- Честота на проверките.

Накрая, този дял е допълнен с примерен въпросник за планиране на проверката. Този въпросник може да послужи като средство за допълване на собствените въпросници на инспекторите.

8.2. Общ подход

“Проверката не е учтиво обаждане или правене на бизнес, тя трябва да събере факти и цифри и да проведе наблюдения. Проверката е ясна мисия.”

Преди да се направи посещението е важно проверката да се планира добре. Понякога са необходими повече усилия за планирането на проверката, отколкото за самото ѝ провеждане.

Ключовите моменти при планирането на проверката са:

- поставяне на ясни цели за това какви резултати се очакват от проверката;
- познаване и разбиране на техническите аспекти, историята на спазването, съответните наредби и физическия план на мястото;
- практическа подготовка за посещението на място, включително апаратурата и методите, както и въпросите на сигурността.

Тези и други моменти би трябвало да доведат до подходящ план на проверката (виж дял 9).

8.3. Осъвременяване на информацията

Поддържането на актуална информация за фирмите, които ще бъдат проверявани е важно както за инспектората, така и за самия инспектор.

Следващата таблица представя критериите, показващи дали информацията се нуждае от осъвременяване.

Възможни причини за осъвременяване на информацията
- Редовни посещения, които инспекторът провежда. Екологичните инспекторати определят честотата на посещенията чрез поставяне на приоритетите.
- Собственикът на инсталациите, които са потенциални замърсители осигурява информация за направените промени в съоръженията; препоръчително е съоръженията да бъдат посещавани по време на построяването/промяната им, така че инспекторът да може директно да дава съвети по отношение екологичните аспекти. Обикновено е по-лесно и по-евтино да се направят екологични подобрения по време на построяването, отколкото след това.
- Строителните работи са завършени и фирмата започва да работи съгласно ревизирания лиценз.
- Екологична злополука
- Като последваща проверка (проверява се дали ситуацията на неспазване е поправена)
- След оплаквания (няма значение от кой) или когато има подозрение за неспазване.

8.4. Видове проверки

Могат да бъдат разграничени два главни вида проверки:

- цялостни проверки
- специфични проверки

Цялостните проверки са такива, при които се проверяват всички екологични норми и правила, залегнали в лиценза. Специфичните проверки могат да се отнасят само до определени теми, като например нивото на замърсяване на почвата, или проверка на определено съоръжение, например пречиствателна станция за отпадъчни води. В повечето страни членки на ЕС съществуват и двата вида проверки.

Читателят би трябвало да забележи, че този справочник набляга на главно на цялостните проверки.

Има главно два метода на контрол:

- контрол чрез посещения на място;
- контрол без посещения на място.

По-долу са дадени примери за практиките в редица страни членки на ЕС.

Австрия

В Австрия съществуват различни компетентни органи за въздуха и шума, водата и почвата, и отпадъците. Всеки орган издава свои собствени разрешения. Ето защо проверките в Австрия са специфични, въпреки че е включена промишлената безопасност. В допълнение самите фирми са длъжни да организират периодични проверки (5 или 6 години, в зависимост от сферата на дейност). Тези проверки са цялостни.

Дания

В Дания всички проверки са цялостни, обхващащи всички елементи, а от там и всички видове реципиенти (въздух, почва, вода и т.н.). Главното основание за общите проверки е датския Закон за опазване на околната среда, който е един цялостен закон, обхващащ всички елементи и емисии: всички лицензи са цялостни.

Ирландия

В Ирландия често се провеждат цялостни проверки. Целта на такива проверки е да се определи степента на съобразяване на фирмата с ИРС лиценза в един определен ден.

Португалия

В Португалия се провеждат и двата вида проверки — специфични и цялостни; често специфичните проверки са в резултата на цялостните проверки.

Швеция

В Швеция проверките обхващат един интегрален подход включващ всички елементи (вода, въздух, отпадъци, шум и т.н.). Собственият мониторинг на оператора е

мандатен и е заявен в закона. Операторът докладва за резултатите от собствения мониторинг на съответния орган.

Обединено Кралство

В Обединеното Кралство, се провеждат и двата вида проверки (специфични и цялостни) в зависимост от вида и мащаба на инсталацията, съответните законодателни актове и вида на лиценза.

8.5. Честота на проверките

Обобщение

Трябва да се прави разграничение между аспектите на планирането, които могат да бъдат повлияни от самия инспектор (индивидуално планиране на проверката) и аспектите, които могат да бъдат повлияни и определени от инспектората (общо планиране на проверката). Инспекторатите в повечето държави членки на ЕС имат указания за основната честота на проверките в зависимост от вида на промишления отрасъл, а понякога имат също така програми за специфични проверки по специфични програми.

В приложение 7 се дава пример за три ръководства, които се използват от инспекторите в Обединеното Кралство. В ръководството за рутинните проверки, планирани и непланирани” се дава полезна информация за аспектите, свързани с планирането. Ръководният принцип по отношение честотата на проверките и тяхната продължителност се базира на редица допускания. Например, фирмите които оказват по-голямо въздействие върху околната среда трябва да бъдат проверявани по-често от тези, които оказват по-малко въздействие. Тези промишлени клонове, в които е имало нарушения на екологичното законодателство в миналото, трябва да бъдат проверявани по-често. Проверките в по-големите фирми с по-сложни процеси изискват повече време от проверките във фирмите с по-прости процеси.

Времето за проверка включва:

- подготовка за посещение на място;
- посещение на място;
- обработка на данните;
- последващи действия.

По-долу са дадени някои съображения, които могат да се вземат предвид при определяне честотата на проверките.

Обединено Кралство

В Обединеното Кралство съществуват указания за проверките, свързани с УРС процесите. В указанията се посочва, че е препоръчително такива проверки да се правят поне 4 пъти годишно.

Установяване на основната линия

Компетентните органи в Обединеното Кралство дават основните линии за честотата на провеждане на проверките за всяка категория съоръжения. За разработването на такава програма с основните линии трябва да се вземат предвид следните изисквания (IMPE, Минимални критерии за извършване на проверките):

- инсталации, които се обхващат от Директива на Съвета 96/61/ЕС от 24 септември 1996 относно предотвратяването и контрола на цялостното замърсяване (УРРС – Директивата);
- инсталации, които се обхващат от Директива на Съвета 82/501/ЕЕС от 24 юни 1982 за контрола върху главни рискове от злополуки при някои промишлени дейности (Saveso- Директивата) или Директива на Съвета на ЕС 96/82/ЕС за контрола върху главните рискове от злополуки (Saveso II);
- инсталации, които се контролират съгласно националните/регионални приоритетни изисквания.

Определяне честотата на проверките

Компетентните органи трябва да развият една система за оценка и отчитане на резултата, въз основа на която да се определя честотата на проверките чрез настройване на основната честота за всяка инсталация в зависимост от нейните специфични условия. Компетентните органи трябва да установят критериите, чрез които всяка инсталация може да бъде оценена. Предложените критерии са посочени по-долу, но компетентните органи могат да ги приспособяват съобразно обстоятелствата (от IMPEL, Минимални критерии за контрол (1997) и честота на проверките, 1999).

Критерии влияещи върху честотата

Критериите за оценка честотата на проверките може да включва:

- съответните замърсители подобни на IPPC инсталациите (като производство на шперплат и дървени плоскости), където съответното въздействие върху замърсяването се дължи на:
 - ◇ потенциалната опасност (токсичност, избухване и т.н.) на използваните вещества;
 - ◇ количеството на изпусканите вещества.
- инсталации по-стари от определен брой години (например 15 години).
- където предишни опити са предизвикали загрижеността за работата на инсталацията (напр. слаба работа на оператора или където е имало голям брой оплаквания).
- където лошото управление на инсталацията е довела до случаи на замърсяване
- местоположението.
 - ◇ жилищни територии
Първият приоритет е защитата на хората в жилищните зони, зоните за отдих, болници и санаториуми.
 - ◇ защитени територии
Има взаимодействия между защитените водни територии, природните резервати и защитените природни територии, защитените биотопи и т.н.
 - ◇ замърсени територии
Необходима е цялата информация за останалите замърсени територии, т.нар. бreme от миналото, възстановяващите се територии особено където се е развивала минна промишленост и т.н.
 - ◇ гъстота на инсталациите, плътност на емисиите
Инспекторът трябва да вземе предвид струпването на промишлени предприятия, интензификацията на земеделието, особено развитието на животновъдството, всички проблеми с превозите, свързани процеса и т.н.
- “План за проверка” покриващ съдържанието, обхвата и определения период (напр. годишно).
 - ◇ последващи заповеди или административни глоби в миналото;

- ◇ брой, специфични познания и оборудване на персонала;
- ◇ участие в системи за собствен мониторинг;
- ◇ съответно участие в EMAS по отношение на проверката;
- ◇ резултатите от мониторинга върху състоянието на околната среда (качество на водата, качество на въздуха и др.);
- ◇ смяна на оператора;
- ◇ замърсяващ потенциал на процеса;
- ◇ влошаване на операционното изпълнение на процеса;
- ◇ честота на обществените жалби или изразяването от обществена загриженост;
- ◇ разрешеният процес има минимален замърсяващ потенциал;
- ◇ провеждане на процеса при доказуемо високи стандарти.

Очевидно контролът, и по-специално посещенията на място, изискват много време и усилия. Затова средствата се използват внимателно. По-долу са дадени примери за това как няколко страни членки прилагат критериите за определяне честотата на проверките.

Дания

Датската държава е поставила следните всеобщи минимални критерии за контрол:

- 50% от лицензираните дейности трябва да бъдат инспектирани ежегодно;
- 50 % от дейностите, за които задължително се съобщава преди да започнат да се провеждат или тези които се регулират от предвидена по закон специфична браншова заповед, трябва да бъдат инспектирани през предишните две години (= 25% годишно);
- 50% от животинските ферми трябва да бъдат инспектирани през предишните 3 години (приблизително 16% годишно) с изключение на фермите за свине с капацитет за съхранение на торта между 9-12 месеца, капацитет който трябва да бъде проверен през предишните 3 години (= 33% годишно).

Това е минималната честота за провеждане на проверките (и не трябва да се разглежда като “добра инспектираща практика”. Ако един орган - например общината

— прави проверките по-рядко от посочените по-горе честоти, се намесва държавата (DEPA). Виж схемата на следващата страница.

Финландия

На схема В на следващата страница е направен преглед на броя на инсталациите, изискващи разрешение, броя на издадените разрешителни, както и времето, което е било необходимо за издаване на разрешителните.

Гърция

В Гърция е направен систематичен анализ на работата по проверките. Всичките по-важни критерии за проверка са приложени за различни промишлени отрасли. Въз основа на данните от проверките са определени средствата за проверките, честотите, продължителността и др. Даден е пример на схема 3 на следващата страница.

Люксембург

Лицензът предписва редовни проверки, които трябва да бъдат изпълнени от външни акредитирани експерти. За емисиите във въздуха нормалната честота е един път годишно за по-големите инсталации (като стъкло-, стомана- и цемента-преработването) и веднъж на три години за по-малките инсталации.

Испания

Честотата на проверките зависи от това кой елемент е въввлечен (вода, въздух, почва и т.н.), от вида на промишления отрасъл и т.н. Съществуват също така и регионални разлики. Но се спазва един общ обхват между 1 и 12 проверки годишно. Отклонения от тези граници рядко се случват.

Схема А: Дания: статистика за инспекциите, 1996

Органи, отговорни за лицензирането, контрола и налагането	Брой на промишлените обекти изискващи лиценз	Брой на промишлените обекти, които не изискват лиценз	Хора — годишно участвали в проверките и издаването на разрешителни	Брой на посетените обекти	Брой на посещенията
Окръзи	2 729	1 136	212	2 242	Прибл. 4 500
Общини	4 201	25 898	256	11 329	16 323
Общо	6 930	27 034	468	13 571	Прибл. 21 000

Източник: Годишен доклад на датската ЕРА за 1996 г. направен въз основа на докладите за 1996 г. на всички окръзи (14) и общини (275)

Забележка: Данните за проверките на фермите и по-малките инсталации не са включени в тази схема.

Схема В: Финландия: брой на инсталациите, изискващи лиценз, брой на издадените лицензи и времето изразходвано за издаване на лицензите

Организации отговорни за управлението/налагането	Брой на инсталациите изискващи лицензи ⁽¹⁾	Брой на издадените лицензи за една година ⁽¹⁾	Хора-годишно участвали в издаването на лицензи за една година ⁽¹⁾
Регионални екологични центрове	2 000 1 200 ²	250	75
Общински съвети за опазване на околната среда	25 000	2 500	150
Съвети по водите	⁽³⁾	200	25
Общо	28 200	2 950	250

Мрежа на ЕС за прилагане и налагане на екологичното право
 IMPEL справочник за екологичен контрол

Източник: Министерство на околната среда

Забележки:

- ⁽¹⁾ Показаните в таблицата цифри са само оценки, тъй като няма специфични данни;
- ⁽²⁾ Мнения за водни нотификации съгласно закона за опазване на водите;
- ⁽³⁾ Няма данни

Схема С: Гърция: пример за анализ на данните от проверките

Код №	Промишлен сектор	С1 Процент на единиците в кат. А (¹)	С2 Процент на единиците в кат. В (¹)	С3 Процент на единиците в кат. В (¹)	С4 Брой на инсталациите за проверка (²)	С5 Среден брой проверки годишно (³)	С6 Брой проверки годишно С4/5	С7 Измерена продължителност на проверките (дни) (⁴)	С8 Пресметн. време за проверки (дни/година) С6хС7	С9 Процент на проверките от С (⁵)	С10 Процент на проверките от М (⁵)	С11 Пресметнати проверки дни/година — С С8хС9	С12 Пресметнати проверки дни/година — М С8хС10
1	Нефтена промишленост	94 %	4%	82%	921	3.8	242	1.4	331	5%	95%	17	314
20	Хранителна промишленост	19%	11%	3%	1.108	2.2	512	1.2	592	100%	0%	592	0
21	Произв. на напитки (вкл. алкохолни)	20%	6%	7%	185	3.5	53	1.1	60	100%	0%	60	0
22	Тютюнев сектор	0%	99%	0%	0	5.0	0	0.0	0	0%	0%	0	0
23	Текстилно произв.	6%	25%	3%	151	1.7	87	1.4	125	100%	0%	125	0

Мрежа на ЕС за прилагане и налагане на екологичното право
 IMPEL справочник за екологичен контрол

24	Произв на дрехи	0%	4%	0%	0	5.0	0	0.0	0	0%	0%	0	0
25	Производство на дървен материал	0%	20%	0%	19	3.5	6	1.0	6	100%	0%	6	0
26	Произв на мебели	0%	17%	0%	0	5.0	0	0.0	0	0%	0%	0	0
27	Хартиени продукти	9%	29%	7%	33	2.0	17	1.7	29	100%	0%	29	0
28	Издателски сектор	0%	16%	0%	0	5.0	0	0.0	0	0%	0%	0	0
29	Произв на кожи	6%	1%	2%	113	1.0	113	1.6	176	100%	0%	176	0
30	Производство на пластмаси и гуми	34%	0%	14%	461	2.0	230	1.1	265	100%	0%	265	0
31	Химическа промишленост	42%	5%	21%	268	1.4	193	2.1	405	100%	0%	405	0
32	Произв на гориво	76%	11%	57%	103	1.0	103	3.2	328	100%	0%	328	0
33	Обработка на полезни изкопаеми	9%	37%	5%	284	2.4	116	1.4	166	100%	0%	166	0
34	Металургия	74%	0%	56%	55	1.0	55	3.2	175	100%	0%	175	0
35	Метални продукти	1%	13%	0%	75	2.7	27	1.1	31	0%	100%	0	31
36	Машинни	14%	23%	3%	234	5.0	47	1.1	51	0%	100%	0	51

Мрежа на ЕС за прилагане и налагане на екологичното право
 IMPEL справочник за екологичен контрол

	продукти												
37	Производство на електрически машини	0%	17%	0%	6	1.0	6	1.1	6	100%	0%	6	0
38	Производство на транспортни средства	3%	3%	1%	221	1.2	186	2.9	533	98%	2%	522	11
39	Други отрасли	0%	6%	0%	0	5.0	0	0.0	0	0%	0%	0	0
41	Електро, газ и пара производство	96%	0%	95%	361	1.0	361	3.3	1 190	100%	0%	1 190	0
	Общо				4 599	1.95	2 353	1.90	4 470			4 062	

Кат. А: Първа категория приоритети съгласно гръцкото законодателство

Кат. В: Втора категория съгласно гръцкото законодателство

С: На базата на жалби

М: На базата на наблюдението

8.6. Проверовъчен лист

В обсега на справочника влиза осигуряването на практически инструменти за осъществяване на работата по проверките. На следващите страници е представен въпросник за планиране на проверките. Той съдържа много уместни теми за планиране на проверките и ги представя под формата на въпроси. Списък А се изготвя за използване от самия инспектор, докато списък Б е практически инструмент за инспектиращата агенция изобщо.

ПЛАНИРАНЕ НА ПРОВЕРКИТЕ А: Проверовъчен лист за инспектора

Проверихте ли дали досието на инсталацията е пълно?

Ако е така проверете:

- ◇ Лиценза на съоръжението и детайлите на процедурата по прилагане, включително програмата за собствен мониторинг на оператора, EMAS и т.н. както и докладите на оператора до властите
- ◇ Съвременната информация за BATNEEC (IPPC) и т.н.
- ◇ Новите наредби, които са от значение за съоръжението
- ◇ Техническите скици на съоръжението
- ◇ Картата на помещенията на съоръжението
- ◇ Описанието на евентуални нови процеси, разширения, модернизации и т.н. на съоръженията, които са били подложени на неотдавнашни промени (това би трябвало да е довело до издаване на преработен лиценз)
- ◇ Диаграмите на процесите в съоръженията
- ◇ Докладите, писмата, известията и т.н. от предишни проверки
- ◇ Известията изпращани до съоръжението (в зависимост от характера на посещението на място (обявено или необявено))
- ◇ Сезонните влияния, които са от значение за резултата от посещението
- ◇ Съществените екологични факти
- ◇ Инцидентите, които са ставали в миналото
- ◇ По-предишните нарушения
- ◇ Тези страни от работата на съоръжението, които не са били напълно проучени и одобрени по време на предишната проверка
- ◇ Съобщенията за екологични инциденти
- ◇ Изследователските и екологичните доклади

Координирахте ли своите действия с други (не екологични инспектори)?

Ако е така:

- ◇ Решете дали проверката ще бъде цялостна или единична (по отношение само на един елемент)
- ◇ Влезте в контакт с регионалните или местни длъжностни лица (в държавните служби), за да разберете кои от съоръжения под тяхна

юрисдикция ще инспектират те в близко бъдеще. Помолете ги да Ви изпратят списък на тези съоръжения.

- ◇ Изпратете тези списъци на длъжностните лица в други съвети (напр. в съвета по качество на водите) за да разберете кои съоръжения имат съответния лиценз
- ◇ Опитайте се да разберете дали някои съоръжения ще бъдат посетени от повече инспектори чрез кратка обява. Опитайте се да планирате посещението на място заедно с тях
- ◇ Влезте в контакт със служителите на полицията, ангажирани с екологичните работи, и с прокурора, за да разберете имало ли е обществени жалби, предишни обвинения, присъди, доклади и т.н.
- ◇ Срещнете се с посочените по-горе инспектори
- ◇ Вземете за придружител някой колега (в случай на сериозен инцидент). Това се налага, за да съберете юридически потвърдени доказателства (ако е необходимо) и да разпитате хората едновременно.

Кои от изброените инструменти за проверка са необходими при посещение на място?

- ◇ Проверовъчни листове (специфични за обекта или браншово специфични)
- ◇ Готова за разпространение информация, напр. за инспектората и за Министерство на околната среда и т.н.
- ◇ Информация за наредбите по темите за проверка
- ◇ Допълнителна информация (адреси на други инспектори или на компании, които инспектират петролните резервоари и т.н.)
- ◇ Преносим компютър
- ◇ Анкетни листове
- ◇ Лицензът на съоръжението и детайлите на процедурата по прилагане
- ◇ Технически скици на помещенията и на завода
- ◇ Диаграмите на процеса
- ◇ Доклади, писма и други от предишни проверки
- ◇ Предупреждения, изпращани до завода
- ◇ Апаратура за вземане на проби от почвата, въздуха, проби за шумозамърсяване и т.н.

- ◇ Карта за самоличност
- ◇ Служебна карта
- ◇ Мобилен телефон (може да е необходимо разрешение да носите телефона по време на някои части от посещението)
- ◇ Фотокамера
- ◇ Екипировка за лична защита
 - предпазни очила
 - предпазни обувки/ботуши
 - специални дрехи
 - предпазни ръкавици
 - предпазен шлем
 - цялостна защита
 - защита на ушите
 - защита на лицето

ПЛАНИРАНЕ НА ПРОВЕРКИТЕ Б: Проверовъчен за инспектората

Имате ли отчет за проучване на всички промишлени дейности?

Ако е така, той е съставен от информация събрана ...

- ◇ от регистъра на Търговската и промишлена камара
- ◇ от жълтите страници / бизнес телефонния указател
- ◇ от регистрите на местното управление, местните бизнес организации и местните екологични организации
- ◇ чрез обиколка на района, при която се прави т.нар. “street up – street down” регистрация

Информацията потвърдена ли е?

Ако е така, датата на последното осъвременяване е отбелязана и са използвани следните методи:

- ◇ проучване на мястото ("drive by" посещение на всички регистрирани фирми)
- ◇ посещение (всъщност влизане в помещенията на съоръженията) на всички съоръжения за сравняване на промишлените дейности с данните по регистрацията
- ◇ изпращане на писмо до съоръжението, с което се иска отчет за настоящите дейности или по-подробно описание на детайлите

Необходимо ли е осъвременяване на наличната информация?

Ако е така, то е защото

- ◇ собственикът на съоръжението, потенциален замърсител е дал информация за промени в процесите или оборудването
- ◇ ревизионните работи са приключили и съоръжението започва да оперира съгласно ревизирия лиценз
- ◇ е станал (екологичен) инцидент
- ◇ са получени жалби или има подозрение за неспазване
- ◇ е направена редовна проверка от инспектора
- ◇ се изисква последваща проверка

Поставени ли са приоритетите на проверката?

Ако е така, то за целта са били използвани следните критерии

- ◇ възможността или опасността от замърсяване
- ◇ вида на емисията (единична проверка)
- ◇ вида на реципиента — въздух, почва, вода
- ◇ отрасъла или вида на инсталацията
- ◇ географската зона
- ◇ броя на жалбите
- ◇ критериите за консумиране на природните ресурси
- ◇ годишния сезон
- ◇ наличието на система за управление на околната среда относно качеството и/или система за управление на здравето и сигурността
- ◇ други програми за контрол, споразумения / конвенции: ЕС / международни закони / закони на местните власти, отрасли, специални екологични закони, специални теми (въздух, почва, вода, енергия, отпадъци, рискове)
- ◇ обявления от замърсителя
- ◇ предишни неспазвания
- ◇ специфични / цялостни
- ◇ теми на проверката

9. ПОДГОТОВКА НА ПОСЕЩЕНИЕТО НА МЯСТО

9.1. Подготовка на посещението за проверка

Ключът за успешни посещения на място е осведомеността на инспектора за ситуацията, дейностите и процесите, историята и други аспекти на мястото, което ще се посещава. Добре информираният инспектор ще бъде партньор, на който може да се разчита при управлението на фирмата и по този начин би бил уважаван от неговите партньори. Степента на подготовка за проверката зависи от вида на проверката (цялостна или специфична) и от размера, мащаба и сложността на инсталацията.

Изобщо, налице е голямо количество информация за обекта или фирмата, било то обществена или в папките на инспектората. Изучаването на досието ще извади на яве много полезна информация.

Нещо повече, обикновено е много полезно консултирането с техническите ръководства за специфичните дейности и/или производствените процеси на фирмата, която ще бъде посетена.

Досието може да съдържа следните елементи:

- лиценза на фирмата и детайлите по прилагането на процедурата;
- таблица за организацията на управлението на фирмата и списък с отговорностите;
- технически скици и план на завода;
- диаграми на процеса;
- доклади и писма и др. от предишни проверки;
- предупреждения, изпращани до завода;
- съществени екологични факти;
- нови заводи;
- злополуки, които са станали;
- нови наредби;
- предишни нарушения;
- тези страни от работата на фирмата, които не са били напълно изследвани и одобрени по време на предишната проверка;
- съобщения за екологични инциденти;
- изследователски или екологични доклади.

На базата на тази информация, инспекторът определя най-важните екологични теми по отношение на фирмата и проверката. Те често включват съществена екологична информация и ключовите правила, съдържащи се в лиценза. Инспекторът тогава може да определи начина на извършване на проверката и върху какво ще наблегне.

Обсъжданията с колеги и с по-старши ръководители също би било полезно за подготовката на посещението на място.

9.2. Разработване на плана за проверка

Ключовият елемент в подготовката на посещението на място е съставянето на *план за проверка*. Планът за проверка трябва да се базира на дълбокото познаване на наличното досие на фирмата, която ще бъде инспектирана.

Разработването на надежден план за проверка преди да се отиде на място е толкова важно за наблюдението върху спазването и върху процеса на налагане, колкото и създаването на висококачествен, добре аргументиран (подкрепен с документи) доклад от проверката. Неговата основна цел е да даде на инспектора или екипа от инспектори стъпка по стъпка пътеводител за събирането на съответните показания за процедурите и практиките на съоръжението, включени в обсега на проверката.

Планът за проверка има няколко предназначения:

- Излага причината за проверката: кратка история защо се извършва проверката и целите на проверката (т.е. какво трябва да се извърши).
- Отбелязва обсега на проверката: установява функционалните области, темите подлежащи на оценка, и нивото на проверката.
- Дава подробно описание на процедурите по проверката и логично следващите от това неща: кои поледи и аналитични техники ще бъдат използвани за събирането на каквато и да било информация; каква система за съхранение на документите ще бъде проверявана; кой персонал ще бъде интервюиран, какви проби ще се събират; и всяка стъпка защо се провежда.
- Позволява ясно дефиниране на задачите, целите и времето за провеждане на проверката.
- Детайлизира необходимостта от средства въз основа на планираните дейности и предвиденото време.

- Дава ясни указания за това какви видове показания трябва да са съберат и документират.
- Тъй като планът за проверка може да включва план за осигуряване качеството на проекта (само ако инспектората е получил сертификат според ISO стандартите) тогава планът за проверка трябва да включва набор от добре формулирани задачи за постигане на целите, и метод за проверка дали тези цели са постигнати.
- Установява плана за сигурността по отношение на непредвидените случаи, където е необходимо. Това е особено подходящо в случай на проверка в резултата на злополука.

Инвестирането на нужното време за създаване на качествен план за проверка си струва усилията, защото той би трябвало да спести време и средства по време на действителната проверка. Важно е да е ясно върху кои елементи ще наблегне проверката. За кратките проверки на малките обекти не е необходим, нито пък е подходящ подробен план.

9.3. Елементи на плана за проверка

Големината и сложността на плана за проверка могат да варират, но той трябва да включва следните елементи:

- целите/подготвителната работа за провеждане на проверката;
- обхвата и темите, които ще бъдат подложени на оценка;
- дейностите по проверката и полевите техники;
- план за вземане на пробите;
- план за сигурност;
- административните изисквания.

Следният списък може да послужи като ръководство, даващо практически инструмент за разработването на собствен план за проверка. Той обобщава най-главните елементи на един добър план за проверка.

ЦЕЛИ

- Каква е целта на проверката?

- Какво трябва да се постигне?

ЗАДАЧИ

- Какви документи, папки, лицензи, правила ще бъдат проверявани?
- Каква координация е необходима с лаборатории, други държавни и местни органи на властта?
- Каква информация трябва да бъде събрана?
- Какви проби трябва да бъдат взети и/или какви анализи трябва да бъдат проведени?

ПРОЦЕДУРИ

- Обявена или необявена проверка?
- Какви специфични процеси на съоръжението ще бъдат инспектирани?
- Каква процедура ще бъде използвана?
- Нуждае ли се проверката от специални процедури?
- Разработен ли е план за осигуряване на качеството и разбира ли се той?
- Каква екипировка ще се изисква?
- Какви са отговорностите на всеки член от екипа?
- Как ще бъде организиран репортажа?

ИЗТОЧНИЦИ

- Какъв персонал се изисква?
- Каква екипировка се изисква?
- Разработен ли е план за сигурност и разбира ли се той?

РАЗПИСАНИЕ

- Какви ще бъдат изискванията по отношение на времето и реда на дейностите по проверката?
- Кой ще бъде крайгълният камък? Кое е съществено/ кое е оптимално?
- Предвиждат ли се някакви последващи действия?

9.4. Инструменти за проверка

Проверовъчен лист/пунктове на които трябва да се обърне внимание

Правилният проверовъчен лист може да се използва като средство за посещението на място. В този проверовъчен лист са споменати възможните пунктове, на които трябва да се обърне внимание; за специфичните за обекта екологични въпроси, могат да се използват лицензите. Въпросникът е средство за подпомагане процеса на проверка.

Във всеки случай въпросникът трябва да изясни темите и/или ситуациите, които изискват внимание и които може да изискват действия за налагане.

Специфичните за обекта проверовъчни листове не винаги са полезни, тъй като всеки обект (фирма/бизнес) подлежи на промени. Това означава, че след известен период от време всеки проверовъчен лист остарява. Подготовката на специфичен за обекта проверовъчен лист също така носи опасността от игнорирането на теми, които не са включени в списъка.

Съставянето на общи отраслово специфични проверовъчни листове се счита за по-полезно.

Такива отраслово специфични проверовъчни листове могат да помогнат на инспектора да проследи нишката на всичките важни екологични аспекти на определен промишлен отрасъл.

Трябва да се има предвид обаче, че проверовъчните листове са само средство и не могат да изместят критичния ум на един опитен инспектор.

Например: Леярните за желязо са потенциален замърсител на въздуха. Но ако в някои леярни използват електрически пещи замърсяването на въздуха не е приоритетна тема. Екологичните аспекти винаги зависят от специфичните обстоятелства на обекта или фирмата.

За вписване датчаните използват MIS (екологична информационна система), която автоматично отпечатва специфични проверовъчни листове.

Други инструменти за проверката

Освен проверовъчните листове и досието на фирмата има и други средства за контрол, които инспекторът може/трябва да използва по време на посещението на обекта.

Тези средства включват:

- готова за разпространение информация, например за инспекторатите и Министерството на околната среда и др.;
- информация за наредбите по темите за проверка;

- допълнителна информация (адреси на други инспектори или фирми, които инспектират петролните резервоари и др.);
- печатни материали/преносим компютър;
- анкетни листове;
- части на досието на фирмата:
 - * лиценза на фирмата и детайлите на процедурата по прилагане;
 - * техническите скици на помещенията и на завода;
 - * диаграмите на процеса;
 - * доклади, писма и др. от предишни проверки;
 - * предупреждения, изпращани до фабриката;
- апаратура за вземане на проби от почвата, от въздушните емисии, от шумовите емисии и т.н.;
- карта за самоличност;
- мобилен телефон, където е подходящо (въпреки, че в някои случаи може да е необходимо разрешение да го носите на обекта);
- служебна карта;
- фото/видео камера (обикновено се изисква да се носи камера на обекта);
- екипировка за лична защита
 - * предпазни очила
 - * предпазни обувки/ботуши
 - * специални дрехи
 - * предпазни ръкавици
 - * предпазен шлем
 - * цялостна защита
 - * защита на ушите
 - * защита на лицето

Някои от споменатите инструменти за проверка ще бъдат използвани при първото посещение, докато други може да бъдат необходими по време на следващата визита.

10. ПОСЕЩЕНИЕ НА МЯСТО

10.1. Въведение

Обикновено, по време на посещението на място, инспекторът проверява дали полевите му наблюдения съответстват на материала събран по време на подготовката.

Важно е инспекторът да бъде критичен по отношение на доставените му материали. Предположенията винаги трябва да бъдат проверени. Трябва да бъде внимателен, любознателен и готов да "си изцапа ръцете". Накрая, органолептичните впечатления са също много важни; мирис, звуци и т. н. също могат да дадат полезна информация. Физическата проверка е най-важният аспект при посещението на място.

В тази глава са представени най-главните теми, свързани с посещението на място. Те включват:

- главния (общия) план на посещението;
- достъпа до обекта;
- проверка на спазването;
- обявено или необявено посещение?
- посещение в отговор на инцидент свързан със замърсяване;
- завършване на посещението;
- други.

Накрая се представя проверовъчен списък за посещението на място.

10.2. Начало на посещението на място.

След дейностите по подготвителната фаза на проверката следва същинското посещение на обекта. Този дял се занимава с различните аспекти на посещението на място. Той дава практическа информация за общите процедури по една проверка и модификациите според ситуацията на място.

"Проверката не е обаяване в знак на уважение или бизнес сделка: тя трябва да събере факти и цифри и да прави наблюдения. Една проверка има ясна задача."

Целта на посещението на място е да определи спазването на лицензионните условия. Това се постига чрез проверка на следните пунктове:

- завода, процесите и емисиите;
- екологичната апаратура (включително нейното поддържане);
- измерванията, книгата на дежурния и административните дневници.

Ако е необходимо, се вземат проби и се правят измервания.

Ключовият момент за успешно посещение на място е уважението и доверието, които създава инспектора, когато притежава подходящи познания и умения. За да постигне това инспекторът ще трябва да осигури ясна и подходяща връзка между посещението на място и свързаните с това действия по налагане. За да обхване различните въпроси, свързани с посещенията на място инспекторът би могъл да се упражни по отношение на:

- комуникационните аспекти;
- техниките за анкетиране и преговори;
- решаването на спорове.

Минимумът критерии за всички посещения на място включва:

- посещенията трябва да се проведат съгласно интегрирания подход. Ако посещенията на място се провеждат от повече от един инспекторат трябва да бъде осигурена координация;
- всяко посещение трябва да бъде документирано, а документите да се подредят в архив.

Минималният критерий при посещението на обекта в рамките на системата за планираните проверки по спазването е това, че посещението трябва да обхване проверката на спазването, поощрението и споразумението, както и анкетирането.

Минималният критерий за специфичните проверки в отговор на жалби, инциденти и неспазване на нормите е това, че посещението трябва да обхване проучването на жалбите, на значимите инциденти и злополуки и на неспазването.

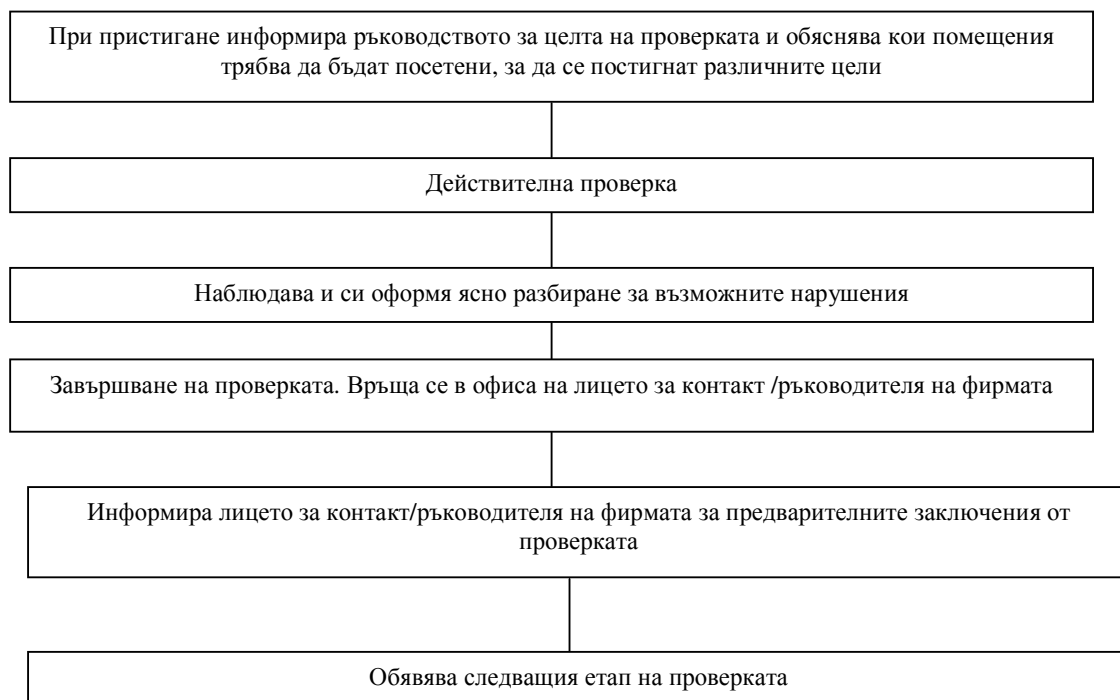
Отишъл веднъж на място инспекторът трябва да се съобрази с всички специфични изискванията на обекта, особено с процедурите по безопасност.

Всички данни трябва да бъдат оценени и оценките трябва да доведат до заключение по отношение на по-нататъшните действия. Преследването на инцидентите, злополуките и неспазването трябва да продължи. Функция на инспектиращата организация е да провери дали лицето, който провежда последващия етап поема отговорността да направи подходящо проучване и промени в отговор на инцидента.

Посещенията на място се състоят от действително посещение на място, временни заключения и завършване на посещението на място, както е обяснено в

схема 10.1. Оформянето на документите от подготвителната фаза е завършило преди влизане в етапа на посещението на място.

Схема 10.1: Изпълнение на посещенията на място



10.3. Присъствие на инспектора на място

Веднъж отишъл на място инспекторът трябва да се убеди, че лицето, отговарящо за обекта е информирано за посещението му и за неговата цел. В някои случаи обаче, инспекторът може да започне работа по проверката, дори без да въвлича отговарящото лице. В Обединеното Кралство има ръководства за нуждите на органите по налагане и инспекторите. Едно от тях е за рутинните проверки, планирани и непланирани и е включено в Приложение 7.

Ако лицето отговарящо за обекта е уведомено, тогава инспекторът би могъл да спазва описаната по-долу процедура:

1. Да потърси отговарящото лице и да си запише неговото име. В повечето случаи този лице е познато от предишни посещения или от предишни кореспонденции с фирмата.
2. Да обясни целта и процедурата по проверката.

3. По време на посещенията на обекта, инспекторът взема каквито е необходимо проби и проверява и записва подробностите от измервателните уреди за да определи дали е спазване на изискванията.
4. Също така трябва да бъде проверена организацията на обекта и работните практики, за да се установят всички рискове от неспазване или замърсяване (например съхраняването на контейнерите с химикали в близост до канализацията).
5. За всички проблеми и грешки открити на обекта по време на проверката трябва да се съобщи на лицето за контакт ако е възможно преди инспекторът да напусне обекта.
6. По същия начин, трябва да бъде съобщено на лицето за контакт за дейностите, които трябва да бъдат предприети и времето за тяхното извършване.
7. Където е подходящо и възможно, трябва да бъдат дадени съвети, свързани с подобренията, предпазните мерки и законодателство.
8. Ако е необходимо дневниците от собствения мониторинг на обекта да бъдат проверени и обсъдени.
9. Ако е налице специфичен за обекта проверовъчен лист, той трябва да бъде попълнен, а където е необходимо да се подпише от лицето за контакт преди отпътуването.
10. Да информира лицето за контакт/ръководителя за предварителните заключения от проверката.
11. Да обяви следващия етап от проверката.

10.4. Проверка на спазването

В повечето държави членки на ЕС инспекторът има правото да проверява всеки аспект на дадено съоръжение. Въпреки, че не е изчерпателен следния списък илюстрира главните сфери на проверка:

- функциониращия завод
- отслабващите (затихващите) системи и свързаните с тях контролни и алармени системи
- контролната зала
- дневниците за тестване на алармите

- дренажните системи
- показанията на пробите и апаратурите за вземане на проби (и течни и газове)
- складовите площи
- аналитичната лаборатория; процедурите за анализ и калибриране
- дневниците за резултатите от мониторинга върху спазването
- дневниците за отчитане на необичайни инциденти
- дневниците за обществени жалби
- процедурите по изпълнение на процеса.

В повечето държави членки трудно може да се направи разлика между проверките по спазването за фирмите, които имат традиционни лицензи и за фирмите, които прилагат Системата за управление на околната среда (EMS). В някои страни обаче, контролът по спазването е различен. Честотата на проверките на обектите може да бъде повлияна от присъствието на EMS.

А Лиценз

В повечето случаи длъжностното лице по налагането установява дали лицензът, който фирмата притежава е пълен. За целта той следи дали някое ново съоръжение не е влязло в действие след последната проверка и все още не е вписано в лиценза. След това длъжностното лице проверява дали заводът работи съгласно описанието в лиценза:

- Налице ли са екологичните предпазителни мерки, предвидени в лиценза?
- Поддържат ли се добре тези предпазителни мерки (виж дневниците и т.н.)?
- Персоналът следва ли инструкциите, включени в лиценза?
- Осъвременени ли са дневниците и административните документи (посочени в лиценза)?
- Направени ли са необходимите периодични анализи и какви са резултатите?

В допълнение, изпълнителното длъжностното лице може да взема проби, например от изпусканите отпадъчни води, от отпадъчни материали или от почвата. В повечето случаи резултатите от анализите на пробите могат да се считат за контролни, защото точни измервания имат право да правят само специалистите (дипломирани експерти) следвайки подробни процедури. В някои държави членки на ЕС обаче,

инспекторите са упълномощени за вземат всички проби. В някои заводи могат също така да се правят измервания например на нивото на шума или на емисиите, за да се провери дали фирмата се съобразява със съответните стандарти (стандартите са посочени в лиценза или в заповеди за непосочените в списъка дейности). Тези измервания обикновено са правят от специализирани изпълнителни длъжностни лица или от други специалисти (анализът се оставя на външна лаборатория).

Инспекторът трябва да бъде подготвен и/или да има информация за непосредственото действие, което трябва да бъде взето. Инспекторът трябва да бъде информиран за ситуациите, с които може да се сблъска по време на посещението на обекта.

Накрая, в зависимост от вида на лиценза, част от времето за посещение ще се използва за проверка на управлението и дневниците.

- На инициативните фирми, може да бъде издаден такъв вид лиценз, който позволява административна проверка, например проверка на съставените ревизионни доклади.
- За фирмите с отбранително отношение спрямо прилагането на екологичните мерки/условия видът на техния лиценз може да направи характера на посещението по-слабо административен.

В Собствен мониторинг на оператора и докладване

Системата за собственият мониторинг трябва да бъде подробно разгледана, изследва и оценена, включвайки например следните проверки:

- Обхваща ли системата за собствен мониторинг всички важни аспекти на замърсяванията?
- Задоволителна и надеждна ли е съществуващата система за собствен мониторинг?
- Дава ли гаранции системата — и може ли това да се види от данните — че процедурите по собствения мониторинг, предписани в лиценза се следват?
- Съобщават ли се данните от собствения мониторинг съответно на контролните органи?
- Резултатите от собствения мониторинг в съответствие ли са с уговорените в лиценза условия.
- Дават ли докладите от собствения мониторинг на съоръженията ясна представа за нивото на спазване?

С Системи за управление на околната среда (EMS)

Фирмите, които имат система за управление на околната среда (EMS) в някои случаи са по-лесни за проверка. Техният лиценз съдържа главно контролни правила. Такива контролни правила дават на фирмата гъвкавост при избора ѝ на средства за постигане на по-добри екологични резултати.

Повече информация за EMS е дадена в приложение 3 на част V.

Въпреки, че фирмата все още има задължението да спазва правилата в лиценза, системата за налагане може да бъде различна. Главните принципи на променената система по налагане са следните:

- необходими са опитни и образовани инспектори;
- съществените елементи за околната среда, както са посочени в лиценза формират основните пунктове на проверката;
- административната оценка на екологичната работа на фирмата (емисии, измервания, проучвания) става на базата на (външни) ревизии;
- при подходящо действаща EMS, може по-рядко да се налагат проверки на обекта от контролните органи, но въпреки това си остават необходими. Тези проверки трябва да се провеждат колкото се може по-резултатно, което означава например, че трябва да е ясно каква информация се иска и каква информация трябва да бъде осигурена в определени случаи, включително и специфична оценка на тази информация.

По принцип органите по налагането продължават проверките на базата на условията в лиценза, но те се извършват на по-административно ниво. Отклоненията от желаната ситуация се съобщават на фирмата, която се очаква да реагира адекватно. В това отношение органите по налагането дават да се разбере, че съобразяването с лиценза е отговорност на фирмата. Ако е необходимо се предприемат принудителни действия.

В заключение, дори фирмата да има призната EMS, това не означава автоматично, че екологичната работа на фирмата е добра. Това означава само, че фирмата поема своите отговорности по отношение на околната среда сериозно. Фирмата може да бъде възнаградена с по-малък брой проверки. Но все пак може да има причина за проверка. Разбира се фирмите, които нарушават екологичните правила могат да загубят сертификатите си.

10.5. Обявени или необявени проверки?

И обявените и необявените проверки имат своите предимства. Обявяването на проверката ще позволи на оператора и на инспектора да обсъдят неофициално обхвата на проверката, както и други въпроси. Предимството на необявената проверка е, че инсталацията може да бъде видяна в чист вид.

Дали рутинната проверка на обекта да бъде обявена или необявена в повечето страни членки зависи от вида и размера на инсталацията, целта на проверката, дали има инциденти и жалби, дали по-рано е имало инциденти и жалби, от историята на инсталацията.

В случай на необявено посещение от притежателя на лиценза трябва да се изиска да събере цялата свързана с това екологична информация по отношение на бизнеса/завода, както и на ключовете за съответните сгради няколко дни преди същинското посещение. Документацията трябва да съдържа доклади от проверките на техническите съоръжения и доклади за поддържането на техническите съоръжения, направени от трети страни (лица). Това ще спести време и ще предотврати необходимостта от многократни посещения за получаване на съответната информация.

Дания

Датските процедури, които се спазват по време на планирането и организирането на посещението могат да бъдат открити в указанията на DEPA за осъществяване на контрола. Тези указания съдържат препоръки за добра инспекционна практика, включително идеята за обявяване на първото посещение на обекта и съгласуването му с лицето, отговарящо за съоръжението. Това дава гаранция, че отговарящото лице ще присъства по време на посещението. Това първо посещение може да бъде използвано за осигуряване на лице за контакти за бъдещите проверки, които няма да се обявяват (последващите посещения трябва да бъдат необявени, освен ако няма причини за обявяването им).

Португалия

В Португалия политиката е всички посещения да бъдат необявени.

Обединеното Кралство

В Обединеното Кралство рутинните посещения, които се провеждат с цел да се провери извършването на мониторинга или спазването не се обявяват, докато срещите във връзка със събитията напредък и събитията на главните проверки на обекта трябва да бъдат предварително организирани.

10.6. Посещения в отговор на инциденти

Когато станат инциденти или има аномалии на обекта се извършват проверки. Инспекторът може да бъде осведомен за инцидента:

- по време на провеждането на рутинната проверка;
- чрез обява на оператора на обекта за злополуката, от член на обществото или от колега.

Първо, колкото е възможно по-бързо трябва да бъдат определени степента и характера на инцидента. В случай на сериозни или разпростиращи се инциденти, е необходимо включване и координиране с пожарни команди, спешна помощ и т.н. В този случай може да се окаже необходимо оказване на първа медицинска помощ. Инспекторът трябва да бъде осведомен, че сигурността и работата на екипа за спешна помощ могат да имат предимство пред неговите задължения по отношение на околната среда.

В случай на по-ограничени или местни инциденти, могат да се спазват следните процедури:

1. да се потърси лицето, отговарящо за обекта. В повечето случаи това лице е познато от предишни визити или предишна кореспонденция с фирмата;
2. да се обясни целта;
3. инспекторът може да разпита лицето за контакт и други оператори/персонал на обекта, тъй като е необходимо да се установят точните детайли на работата на обекта и потенциалните проблеми, които са довели до инцидента. Също така могат да бъдат въввлечени пожарната команда на фирмата и/или Министерството по околната среда, здравето и сигурността;
4. ако инцидентът е по-сериозен, инспекторът трябва (в някои страни членки на ЕС това е задължително) да бъде придружен от колега за да може ако е необходимо да бъдат събрани юридически потвърдени доказателства. А лицето, което ще бъде разпитвано трябва да бъде предупредено, че всичко казано от него може да използва като доказателство;

Обединеното Кралство/Шотландия

В Шотландия лицето, което се разпитва “не е длъжно да отговаря, но всичко казано ще бъде записано и може да бъде дадено като доказателство”.

5. всички площи, свързани с процесите в обекта, както и съседните на обекта площи трябва да бъдат проверени, освен ако инцидентът не е довел до

- състояния, които са опасни; инспекторът трябва да спазва изискванията за безопасност.
6. на лицето за контакт трябва да му бъде предоставена възможността да придружи инспектора по време на проверката (в някои големи производствени обекти инспекторът не може да влиза в обекта освен ако не е придружен от представител на обекта);
 7. където е подходящо трябва да се вземат проби от изпусканията и т.н. и ако е необходимо пробите да се вземат съгласно правните процедури (които са различни за различните страни) за да могат да се използват като доказателство.
 8. Инспекторът трябва да запише всички изявления, направени от лицето за контакт и ако е подходящо да направи снимки или видеозаписи за информация или като доказателство.
 9. Където е подходящо трябва да бъдат дадени информация и съвет на оператора на обекта по отношение на действията, които могат да спрат един продължаващ инцидент, да предпазят от повтаряне, или да поправят причинените щети. При някои обстоятелства инспекторът може твърдо да препоръча или да настоява да бъдат предприети определени действия за спиране на инцидента или за предотвратяване на по-нататъшно замърсяване;
 10. Преди да напусне обекта инспекторът трябва да се убеди, че лицето за контакт/ръководителя на обекта е осведомен за всички по-нататъшни действия, които се изискват от тяхна страна и че им е ясна по-нататъшната посока на действие на инспектора.

При последващите посещения в отговор на инцидента е важно да се оцени отговорът на фирмата на инструкциите и указанията на инспектора.

10.7. Завършване на посещението на място

Завършването на посещението на място, или заключителната среща, са един важен момент от процеса на проверка. Ръководството на инспектираната фирма ще бъде любопитно да разбере резултата от проверката. Те може даже да бъдат

нетърпеливи да повлияят на резултата или на мнението на инспектора. За да се получи добро завършване на проверката, трябва да се приложат следните указания:

- да се организира кратка среща с лицата отговарящи за фирмата;
- да се направи писмен регистър с имената и титлите на длъжностните лица и другия персонал, който е интервюиран;
- да се прегледат и да се направи писмен регистър на документите и на другата информация, предоставена от фирмата;
- да се обобщят дейностите, предприети от инспектора (инспекторите);
- да се обяснят процедурите по следващите етапи на проверката;
- инспекторът да бъде приятелски настроен и отворен, но да отказва да дава изявления, които могат да бъдат изтълкувани като официални изявления на инспектората. Да се позовава на документите и кореспонденцията, които ще бъдат предоставени на фирмата след приключване на проверката.

Резултатите от проверката се записват в официален доклад (виж дял 12) и ако е необходимо се изпраща един официален доклад до прокурора. Докладът може да варира от отбелязване точка по точка дали са спазени изискванията на лиценза до пълен доклад, включващ всички предприети стъпки.

Предварителните резултати трябва да се обсъдят с ръководството или по време на проверката или по-късно и да се оформи базата за последващите действия или за действията по налагането. В някои случаи нарушенията могат да бъдат толкова сериозни, че незабавно трябва да се вземат оздравителни мерки.

10.8. Други теми

Този параграф се докосва до няколко оставащи теми, които могат да бъдат ценни за ежедневната работа на инспектора, по специално при посещенията му на място.

Интервюиране

Интервютата са изключително ценно, но много често непълноценно използвано средство за събиране на информация по време на проверката. Устните и писмени изявления, получени от персонала на съоръженията могат да бъдат приемливи доказателства в някои страни членки на ЕС (при положение, че изявленията са направени след като е отправено нужното предупреждение). Един инспектор с добри умения да интервюира може да извлече информация и да разкрие важни факти, които в противен случай могат да бъдат пропуснати.

Дания

В Дания ролята на инспектора е само да обезпечи доказателствата. Разпитването и т.н. се прави от полицията.

Тъй като писмените материали не могат да изместят практическия опит за придобиване и усъвършенстване на способностите за интервюиране, техниките представени в този дял могат да помогнат за съкращаване на времето необходимо човек да стане добър интервюирац. Много от тези техники са предназначени да облекчат напрежението и безпокойствата, които могат да изпитат ръководителите и служителите при мисълта, че ще бъдат интервюирани от инспектор.

Измислени са и други техники, с чиято помощ инспекторите съставят въпросите, така че по-ефективно да извличат полезна информация.

По-важни аспекти по отношение на интервюирането:

- изявления за доказателства;
- процедури за начина на подготвяне на писмени изявления;
- планиране и провеждане на интервюта, техники на анкетиране;
- създаване на атмосфера благоприятна за продуктивно интервю.

Дневник на инспектора

Дневникът на инспектора или неговите полеви бележки документират какво инспекторът е видял, чул, помирисал или докоснал. Полевите бележки служат като доказателство за потвърждаване на другите форми на доказателства, като физични проби и снимки. Те служат като основа за подготовката на докладите от проверките и за освежаване паметта на инспектора по отношение на проверката преди да даде доказателствата. Полевите бележки могат да бъдат разкрити и използвани от срещуположната страна като доказателство в съда. Тъй като те могат да бъдат разкрити на противоположната страна в случай на налагане, полевите бележки трябва да съдържат просто факти. Дори ако инспекторът вярва, че проверяваното съоръжение е очевидно в нарушение, това заключение трябва да се пропусне. Вместо това инспекторът би трябвало много точно да отрази в своите бележки, всички наблюдения, които са го довели до това убеждение.

Полевите бележки могат да бъдат направени в писмена форма - в полеви дневник или в устна форма - на аудио запис върху портативни касетофони или диктофони.

Полевиот дневник на инспектора е сърцевината на цялата документация по проверката. В него трябва точно да се документират всички дейности по проверката.

Дневникът се използва като база за изготвяне на доклада от проверката и за освежаване паметта на инспектора по отношение на спецификите на събирането на пробите и други процедури, които инспекторът е повикан да удостовери.

Езикът в дневника трябва да бъде обективен, фактологичен, свободен от лични усещания и правни заключения. Дневникът може да бъде предоставен на противната страна по време на процеса на разследване и може да влезе в съда като доказателство.

Важните пунктове, които би трябвало да се отбележат в дневника са:

- документи;
- обичайни условия и проблеми;
- бележки от интервюто;
- обща информация;
- други инциденти;
- административни данни.

Процедури по вземане на проби

Вземането на проби може да бъде важен елемент в събирането на доказателства. Всъщност това е от изключително значение ако се подозира

нарушаване на лиценза. Но имайте предвид, че вземането на проби е наука! Техниките, мястото, продължителността, точността и честотата на вземане на проби могат да бъдат обект на сериозни дискусии. Ето защо в този справочник не са дадени подробни указания за вземане на проби. Най-добре е вземането на проби да се направи от независима фирма или организация. В някои държави членки на ЕС вземането на проби и анализите трябва да се извършват от акредитирани фирми и/или лаборатории.

За инспектора обаче, съществуват няколко важни въпроса като:

- Какъв е общият подход към вземането на пробите? Във всеки случай: прилагай систематично вземане на проби!

- Прилага ли фирмата собствен мониторинг?

- Необходимо ли е да вземам проби? Каква е целта на вземането на проби?

- Предвиденото вземане на проби ще осигури ли задоволителни доказателства?

Люксембург

Пробите се взимат от длъжностни лица от Администрацията по околната среда или от акредитирани външни експерти.

Португалия

Инспекторът е отговорен за всички процедури по вземането на проби по време на посещението на място и също така е отговорен за даването на показания в съда, когато не са платени административните глоби и се е стигнало до съд. Аналитичните резултати, ако пробите са взети съгласно използваните специфични закони, са важен инструмент в съда.

Снимки и видео

Налагането на екологичните закони зависи от ефективността на инспекторите като събирачи на информация. Все повече и повече фотографията играе важна роля в този процес. Снимките дават на инспекторите не само визуално документиране, което допринася за по-точни доклади от проверката, но и доказателства за провеждането на налагането и обективни описания на условията, при които работи съоръжението.

Снимките са едни от най-добрите физически доказателства, най-лесно се установява тяхната автентичност и затова се признават за доказателство в съда. Останалото, което инспекторът трябва да направи е просто да каже, че всяка дадена

снимка “безпристрастно и точно представя” това което той е видял на въпросната дата на въпросното място.

Когато се увеличат и изложат на показ в съдебната зала, снимките могат да бъдат най-доброто средство за възпроизвеждане на това, което се е случило месеци или години по-рано, по време на проверката. Ясните снимки на съответните обекти, направени при подходяща светлина и при подходящ набор от лещи, осигуряват обективен запис на условията по време на проверката. В това отношение, снимките най-точно демонстрират наблюденията на инспектора.

Снимките могат също да бъдат полезни на полевия екип по време на бъдещи проверки, неофициални срещи и слушания. Ако използвате полароидна система винаги правете по две снимки на един и същи обект по едно и също време. Може да дадете едното копие на фирмата. В случай, че използвате дигитална камера, направете копие на снимковия архив и го оставете на фирмата. Използвайте камера, която автоматично регистрира дата и часа на снимката.

ПОСЕЩЕНИЕ НА МЯСТО: Проверовъчен лист за инспектора

Решихте ли какъв характер ще има проверката (цялостна или единична)?

- ◇ ще бъде проведена цялостна проверка;
- ◇ ще бъде проведена единична (въздух, вода, твърди отпадъци и др.) проверка
- ◇ проверка със специфична цел (парни котли, пещи, измервателна апаратура и т.н.)
- ◇ проверка съгласно IPPC и Saveso директивата

В случай на единична проверка, кой от следните елементи ще проверявате?

- ◇ вода
- ◇ почва
- ◇ въздух
- ◇ отпадъци
- ◇ шум
- ◇ опасни отпадъци
- ◇ радиация

Кои от следните аспекти ще включите във Вашата проверка?

- ◇ елементите на околната среда
- ◇ завода, процесите и емисиите
- ◇ екологичната апаратура
- ◇ управлението и дневниците
- ◇ аспектите съгласно IPPC и Saveso директивите

Посещението част от планираната система за проверка на спазването ли е?

Ако е така убедете се, че посещението ще обхване също така и проверка на спазването, насърчаването, разбирането и изследването.

Посещението рутинна проверка на обекта ли е?

Ако е така, убедете се че

- ◇ лицето за контакт е осведомено
- ◇ целта и процедурата по проверката са обяснени

Сигурни ли сте, че лицензът на съоръжението съответства на действителното положение?

Ако е така, проверете дали:

- ◇ в лиценза има екологични предпазителни мерки
- ◇ предпазителните мерки се спазват добре
- ◇ предпазителните мерки се използват по подходящ начин
- ◇ персоналът спазва инструкциите, включени в лиценза
- ◇ дневниците и административните документи (посочени в лиценза) са осъвременени
- ◇ проведени са нужните периодични анализи и резултатите са

Вземате ли проби и правите ли измервания?

Ако е така, какви проби са взети

- ◇ изпускани отпадни води
- ◇ почва
- ◇ въздух
- ◇ отпадни материали
- ◇ други елементи/субстанции
- ◇ емисии
- ◇ шум
- ◇ радиация

Запознат ли сте с наличните опции за незабавно действие?

Ако е така коя от следните опции е използвана

- ◇ спиране (частично) на процеса
- ◇ запечатване (частично) на процеса или на специфична апаратура
- ◇ други

Има ли съоръжението система за екологично управление?

Ако е така, проверете дали

- ◇ надзорът е извършен съгласно съществените екологични елементи, както е посочено в лиценза
- ◇ екологосъобразната работа на съоръжението е оценена посредством външни проверки
- ◇ е проведена и физическа проверка освен административната проверка на спазването

Убедихте ли се, че операторът спазва програмата си за собствен мониторинг?

Да

Кооперирахте ли се с другите въвлечени в проверката органи?

Ако е така, кои са тези органи:

- ◇
- ◇

Проверката в отговор на инцидент, довел до замърсяване ли е?

Ако е така убедете се, че

- ◇ посещението е координирано със спешна помощ
- ◇ лицето отговарящо за съоръжението присъства
- ◇ целта на посещението е обяснена
- ◇ лицето за контакт и други оператори/персонала са разпитани за да се установят точните детайли от работата на обекта и възможните проблеми, които може да са довели до инцидента
- ◇ придружен ли сте от колега (в случай на сериозен инцидент). Това е необходимо за да се съберат юридически потвърдени доказателства и лицето да бъде разпитано едновременно.
- ◇ всички площи, свързани с технологичния процес на обекта са проверени. Това трябва да се направи, освен ако не е необходимо инспекторът да спазва изискванията за сигурност
- ◇ на лицето за контакт му е дадена възможността да придружи инспектора при проверката (в някои големи обекти, инспекторът не може да влиза сам без да е придружен от представител на обекта)

- ◇ взимат се подходящи проби от изпусканията (ако е необходимо при спазване на юридическите процедури), които да се използват като доказателства
- ◇ всички изявления направени от лицето за контакт се записват
- ◇ се правят подходящи снимки или видеозаписи като информация или като доказателство
- ◇ на оператора на обекта се дават информацията и съвети (ако е подходящо) по отношение на действията, които могат да спрат продължаването на инцидента, да предпазят от повтаряне, или да поправят причинените щети (При някои обстоятелства инспекторът може твърдо да препоръча или да настоява за предприемането на определени действия, които да спрат инцидента и/или да предпазят от по-нататъшно замърсяване)
- ◇ лицето за контакт/ръководителя е осведомен за по-нататъшните действия, които се изискват от тяхна страна и изобщо за по-нататъшните действия, преди напускане на обекта

Във Вашите временни заключения включено ли е информация за:

- ◇ съоръжението в новите условия
- ◇ срещи
- ◇ разписания

Кои от посочените по-долу точки би трябвало да са налице при завършване на посещението на място?

- ◇ обобщение на резултатите от проверката, включващи списък от нарушения и елементи на неспазване, както и списък от позитивните наблюдения/подобрения
- ◇ обобщение на действията и мерките, които се изискват, включително и времето за подобряване на ситуацията. (Същественото е, че предприятието придобива разбиране за правните последици от поведението си към околната среда и възможните последващи действия)
- ◇ списък с последиците от повтаряне на неспазването в случай на последваща проверка (напр. глоби). (Важно е предприятието да придобие разбиране за правните последици от поведението си към околната среда и възможните последващи действия)

- ◇ допълнителна информация за възможностите да се приложат пречистващи технологии/техники за минимизиране на отпадъците/предпазни действия и/или осигуряване на информация за възможностите за собствен мониторинг и свързаните с това неща
- ◇ официален доклад от проверката. (Докладът може да варира от точка по точка отбелязване на това дали правилата в лиценза са спазени до пълен доклад, включващ всички предприети стъпки).

11. ДОКЛАД ОТ ПРОВЕРКАТА

11.1. Общи положения

Резултатите от цялата работа, извършена от инспектора най-накрая се отразява във вид на писмен доклад. Подходящата документация от проверката е ключов момент от работата на инспектора.

Целта на доклада е да представи действителен запис на проверката, от времето когато е възникнала необходимостта от проверка до анализите на пробите и други документи, събрани по време на проверката.

Целта на доклада от проверката е да организира и координира всички събрани доказателства по време на проверката по един разбираем и полезен начин. За да се постигне това, информацията в доклада трябва да бъде:

- Точна. Цялата информация трябва да почива на факти и да се базира на благонадеждни практики по провеждане на проверката. Персоналът по налагането е зависим от точността на цялата информация.
- Уместна. Информацията в доклада трябва да съответства на предмета на доклада.
- Разбираема. Предметът на доклада трябва да бъде конкретизиран с колкото се може повече фактологична, уместна информация. Колкото по-разбираеми са доказателствата, толкова по-добра и ясна е задачата на прокурора.
- Координирана. Цялата информация, съответстваща на предмета трябва да бъде организирана в пълен пакет. Документалните материали (снимки, изявления, , документация от пробите и т.н.), придружаващи доклада трябва да бъдат ясно споменати, така че всеки, който чете доклада да получи пълна и ясна представа за предмета.
- Обективна. Информацията трябва да бъде обективна и да се базира на фактите; докладът не трябва да прави заключения.
- Ясна. Информацията в доклада трябва да бъде представена по ясен и добре организиран начин.
- Чиста и четлива. Трябва да се отдели достатъчно време за изготвянето на чист и четлив доклад.

11.2. Заключение по отношение на спазването

Докладите от проверката трябва да съдържат само фактите от проверката. Докладът трябва да бъде *обективен и пълен*. Ясно е обаче, че заключенията на инспектора по отношение на съобразяването на съоръжението с нормите са критичният фактор при вземането на решение дали има или няма нарушение. Съществено обаче е, че докладът от проверката сам по себе си включва заключенията на инспектора по отношение на спазването.

Когато докладът се изпрати на фирмата, личното мнение на инспектора трябва да се изпусне. Въпреки, че инспекторът може да сподели с фирмата своите виждания по някои въпроси, *фактите и цифрите* не трябва да се смесват с *личното мнение*.

Ако инспекторът е направил извод, че е имало неспазване, тази информация трябва да се отбележи в доклада, който се изпраща на фирмата.

За препоръчване е всички доклади от проверките да се четат и обсъждат от повече квалифицирани длъжностни лица.

Дания

В случай на неспазване, инспекторите могат да изпратят предупреждения и официални предупреждения и:

- да забранят продължаването на работата и, където е се налага да наредят отстраняване на дейността;
- да заповядат на отговорната страна да възстанови първоначалното положение;
- да заповядат взимането на мерки за сметка на отговорната страна, след изтичане на определения краен срок;

Полицията може да предприеме юридически действия в отговор на докладите от длъжностните лица от провинциите и общините. Глоби и запрещение могат да бъдат налагани от съда.

Люксембург

В случай на неспазване Министърът на околната среда издава писмено предупреждение. Ако противозаконната ситуация не бъде разрешена в определен срок от време, инсталациите причинили това положение могат да бъдат затворени.

Собственикът на инсталацията има 10 дни да обжалва затварянето на инсталацията. Успоредно с административните санкции, има и наказателни санкции. В този случай, длъжностните лица от Управлението по околната среда изпращат доклад с техните наблюдения върху противозаконната ситуация, на прокурора. Съдът взима решенията за наказателните санкции.

Португалия

В Португалия инспекторът завършва доклада от проверката по време на или след посещението на място. Докладът се подписва и от инспектора и от представител на фирмата. Португалският доклад от проверката е включен в Приложение 8.

11.3. Пример за контурите на доклада от проверката

Размерът и съдържанието на доклада от проверката зависи от въпроса дали проверката е цялостна или специфична. Въпреки, че информацията по специфичните теми варират за повечето ситуации могат да бъдат пригодени следните контури на доклада. Инспекторът може да използва селективно предложения формат.

Въведение

- Обща информация
 - * Цел на проверката
 - * Фактите от проверката (напр. дата, час, местоположение, име на отговарящия представител и т.н.)
 - * Участници в проверката

- Обобщение на заключенията
 - * Кратко обобщение на заключенията от проверката
 - * Имената и титлите на длъжностните лица от предприятието, които са интервюирани

- Данни за съоръжението
 - * Състояние на съоръжението

- * Големина на организацията
- * Свързани фирми, филиали, клонове и т.н.
- * Вида на изпълняваните операции в проверяваното съоръжение

Дейности по контрола

- първоначална среща

- * Процедури използвани при пристигането, включващи представяне на акредитивни писма и писмено известие за проверка (писмото само ако се изисква)
- * Специални проблеми или наблюдения ако има нежелание от страна на длъжностните лица на предприятието дадат съгласие или ако съгласието е оттеглено или отказано.
- * Теми обсъждани по време на първоначалната среща; каква е целта на инспектора?

- Документи

- * видовете документи, които ще се преглеждат
- * всяко несъответствие в процедурите за съхранение на документите, или ако някаква информация, която се изисква липсва или е непълна
- * забележка дали са спазени изискванията за съхранението на документите

- Събиране на доказателства

- * изявленията взети по време на проверката
- * снимките направени по време на проверката
- * скици, карти, таблици, или други документи направени или взети по време на проверката

- Физически проби

- * целта, с която са взети пробите
- * точното местоположение, от което са взети
- * техниките, които са използвани за вземането им
- * физическите аспекти на пробите

- * предохранителните процедури използвани при транспортирането на проби
 - * резултатите от лабораторните анализи
- Заклучителна среща
- * събиране на пробите и документите, дадени на длъжностните лица от предприятието
 - * предприети процедури за потвърждаване исканията за поверителност
 - * препоръки отправени към длъжностните лица от предприятието

Приложения

- Списък на приложенията
- * Списък на всички документи, аналитични резултати, снимки и друга поддържаща информация, прикрепена към доклада
- Документи
- * Копия на всички документи и други доказателства събрани по време на проверката. Всички документи трябва да могат ясно да бъдат идентифицирани.
- Аналитични резултати
- * Данните от пробите и данните по сигурността на качеството

11.4. Проверовъчен лист и пример за доклад от проверка

На следващата страница е представен проверовъчен лист за съставяне на доклада от проверката.

Примери за доклади от проверки в Ирландия и Португалия (? Шотландия, не Португалия) са представени на следващите страници. Читателят трябва да знае, че тези доклади са дадени само с илюстративна цел.

Ирландия

Трябва да се отбележи, че в Ирландия за проверка се използва изразът “audit”.

ДОКЛАД ОТ ПРОВЕРКАТА: Проверовъчен лист за инспектора

В доклада включена ли е следната обща информация?

- ◇ име и местоположение на съоръжението
- ◇ лицето отговарящо за съоръжението/лицето за контакт
- ◇ дата на посещението на място
- ◇ брой на посещенията
- ◇ дати на предишните проверки
- ◇ вътрешен регистрационен номер (лицензионния номер)
- ◇ инспектирацията орган отговорен за посещението на място
- ◇ имената на проверяващите длъжностни лица
- ◇ причина за проверката

Приложени ли са следните общи указания при съставянето на доклада?

- ◇ докладът от проверката е написан последователно и се чете лесно
- ◇ докладът изяснява на читателя какви действия се очаква да предприеме проверяваното съоръжение
- ◇ докладът от проверката изяснява какви действия по налагане ще бъдат предприети от контролния орган
- ◇ докладът от проверката се предоставя на съоръжението
- ◇ докладът е написан в съответствие с други моделни доклади
- ◇ докладът се регистрира акуратно (за предпочитане посредством EDP (електронна обработка на данните)) в контролния орган

Включена ли е в доклада следната специфична информация?

- ◇ преглед на историческите данни, което означава съставяне на списък на повтарящите се и новите случаи на неспазване, предишни глоби платени от съоръжението, отношението (проактивно, активно, реактивно, отбранително) на съоръжението към екологичните правила
- ◇ описание на проверяваните елементи по време на посещението на място
- ◇ документацията използвана от административната проверка
- ◇ продължителността на интервюта с персонала на съоръжението

- ◇ обширно описание на предишните случаи на неспазване
- ◇ други наблюдения от проверката
- ◇ резултати от анализиранияте проби
- ◇ описание на предишни действия по налагане на местните/регионалните органи на властта
- ◇ крайни срокове, отнасящи се за постигане на спазване на екологичните правила, при предишни нарушения
- ◇ решения за налагане на санкции (ако е необходимо) и описание на предприетите мерки (глоби, затваряне на съоръжението)
- ◇ последващи проверки
- ◇ елементи на неспазване, които трябва да бъдат уредени



ДОКЛАД ОТ ПРОВЕРКА НА ИРС ЛИЦЕНЗ

Лиценз:	Компания Ltd	№	на 3
		посещението:	
Регистрационен номер:	10	Дата проверката:	на 31 декември 1999
Местонахождение:	Примерен окръг	Планиране:	Необявена проверка
Лице за контакт:	Г-н И.Н. Дустри	Преишни проверки:	Декември 95, декември 96
Длъжност:	Мениджър по безопасността, здравето и околната среда	Критерии на проверката	ÛPC лиценз регистрационен № 10
Главен инспектор:	Г-н Л. Одитор	Инспектор:	Г-н И.Н. Спектор

Проверката беше необявена. Проверяващият екип пристигна на място в 9.00 ч., представи себе си на охраната и поиска да се срещне с директора по околна среда. Персоналът на агенцията се представи и информира компанията, че те са тук на място за да проведат проверка на съоръжението, за да оценят спазването на ÛPC лиценза рег. № 10, който е в сила във връзка с дейността на компанията.

Главният инспектор обясни изискванията за деня и помоли да бъде проведена една първоначална среща за по-нататъшни уточнения. Директорът по околна среда организира първоначалната среща.

ПЪРВОНАЧАЛНА СРЕЩА

Първоначалната среща започна в 9.15 ч.и на нея присъстваха:

Представители на Компания Ltd

Г-н Б. Ос	Генерален директор
Г-н И.Н. Дустри	Директор по безопасността, здравето и околната среда
Г-н А.С. Систант	Служител по минимизиране на отпадъците

Представители на Агенцията по опазване на околната среда

Г-н Л. Одитор	Главен инспектор
Г-н И.Н. Спектор	Инспектор

Г-н Л. Одитор направи кратко въведение за целите на проверката и нейния обхват и за процедурите, които трябва да бъдат следвани до края на деня.

ОЦЕНКА НА МЯСТО

Екологичен контрол

Г-н И.Н. Дустри беше помолен да направи преглед на главните системи за екологичен контрол, които се използват на обекта. На проверяващия екип бяха показани пречиствателната станция за отпадъчни води и системите за намаляване на атмосферните емисии. Бяха им описани и начините за събиране на повърхностните води, както и използваните на обекта практики за съхранение.

Преглед на постиженията от прилагането на програмата за управление на околната среда (ЕМР)

На проверяващия екип беше предоставен доклад върху програмата за управление на околната среда.

По молба на главния инспектор, докладът не беше разглеждан в детайли. По-специално внимание беше обърнато на значимите проекти, които се изпълняват в момента.

Лицензионни условия

Беше направена оценка на спазването на определен набор условия, поставени в лиценза. Този набор беше избран предварително и наблягаше върху условията, изискващи програми/доклади в допълнение към проучването на някои изисквания спрямо мониторинга.

Обиколка на обекта

Беше направена обиколка на обекта, специално внимание беше обърнато на площите набелязани по време на сутрешното обсъждане. Те включват:

- пречиствателна станция за отпадъчни води
- пунктовете за вземане на проби от повърхностни води
- местата за съхранение на варели и насипни материали

- мястото за съхранение на отпадъци
- колектора за вземане на проби от композиционни материали
- лабораториите за проверка на записите от мониторинга
- термичната окисляваща бай-пас система
- местата за вземане на проби в системата за адсорбция на въглерод (VARA)

По време на обиколката на обекта, бяха интервюирани няколко души за да отговорят на специфичните въпроси повдигнати от проверяващия екип. Персоналът, в допълнение към този посочен в списъците от първоначалната и заключителната срещи, включваше инженера по поддръжката, надзорника по околната среда, ръководителя на лабораторията и охраната.

Документация

Проверяващият екип изиска и прегледа следната документация:

- дневникът за отпадъците
- резултатите от мониторинга върху изпускането на води от басейна за утаяване на firewater
- отчета за проучването на шума
- процедурите за действие в случай на непредвидени обстоятелства
- материалите за обучение, използвани в програмата за екологично обучение
- проверовъчните листове от проверката на надземните фланци и вентили
- калибрационните записи за пробите с разтворен кислород в пречиствателната станция за отпадъчни води и от топлообменниците за горещия окислител
- доклада за регистрирането на замърсяванията от 1996 г.
- листовете за запис на дневния обем на подземните води, изпускани в пречиствателната станция за отпадъчни води.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА СРЕЩА

Заключителната среща започна в 16.10 ч. и на нея присъстваха:

Представители на Фирма Ltd

Г-н Б. Ос	Генерален директор
Г-н И.Н. Дустри	Директор по безопасността, здравето и околната среда
Г-н А.С. Систант	Служител по минимизиране на отпадъците
Г-н Р.Е. Пеър	Мениджър по поддръжката

Представители на Агенцията по опазване на околната среда

Г-н Л. Одитор Главен инспектор

Г-н Л. Одитор направи обобщение на заключенията от проверката. Установи се, че лицензиантът не е спазил лиценза си за цялостен контрол върху замърсяванията (УРС — лиценз) в посочените по-долу части.

Бяха обсъдени също и направените по време на проверката наблюдения (посочени по-долу), които не съставляват нарушение на лиценза. На лицензианта беше съобщено, че тези наблюдения са направени в контекста на изискванията на последните ИРС условия (по-специално във връзка със системите за управление на околната среда), поради което фирмата трябва да им обърне внимание.

Лицензиантът беше ангажиран в процедурите по изготвяне на доклада на агенцията и му беше съобщено, че докладът от проверката ще му бъде изпратен. Накрая, на лицензианта беше изказана благодарност за учтивостта и сътрудничеството на персонала, както и за оказаната по време на проверката помощ. Агенцията оцени високо усилията на фирмата да окаже съдействие, особено като се има предвид факта, че се наложиха промени в работните разписания на някои служители.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ ОТ ПРОВЕРКАТА

Процесът на проверка е репрезентативен пример за спазването от фирмата, в определен ден, на някои от условията в ИРС лиценза; ако не е докладвано за неспазване на определено условие, това не означава автоматично, че е налице пълно спазване на това лицензионно условие.

НЕСПАЗВАНИЯ

1. Съществуващата практика да се смесват съдържанията на басейните за firewater с обработените отпадъчни води преди вземането на проба и последното изпускане, не е в съгласие с изискванията на лиценза. Уговорените в списък 2(i) емисии не се наблюдават както е посочено в списък 2 (iii). Крайният резервоар за задържане на отпадъчните води се използва за смесване на съдържанието на firewater с обработените

отпадъчни води преди вземане на проба. Тази практика е едно ефективно разреждане на отпадъчните води.

Предписание:

Условие 5.4. гласи:

Всички измервателни уреди и монитори трябва да бъдат приведени в действие и поддържани както е необходимо, така че наблюдението да отразява точно замърсяването.

Необходими изправителни действия:

Ефектът на разреждане, произтичащ от сегашното подреждане не води до репрезентативност на взетите за анализ проби от отпадъчните води. По този начин се скрива неефективността от работата на системата за биологично пречистване. На лицензиантът е указано да разгледа този въпрос като неотложен.

2. Процедурите по известяване, последвали след редица скорошни инциденти се оказа, че са недостатъчни. Агенцията не е била известена за задействането на вентила за освобождаване на горещия окислител на 23 август и 29 октомври съответно до 29 август и 4 ноември.

Предписание:

Условие 4.1 гласи:

Лицензиантът трябва да известява Агенцията по телефона или с факсимиле до щаба на Агенцията в Уексфорд, или до друг такъв офис, определен точно от Агенцията, колкото е възможно по-скоро след като се случи:

- каквото и да е изпускане в атмосферата, от която и да е точка на потенциално замърсяване

Необходими изправителни действия:

Преглед на процедурите по известяване, за да се изпълни условие 4. Според проверяващия екип е имало практика да се изчаква проблемът да бъде решен преди да се докладва за инцидента. Това не е необходимо и за инцидента трябва да се съобщава веднага, за да бъде осведомена Агенцията.

3. Изграждането на преградни стени за съхранението на варелите не отговаря на изискванията. Контейнерите съдържащи отпадъци предназначени за преработка/изхвърляне извън обекта се съхраняват на открити, незаградени площи.

Предписание:

Условие 9.4.1. гласи:

Всички места за съхранение на контейнерите трябва да бъдат превърнати в непроницаеми за материалите, съхранявани в тях. В допълнение, местата за съхранение на контейнерите трябва да бъдат оградени (независимо дали на място или на отдалечено разстояние) до обем от 110% от обема на най-големия контейнер за всяко отделно място. Местата за съхранение на варелите трябва да бъдат оградени до обем равен на 110% от сумата от обемите на десетте най-големи варела, които биха могли да бъдат съхранявани там.

Необходими изправителни действия:

Преглед на процедурите по съхранението и изграждането на ограждения за всички материали с цел да се гарантира спазване на условие 9.4.1.

4. Беше установено, че събирането на повърхностните води, системите по мониторинг и изпускане не са съобразени с изискванията на УРС лиценза. Насочването на водата, от басейните за задържане на firewater вместо към пречиствателната станция за отпадъчни води към водоочистителната система на страната представлява промяна в характера на емисията. Лицензиантът не е спазил необходимите условия за мониторинг на повърхностните води.

Предписание:

Във връзка с този въпрос има редица изисквания, които в момента не са били спазени.

Нарушените условия са:

Условие 1.2 — Промяна в характера на емисията без да бъде известена Агенцията

Условие 9.1.2 — Инсталация за непрекъснат ТОС монитор

Условие 9.1.3 — Ежедневно визуално изследване на повърхностните води за замърсяване

Условие 9.1.5 — Мониторингът не е провеждан съгласно списък 5(i)

Необходими изправителни действия:

Преглед на действащите практики и процедури с цел да се спазят специфичните изисквания.

5. Не беше открит поддържащ инвентар, както е посочено в списък 1 (ii)

Предписание:

Списък 1(ii) изисква следното:

Наличен резервен въглерод за въглеродната системата за адсорбция в емисионна точка СВ 1.02

За амониевия скруббер в емисионна точка СВ 1.03 трябва да бъдат налице резервна рецикулационна помпа и резервен скруббер за опаковки.

Необходими изправителни действия:

Осигуряване наличието на ключовия поддържащ инвентар посочен в лиценза.

6. На Агенцията не са представени предложението и доклада от проучването на шума, както се изисква съгласно условие 8.2.

Условие 8.2 гласи:

Лицензиантът трябва да провежда проучвания за шума от работата на обекта един път годишно. Лицензиантът трябва да се консултира с Агенцията по отношение определяне времето за провеждане, характера и размера на изследването, а също така трябва да разработи програма за проучването, която да удовлетворява Агенцията. Програмата за проучване трябва да бъде изпратена на Агенцията в писмен вид поне един месец преди провеждане на проучването. Този документ ще бъде на разположение за проверка от оторизираните от Агенцията лица всеки път, когато има основание.

Необходими изправителни действия:

Предварително представяне на годишни предложения за проучване на шума както се изисква.

7. Използваната система за проверка на надземните фланци и вентили не е в съответствие с изискванията на лиценза. По-специално, разкрито беше, че само част от въпросната работа на тръбите се проверява ежеседмично.

Предписание:

Условие 9.5.4 гласи:

Проверка за течове (пробиви) на всички фанци и вентили на надземните тръби, които се използват за транспорт на материали различни от вода, трябва да се провеждат ежеседмично.

Необходими изправителни действия:

Модифициране на процедурите по контрола, за да се осигури спазване на лицензионните изисквания.

НАБЛЮДЕНИЯ ОТ ПРОВЕРКАТА

Докато тези наблюдения съдържат несъответствие с кое да е условие на лиценза, лицензиантът трябва да ги адресира и докладва обратно на Агенцията в съответствие с изискванията на посочените по-долу последващи действия:

1. Инциденти с байпаса на горещия окислител

Тази точка беше подчертана като точка за действие при предишните проверки. Агенцията е удовлетворена, че е постигнат значителен напредък в резултат на проведената работа за откриване корените на проблема. Окуражаващо е, че приложените модификации като резултат от тази работа, доведоха до 80% намаление на инцидентите. Още по-окуражаващо е, че се обсъжда алтернативна система за намаляване рисковете от инцидентите, която по-нататък ще доведе до минимизиране на проблема. Агенцията би била благодарна ако бъде държана в течение на постиженията в тази област.

2. Регистър за замърсяващите емисии (PER)

Изследван е PER доклада от 1996 г. Той препоръчва в следващите години да бъде включен разбираем анализ на заключенията, включени в диаграмите. Беше установено, че има необяснено използване на почти 17% дихлорметан и все още няма препоръки какви стъпки да бъдат предприети в близките години за постигане на баланс. Целта на PER е разработването на подходяща методология за проследяване на материалите и след това разширяването ѝ с цел да се включат повече материали на базата на предишни години. Имайки това предвид, всеки PER доклад трябва да съдържа също предложения за включване на сегашните материали в изследването за следващата година. Трябва да се направи консултация в това отношение с разпространяването от Агенцията ръководство.

3. Системи за управление на околната среда/стандартни процедури на работа

Лицензиантът е информирал Агенцията, че има тенденция да разработи своите системи за управление на околната среда до формат, който ще ѝ позволи да спазва изискванията на ISO 14001 - стандартът за управление на околната среда. Агенцията би желала да подкрепи този подход и би приветствала разработването на стандартни процедури на работа (SOPs) за такива неща като изпомпването от насипите и т.н.

4. Екип за минимизиране на отпадъците/системи за управление и поставяне на цели

Беше отбелязано със съжаление, че екипа за минимизиране на отпадъците е бил разпуснат. Агенцията е приветствала тази разработка тъй като според нея сформиранията от компанията комисия, имаща за цел намаляване на отпадъците би генерирала идеи и възможности за подобрения на всички нива на организация. Очаква се, че системите за управление и поставяне на цели (M&T), ако бъдат използвани правилно ще служат на същите цели. Агенцията ще проследи ефективността на системата при следващите проверки.

5. Обучение

Агенцията приветства подхода на лицензианта по отношение на обучението. Курсът по обща екологична осведоменост, през който преминават служителите и работниците през годината е много подходящ. Агенцията се надява, че този материал ще бъде предаден поетапно на всички работници и служители.

ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙСТВИЯ

Лицензиантът трябва да информира Агенцията за действията предприети с цел доближаване до изискванията за изправителни действия, повдигнати по време на проверката преди три месеца. Тези действия ще бъдат проверени по време на следващите проверки.

Макар това да не е съвсем в обсега на проверката за деня, според проверяващия екип дадената му информация по отношение мерките за безопасност, които трябва да се спазват на обекта, е недостатъчна. Хората от проверяващия екип имаха собствени каски и предпазни жилетки, но не им бяха осигурени предпазни очила и предпазители за уши, независимо от влизането им в обозначената зона за предпазване на слуха.

Мрежа на ЕС за прилагане и налагане на екологичното право
IMPEL справочник за екологичен контрол

Докладът е изготвен от: _____

Подписан от:

Г-н И.Н.Спектор

Др Ръквъдител на

отдел

Дата: 31 декември 1999

Дата: 1 януари 2000

11.5. Таблица за работата на оператора: пример от Шотландия

Следва пример за системата използвана за оценка и репортаж на работата на оператора в Шотландия. Схемата е озаглавена Схема за оценка работата на оператора.

Тази схема се използва от инспекторите за оценка работата на операторите на някои видове процеси, които изискват или лиценз за цялостен контрол върху замърсяванията (УРС-лиценз) или лиценз за локален контрол върху замърсяването на въздуха (LAPC-лиценз) по закона за опазване на околната среда от 1990 г. Оценката за работата на оператора (ОРА) се използва също за оценка работата на SEPA като регулатор. Схемата се използва за да осигури поверително вътрешно определяне работа на оператора, прилагайки 6 ключови сфери на измерване. Всяка ключова сфера е оценена с резултат от 1 до 5. Резултат 1 отговаря на изключително слаба работа, докато резултат 5 се дава за образцова работа. Дава се също цялостна оценка “задоволителен” или “незадоволителен”. Работа се смята за задоволителна когато:

- А) 5 от ключовите сфери имат оценка три или повече и
- В) оставащата ключова сфера има оценка поне 2.

На инспекторите се дава ръководство за изчисляване на оценката. Докладът направен по тази схема е в допълнение към доклада от проверката. ОРА докладът е поверителен и се запазва само за вътрешна употреба на SEPA. Подобна схема (Оценка на риска и работа на оператора) се използва от ЕА в Англия и Уелс. Съществува и една друга схема (WOPA) за съоръженията за управление на отпадъците.

Оценка на работата на оператора

Шестте ключови сфери

Работата на оператора, както беше отбелязано по-горе, се оценява по отношение на шест ключови сфери, наречени:

- регистриране и използване на информацията;
- познаване и прилагане на изискванията на разрешителното;
- поддържане на завода;
- управление и обучение;
- протичане на процесите;
- инциденти, жалби и случаи на неспазване.

Важно е да се отбележи, че при определяне на резултата за всяка ключова сфера, се взима предвид само работата по отношение на околната среда. Работата по отношение на продуктивност, здраве и безопасност, и т.н. не са уместни при определяне резултата за всяка ключова сфера.

Всяка ключова сфера сега ще бъде разгледана по-детайлно.

Ключова сфера 1: Регистриране и използване на информацията

При разглеждането на тази ключова сфера се взимат предвид следните аспекти от работата на оператора.

- организацията на мониторинга;
- записите от процеса;
- документацията;
- използването на информацията от мониторинга или от самия процес с цел екологичното му провеждане.

Всяко издадено разрешително, независимо дали е за IPC или LAPC процес изисква от оператора на процеса да регистрира специфична информация. Това може да включва резултатите от мониторинга, информация от процеса, обонятелна оценка, записите за обучение и т.н., а точните изисквания ще се поставят от разрешителното за разглеждания процес. Относително лесно е да се установи дали тази информация се поддържа или не.

Трябва също така да се направи проверка на организацията на мониторинга върху разглеждания процес. Това включва не само пряко наблюдение на емисиите, но също така и на други индикатори и контроли за екологичното провеждане на процеса като например температура в камерата за горене, в пещта за горене на смет (инсинератор), съдържанието на сяра в горивата, статистически контрол, когато има група от процеси, масово равновесие на разтворителя и т. н.

Добрият оператор ще използва резултатите от мониторинга върху емисиите или друга информация от процеса за да управлява екологичното изпълнение на провеждания процес. Изследването на отклоненията или проследяването на резултатите от мониторинга са пример за добра практика в тази сфера. Информацията от процеса също може да бъде изгодно използвана в програмите за минимизиране на отпадъците. Длъжностните лица трябва да се произнесат за това до каква степен операторът използва информацията от процеса.

Ключова сфера 2: Познаване и прилагане на изискванията на разрешителното

Важно е целият персонал въввлечен в провеждането на процеса да бъде осведомен за изискванията на разрешителното, включително допълнителните задължения. Подробно познаване на разрешителното се изисква само от няколко души. Но по-обширното оценяване на изискванията на разрешителното се изисква от много други хора. Добрият оператор би трябвало да разгледа детайлно разрешителното и да създаде системи и процедури, които ясно да посочват кой за какво е отговорен. В някои организации тези отговорности могат да бъдат формулирани в системите за гарантиране на качеството и за системите за управление на околната среда.

За даден процес, познанията и подробностите, изисквани от персонала зависят от поста, който заемат в организацията, служебните им задължения и размера на организацията. Очевидно, един офис секретар не е нужно да познава в детайли условията на разрешителното.

Но човекът, когото проверяващите длъжностни лица срещат периодично по време на рутинните или други посещения, трябва да има подробни познания за разрешителното. Ръководството за изчисляване на резултата потвърждава това и категоризира персонала като “Отговарящ персонал”, “Ключов персонал” или “Персонал имащ отношение”. Определенията на тези термини са дадени в ръководството за изчисляване на резултата.

Важно е да се отбележи, че “Отговарящият персонал” може да бъде “Ключов персонал” или “Персонал имащ отношение” или и двете за целите на ръководството за изчисляване на резултата.

Длъжностните лица на SEPA трябва да използват своята проникателност когато се заемат с ОРА за да определят дали персоналят въввлечен в провеждането на даден процес достатъчно добре разбира изискванията на разрешителното. Не се предвижда длъжностните лица да подлагат на тест познанията на даден персонал, а чрез наблюдение и разговор с хората да добият представа за осведомеността по отношение условията на разрешителното в дадена компания или организация.

Ключова сфера 3: Поддържане на завода

Важно е заводът и машините и уредите да се поддържат в задоволително състояние за да се поддържа добра екологична работа. Експлоатацията им би могла също да доведе до повишаване на изпусканията в околната среда и затова е важно действията по поддръжката да се провеждат по подходящ начин.

Разрешителното може да поставя специфични изисквания по отношение на експлоатацията, като например периодична поддръжка на клапаните за налягането/вакуума в сервизните помещения. Спазването на този вид изисквания е относително лесно за проверка.

Някои разрешителни налагат по-обща задължения по отношение поддръжката на завода, а в други поддръжката е отнесена към допълнителните задължения. В тези случаи длъжностните лица на SEPA трябва да попитат оператора как провежда поддръжката за да определи резултата за тази сфера.

Добрият оператор би трябвало да е създаде системи и процедури, както и документирана програма. Състоянието на завода и помещенията вероятно ще дадат показания за ефективността на програмата за програма.

Операторът не трябва просто да наблюдава уредите и машините на главния процес, когато разработва програмата за поддръжка. Където е подходящо, “критичните за околната среда” машини и съоръжения трябва да бъдат установени и да се обърне специално внимание на тези въпроси. Не е добре например ако рН метъра не се калибрира периодично или ако помпите не работят.

Ключова Сфера 4: Управление и обучение

Едно разрешително, в същината си, изисква от оператора да провежда даден процес с достатъчно компетентен персонал, за да се осигури задоволителна екологична работа.

При оценката на тази ключова сфера, длъжностните лица на SEPA трябва да вземат предвид дали:

- има ангажимент от страна на ръководството за провеждане на екологична работа;
- заводът е наел персонал с подходящо ниво на умения;
- има подходяща програма за обучение и до каква степен тя обхваща всички степени и видове персонал;

- има ясно определени начини за докладване, които се знаят и са разбираеми, по специално при грешка или в условия на непредвидени обстоятелства;
- целият персонал, имащ отношение е получил обучение и информация за екологичните последици от изпусканията.

Ключова област 5: Протичане на процесите

Проверяващото длъжностно лице трябва да установи дали:

- има ясно определени, адекватни процедури по изпълнението на процесите;
- процедурите по изпълнението на процеса се прилагат;
- ефективността на тези процедури.

Това може да бъде постигнато чрез разговори със съответния персонал и чрез проверка на неща като дневник за инцидентите, документацията по процеса и т.н.

Ключова сфера 6: Инциденти, жалби и случаи на неспазване

Тази ключова сфера следи за:

- честотата на екологичните инциденти, основателните жалби и случаите на неспазване;
- отговора на компанията на събитието

Взимат се предвид основателните жалби от предишните 12 месеца. Необходимо е внимателно да се прецени нивото на жалбата. Настойчивите тължители могат да имат законна причина за жалба, или може да имат зъб на компанията. Трябва да се вземат предвид само основателните жалби при определяне на резултата в тази сфера.

Ръководството за изчисляване на резултата използва такива думи и фрази като “официално писмо”, “събитие” и “основателна жалба”, които са дефинирани в забележките към ръководството.

Предприемане на оценяване

Преди провеждане на оценяването полезно би било да се събере информация свързана с процеса. Тя ще включва докладите от проверките, съобщенията от мониторинга, подробностите от жалбите и инцидентите и т.

Проверяващото длъжностно лице започва оценяването разглеждайки всяка от шестте ключови сфери подред. По време на оценяването се предприемат следните стъпки:

- i) проверяващото длъжностно лице сравнява работата на оператора с резултат ОРА 1 за съответната ключова сфера;
- ii) ако работата на оператора е по-добра от тази необходима за получаване на резултат ОРА 1, тогава работата се сравнява с резултат ОРА 2;
- iii) ако работата е по-добра от тази необходима за получаване на резултат ОРА 2, се прави сравнение с изискванията за резултат 3 и т.н. до получаване на резултат ОРА 5;
- iv) където има съмнение по отношение на крайния резултат на оператора за дадена ключова сфера, се приема за уместно да се даде по-високия резултат
- v) след оценяването на шестте ключови сфери ако операторът е получил резултат 3 или повече в петте ключови сфери и не по-малко от 2 в шестата ключова сфера, тогава се счита че е постигнато задоволително спазване;
- vi) полезно е да се отбележат ключовите елементи, въз основа на които са се получили записаните резултати.

Шотландска агенция за опазване на околната среда

Ръководство за определяне оценката за работа на оператора (ОРА)

Свойство	ОРА 1	ОРА 2	ОРА 3	ОРА 4	ОРА 5
1. Регистриране и използване на информацията	<ul style="list-style-type: none"> • Ограничен и или несъществуващи мониторинг или регистрация. • Няма доказателства за използването на информация в процеса на управление. • Липса на регистрация на всички данни изисквани от разрешителното. 	<ul style="list-style-type: none"> • Има регистрация на данните, но нещо липсва или не е с качеството, което се изисква от разрешителното. • Използвана е известна информация в процеса на управление. 	<ul style="list-style-type: none"> • Налице е информацията, която се изисква от разрешителното. • Записаните данни се използват в процеса на управление. 	<ul style="list-style-type: none"> • Информацията веднага е налице. • Съхранява се и се използва в процеса на управление повече информация от колкото се изисква от разрешителното. • Информацията се подава бързо на инспектора, когато е необходимо. • Част от информацията се използва във връзките с обществеността, напр. годишния доклад на обекта. 	<ul style="list-style-type: none"> • Регистрация и оценка на екологичната информация на по-високо ниво от посоченото в условията. • 100% от записаните данни се държат в наличност. • Копията бързо се предоставят на инспектора. • в много висока степен се използва информацията в процеса на управление. • Информацията се използва във връзките с обществеността. • Информационните системи се проверяват периодично
2. Познаване и прилагане на изискванията на разрешителното	<ul style="list-style-type: none"> • Разрешителното не е налице. • Съответното лице не е запознато с условията на разрешителното. 	<ul style="list-style-type: none"> • Разрешителното не се показва веднага. • Ключовият персонал не е осведомен /няма достъп до главните 	<ul style="list-style-type: none"> • Ключовият персонал е осведомен /има достъп до главните детайли на разрешителното. • Ключовият 	<ul style="list-style-type: none"> • Персоналът, който има отношение е осведомен/има достъп до главните детайли на разрешителното. 	<ul style="list-style-type: none"> • Настоящото разрешително е на видно място или веднага се показва. • Персоналът, който

	<ul style="list-style-type: none"> • Значително недоразработени програми за подобрене. 	<p>детайли на разрешителното.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ключовият персонал не разбира всички главни изисквания на разрешителното, включително VATNEEC и ВРЕО. • Недовършени подобрения, които се изискват от програмата за подобрене. 	<p>персонал разбира всички главни изисквания на разрешителното, включително VATNEEC и ВРЕО.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Операторът е осведомен за допълнителните законови изисквания 	<ul style="list-style-type: none"> • Няма значителни недовършени подобрения. • Целият персонал е осведомен за разрешителното за процеса. 	<p>има отношение е осведомен за условията в разрешителното.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Няма недовършени подобрения • Периодично се проверява спазването на изискванията
3. Поддръжка на завода	<ul style="list-style-type: none"> • Няма последователна (ясна) програма за поддръжка. • Експлоатацията не държи сметка за екологичните последици от авария в завода. • Поддръжката на машините и съоръженията зависи само от аварията, т.е. поддръжката е реакционна. • Не е посочен приоритета на критичните 	<ul style="list-style-type: none"> • Програма по поддръжката базирана на подходящи отраслови стандарти. • Машините и съоръженията са неблагонадеждни и са склонни към аварии. • Програмата по поддръжката включва периоди на затваряне, но не всички уреди и машини се поправят през тези периоди. 	<ul style="list-style-type: none"> • Системно разработена програма за поддръжка, базирана на подходящи отраслови стандарти. • Програмата за поддръжка взема предвид екологичните ефекти на аварията и експлоатационните дейности. • Открити са критичните за околната среда съоръжения и инструменти и са включени в 	<ul style="list-style-type: none"> • Системно разработена програма за поддръжка, базирана на подходящи отраслови стандарти, ревизирана за да се осигури осведоменост за технологичния напредък. • Всички критични уреди и машини и работни параметри са открити и включени в програмите по мониторинга и поддръжките. 	<ul style="list-style-type: none"> • Напреднала и периодично ревизирана програма по поддръжката. • Програмата по поддръжката поставя приоритет върху екологичните последици от аварията и експлоатационните дейности. • Процедурите за поддръжка на съоръженията са добре дефинирани и се следват. • Всички критични уреди и

	<p>екологични теми.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Не са определени изисквания за работата на завода. • Опасни експлоатационни процедури. • Висока честота на аварияте/поддръжка свързана с екологични инциденти. • Работата на уредите и машините се влошава значително между отделните дейности по поддръжка. 	<ul style="list-style-type: none"> • Стават неконтролирани изпускания в резултат на аварии и експлоатационни дейности . 	<p>програмата по поддръжката.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Неконтролираните изпускания в резултат на аварии и експлоатационни дейности са малки и незначителни , не изискват известяване на SEPA. 	<ul style="list-style-type: none"> • Неконтролирани изпускания в резултата на експлоатацията или на аварии се случват рядко и са малки и незначителни и не изискват известяване на SEPA. 	<p>машини и работни параметри се наблюдават и се поддържат в съответствие.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Неконтролирани изпускания в резултата на експлоатацията или на аварии не се случват. • Програмата по поддръжката дава гаранции, че екологосъобразната работа на уредите и машините няма да се влоши значително.
--	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

<p>4. Управлени е и обучение</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Заводът не е наел ефективна работна ръка. • Персоналът притежава неподходящи умения за задачите, които изпълняват. • Зле очертани структури на докладване • Не е ясно определено отговарящото лице. • Персоналът не е осведомен за последиците от изпусканията в резултат на технологичния процес. • Малко или никакво обучение върху процесите или екологичните теми 	<ul style="list-style-type: none"> • Заводът е наел ефективна работна ръка за всекидневните дейности. • Персоналът е обучен, но не е непременно компетентен за задачите, които трябва да извършва. • Процесът обикновено се контролира от отговарящото лице. • Персоналът не е осведомен за последиците от изпусканията в резултат на технологичния процес. • Програмата за обучение е неофициална или липсва. 	<ul style="list-style-type: none"> • Заводът е наел ефективна работна ръка. • Персоналът е добре обучен и компетентен за задачите, които трябва да изпълнява. • Персоналът е осведомен за последиците от изпусканията в резултат на технологичния процес. • Процесът се контролира от отговарящото лице през цялото време. • Налице са официални програми за обучение. 	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва се периодично повишаване на квалификацията по пътя на “кутия за разговори” или други подобни способности • Екологичните задачи са част от работата на ръководството. • Налице е екологична политика. • Съществуват образователни програми за всеки вид персонал. • Персоналът е обучен и компетентен за извършването на две или повече операции в технологичния процес, което позволява гъвкавост в работата. 	<ul style="list-style-type: none"> • Има обучение за напреднали. • Въвлечане на по-старшото ръководство в образователните въпроси. • Налице е на компетентен заместващ персонал. • Взети са под внимание непредвидените и ненормалните условия и персоналът е осведомен за стъпките, които трябва да предприеме при такива обстоятелства. • Персоналът получава широко обучение, а също така има опреснителни курсове. • Насърчава се по-нататъшното обучение. • Пълен контрол върху процеса на обучение • Ангажираност към екологичната работа, демонстрирана в управлението
------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

					и политиката.
5. Протичане на процесите	<ul style="list-style-type: none"> • Няма или лошо написани процедури или инструкции. • Работата на завода е случайна. • Промените в съоръженията или в процеса не се контролират напълно. • Чести отклонения от процеса/насмалко предотвратен и аварии. 	<ul style="list-style-type: none"> • Налице са процедури, но не се изпълняват • Много отклонения от процеса/насмалко предотвратен и аварии. 	<ul style="list-style-type: none"> • Налице са ефективни процедури за работа, които се прилагат. • Адекватен контрол на дейностите по процеса и нерутинните дейности. • Ограничен и отклонения от процеса/насмалко предотвратен и аварии. 	<ul style="list-style-type: none"> • Налице са ефективни процедури за работа, които се осъвременяват, контролират се и се следват. • Случайни отклонения от процеса/насмалко предотвратен и аварии. • Измененията в съоръженията и процеса са добре контролирани 	<ul style="list-style-type: none"> • Напълно документиран и, осъвременени и разбираеми процедури и инструкции, които се контролират и следват. • Дейностите по процеса са добре контролирани. • Редки отклонения от процеса/насмалко предотвратени аварии. • Процед

					урите установяват екологичните ефекти на операциите.
6. Инциденти, жалби и случаи на неспазване	<ul style="list-style-type: none"> • Повтарящи се (>5 пъти годишно) обявления и инциденти, предизвикващи жалби и 1 или няколко сериозни инциденти през последната година. • Повече от три официални писма от SEPA през последната година. • Несъобразяване с предупрежденията за налагане. • Необходимо е действие по налагане от страна на SEPA. • Каквито и да е обвинения през последната година. 	<ul style="list-style-type: none"> • Повече от едно, но по-малко от три официални писма от SEPA. • След предупреждението за налагане се изискват изключителни и действия за подобрене. • Повече от три второстепенни инциденти или предупреждения на година, без от това да са произтекли жалби. 	<ul style="list-style-type: none"> • По-малко от три второстепенни и никакви сериозни инциденти през последната година. • Пълно съобразяване с предупрежденията за налагане. • Не повече от едно официално писмо от SEPA през последната година. 	<ul style="list-style-type: none"> • Никакви действия не са предприемани и от SEPA през последната година. • Няма предупреждения за налагане през последната година. 	<ul style="list-style-type: none"> • Няма докладвани инциденти или основателни жалби относно процеса през последната година. • Никакви и действия не са предприемани от SEPA през последната година.

ШОТЛАНДСКА АГЕНЦИЯ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

НЕ ПОДЛЕЖИ НА РАЗКРИВАНЕ

ПОВЕРИТЕЛНО ОБСЪЖДАНЕ

РАБОТЕН ЛИСТ ЗА ОЦЕНКА РАБОТАТА НА ОПЕРАТОРА

Общи бележки:

Свойство	оценка 1- 5 1= ниска 5= висока	Коментари
1. Регистриране и използване на информацията		
2. Познаване и прилагане на изискванията на разрешителното		
3. Поддръжка на машините и съоръженията		
4.		
5. Ръководство и обучение		
6. Протичане на процесите		
7. Инциденти, жалби и случаи на неспазване		

Задоволително спазване:

Незадоволително спазване:

11.6. Последващи действия

Стъпките предхождащи процеса на проверка водят до условно заключение. Това заключение може да включва:

- информиране на компанията за новите развития
- известие за последващите действия
- известие за разписанието

След проверката на спазването следва завършване на посещението на място или на “проверката от бюро”. То се състои от:

- обобщение на резултатите от проверката, включително списък на нарушенията и неспазените пунктове, а също така и списък на положителните наблюдения/подобрения;
- обобщение на необходимите мерки и действия, включително крайните срокове за подобряване на положението. Инспекторът също така изброява последиците при повторно неспазване в случай на последваща проверка (т.е. предложени глоби). Съществено е, че компанията печели разбиране за правните последици от нейното екологично поведение и възможните последващи действия;
- допълнителна информация за възможностите да се приложат пречистващи технологии/техники за минимизиране на отпадъците/ предпазни действия. Това позволява на компанията да предприеме действия за подобряване на екологичното положение. В зависимост от отношението (про-активно или отбранително) на компанията спрямо екологичните въпроси инспекторът може да реши да осигури информация за възможностите за собствен мониторинг и свързаните с това неща.

Както е казано в дял 10, резултатите от посещението на място се записват в официален доклад от проверката и ако е необходимо един официален доклад се изпраща на прокурора.

Възможни правомощия на инспекторите в рамките на последващия етап на проверката

По-долу са изброени правомощията, които инспекторите имат съгласно екологичното законодателство (Принципи на налагане в областта на екологията, 1992).

Оздравителни действия:

- правото да наложат разписание за спазване на нормите;
- правото временно да затворят инсталацията или части от нея;
- правото да затворят за постоянно инсталацията или части от нея;
- правото да затворят временно цялото предприятие;
- правото да затворят за постоянно цялото предприятие;
- правото да оспорят лиценза;
- правото да отнемат лиценза;
- правото да изискат от предприятието да пречисти част от околната среда;
- при непредвидени обстоятелства правото да влязат и незабавно да поправят опасностите за околната среда и здравето;
- правото да търсят компенсация за щетите причинени в резултат на нарушение.

Други:

- правото да изискват специфични анализи и доклади;
- правото да налагат начини за специфично етикетирание;
- правото да изискват (собствен) мониторинг и докладване;
- правото да изискват информация за промишлените процеси;
- правото да изискват от предприятието да провежда екологичен контрол.

Санкции:

- правото да налагат парични наказания със специфични размери на ден за нарушение;
- правото да потърсят наказание със затвор;
- правото да налага наказателни санкции или глоби за нанесени щети в определени срокове;
- правото да търсят възстановяване на средствата изразходвани от правителството за пречистващи дейности;

- правота да препречат пътя на предприятието за държавни заеми, поръчителство и договори;
- правото да изискват обслужваща или обществена работа за подобряване състоянието на околната среда.
- ограничения върху финансовата помощ.

Един много важен аспект по отношение на това е как различните действия на различните правителствени институции могат да се координират и да комуникират.

Пълна проверка на последващите дейности може да бъде направена на базата на проверовъчен лист, представен на следващата страница.

ПОСЛЕДВАЩ ЕТАП НА ПРОВЕРКАТА: Проверовъчен лист за инспектора

Пробите от посещението на обекта от акредитирани лаборатории ли са анализирани?

Да

Оценени ли са аналитичните резултати от пробите?

Да

Информацията предоставена след това от съоръжението оценена ли е?

Да

Информирани ли са други органи по контрола чрез изпращане на доклада от проверката и/или чрез известия?

Да

Планирана ли е последваща проверка?

Да

Информирано ли е предприятието?

Ако е така, (за компаниите наблюдаващи за спазването на екологичните правила) предприятието е уведомено чрез:

- писмо изброяващо заключенията от проверката, споразуменията, разписанията и/или взетите решения
- доклад от проверката, приложен към писмото

Ако е така, (за компаниите, които не наблюдават за спазването на екологичните правила) предприятието е уведомено чрез:

- предупредително писмо, включващо
 - * нарушенията
 - * мерките, които предприятието се задължава да предприеме за подобряване на екологичното положение и да отстрани вредите нанесени на околната среда
 - * времевата рамка
 - * наказанията в случай на описано повторно неспазване

- докладът от проверката, приложен към писмото.

Планирани ли са последващи действия в сътрудничество с други органи по налагането?

Да

Досието осъвременено ли е?

Да